

Warszawa, dnia 19 czerwca 2026 r.

Poz. 810

OBWIESZCZENIE

MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 29 maja 2026 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo o prokuraturze

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 390), z uwzględnieniem stanu prawnego na dzień 26 maja 2026 r. oraz zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 24 stycznia 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do wzmocnionej współpracy w zakresie Prokuratury Europejskiej (Dz. U. poz. 304);
- 2) ustawą z dnia 9 lipca 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1178);
- 3) ustawą z dnia 18 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2026 r. poz. 26);
- 4) ustawą z dnia 27 lutego 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 370).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 5 i art. 7 ustawy z dnia 24 stycznia 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do wzmocnionej współpracy w zakresie Prokuratury Europejskiej (Dz. U. poz. 304), które stanowią:

„Art. 5. Przepisu art. 95a § 1 zdanie drugie ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się do naborów kandydatów na urząd prokuratora europejskiego i urząd delegowanego prokuratora europejskiego ogłoszonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.”

„Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 2) art. 5 ustawy z dnia 9 lipca 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1178), który stanowi:

„Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2026 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 5, pkt 6 lit. c w zakresie art. 133a § 3 i lit. d, pkt 10–12 oraz art. 2 pkt 1, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 6 lit. a i b, które wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2026 r.”;
- 3) art. 43 ustawy z dnia 18 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2026 r. poz. 26), który stanowi:

„Art. 43. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 3, art. 12 pkt 1 oraz art. 13 pkt 5, 6 lit. a i b oraz pkt 7, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;

- 2) art. 12 pkt 4 i 5, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2026 r.;
- 3) art. 1 pkt 2 lit. a tiret pierwsze i drugie, lit. b, pkt 5, 6 i 9 w zakresie art. 85a ust. 1 i art. 85c–85j, art. 2, art. 3 pkt 2 i 3, art. 4–11, art. 12 pkt 2, 3, 6–8, art. 13 pkt 1, 2 lit. b w zakresie ust. 1d i 1e, pkt 3, 4 i 6 lit. c, art. 14, art. 15, art. 17–25 oraz art. 28–33, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.”;
- 4) art. 11 ustawy z dnia 27 lutego 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 370), który stanowi:
„Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *W. Czarzasty*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 29 maja 2026 r. (Dz. U. poz. 810)

USTAWA

z dnia 28 stycznia 2016 r.

Prawo o prokuraturze¹⁾

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. § 1. Prokuraturę stanowią Prokurator Generalny, Prokurator Krajowy, pozostali zastępcy Prokuratora Generalnego oraz prokuratorzy powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury i prokuratorzy Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwanego dalej „Instytutem Pamięci Narodowej”.

§ 2. Prokurator Generalny jest naczelnym organem prokuratury. Urząd Prokuratora Generalnego sprawuje Minister Sprawiedliwości. Prokurator Generalny musi spełniać warunki określone w art. 75 § 1 pkt 1–3 i 8.

§ 3. Prokuratorami powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury są prokuratorzy Prokuratury Krajowej, prokuratur regionalnych, prokuratur okręgowych i prokuratur rejonowych.

§ 4. Prokuratorami Instytutu Pamięci Narodowej są prokuratorzy Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwanej dalej „Główną Komisją”, prokuratorzy oddziałowych komisji ścigania zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwanych dalej „oddziałowymi komisjami”, prokuratorzy Biura Lustracyjnego oraz prokuratorzy oddziałowych biur lustracyjnych.

Art. 1a.²⁾ Prokuratorem jest również osoba wskazana przez właściwy organ Rzeczypospolitej Polskiej i powołana na podstawie rozporządzenia Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażającego wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz. Urz. UE L 283 z 31.10.2017, str. 1, z późn. zm.³⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem 2017/1939”, na urząd prokuratora europejskiego lub na urząd delegowanego prokuratora europejskiego (prokurator Prokuratury Europejskiej).

Art. 2. Prokuratura wykonuje zadania w zakresie ścigania przestępstw oraz stoi na straży praworządności.

Art. 3. § 1. Obowiązki określone w art. 2 Prokurator Generalny, Prokurator Krajowy i pozostali zastępcy Prokuratora Generalnego oraz podlegli im prokuratorzy wykonują przez:

- 1) prowadzenie lub nadzorowanie postępowania przygotowawczego w sprawach karnych oraz sprawowanie funkcji oskarżyciela publicznego przed sądami;
- 2) wytaczanie powództw w sprawach cywilnych oraz składanie wniosków i udział w postępowaniu sądowym w sprawach cywilnych, z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, jeżeli tego wymaga ochrona praworządności, interesu społecznego, własności lub praw obywateli;
- 3) podejmowanie środków przewidzianych prawem, zmierzających do prawidłowego i jednolitego stosowania prawa w postępowaniu sądowym, administracyjnym, w sprawach o wykroczenia oraz w innych postępowaniach przewidzianych przez ustawę;
- 4) sprawowanie nadzoru nad wykonywaniem postanowień o tymczasowym aresztowaniu oraz innych decyzji o pozbawieniu wolności;

¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji służy stosowaniu rozporządzenia Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażającego wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz. Urz. UE L 283 z 31.10.2017, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 431 z 21.12.2020, str. 1).

¹⁾ Odnośnik dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 24 stycznia 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do wzmocnionej współpracy w zakresie Prokuratury Europejskiej (Dz. U. poz. 304), która weszła w życie z dniem 27 marca 2025 r.

²⁾ Dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 stycznia 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do wzmocnionej współpracy w zakresie Prokuratury Europejskiej (Dz. U. poz. 304), która weszła w życie z dniem 27 marca 2025 r.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 431 z 21.12.2020, str. 1.

- 5) prowadzenie badań w zakresie problematyki przestępczości oraz jej zwalczania i zapobiegania oraz współpracę z podmiotami, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.⁴⁾), w zakresie prowadzenia badań dotyczących problematyki przestępczości, jej zwalczania i zapobiegania oraz kontroli;
- 6) gromadzenie, przetwarzanie i analizowanie w systemach informatycznych danych, w tym danych osobowych, pochodzących z prowadzonych lub nadzorowanych na podstawie ustawy postępowań oraz z udziału w postępowaniu sądowym, administracyjnym, w sprawach o wykroczenia lub innych postępowaniach przewidzianych przez ustawę, przekazywanie danych i wyników analiz właściwym organom, w tym organom innego państwa, jeżeli przewiduje to ustawa lub umowa międzynarodowa ratyfikowana przez Rzeczpospolitą Polską;
- 7) zaskarżanie do sądu niezgodnych z prawem decyzji administracyjnych oraz udział w postępowaniu sądowym w sprawach zgodności z prawem takich decyzji;
- 8) koordynowanie działalności w zakresie ścigania przestępstw lub przestępstw skarbowych, prowadzonej przez inne organy państwowe;
- 9) współdziałanie z organami państwowymi, państwowymi jednostkami organizacyjnymi i organizacjami społecznymi w zapobieganiu przestępczości i innym naruszeniom prawa;
- 10) współpracę z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych;
- 11) współpracę i udział w działaniach podejmowanych przez organizacje międzynarodowe lub ponadnarodowe oraz zespoły międzynarodowe, działające na podstawie umów międzynarodowych, w tym umów konstytuujących organizacje międzynarodowe, ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską;
- 12) opiniowanie projektów aktów normatywnych;
- 13) współpracę z organizacjami zrzeszającymi prokuratorów lub pracowników prokuratury, w tym współfinansowanie wspólnych projektów badawczych lub szkoleniowych;
- 14) podejmowanie innych czynności określonych w ustawach.

§ 2. W sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych zadania, o których mowa w § 1, wykonują prokuratorzy powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury pełniący czynności w Departamencie do Spraw Wojskowych, w wydziałach prokuratur okręgowych i działach prokuratur rejonowych, właściwych w sprawach wojskowych, zwani dalej „prokuratorami do spraw wojskowych”.

§ 3. Prokuratorzy do spraw wojskowych wykonują również zadania w sprawach nienależących do właściwości sądów wojskowych.

§ 4. Prokuratorzy do spraw wojskowych będący żołnierzami zawodowymi wykonują zadania służbowe w przypadku użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa, w razie ogłoszenia mobilizacji, ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny na podstawie przepisów niniejszej ustawy oraz innych aktów prawnych.

§ 5. W przypadku konieczności zapewnienia odpowiedniej liczby prokuratorów do spraw wojskowych do wykonywania zadań służbowych w warunkach, o których mowa w § 4, prokuratorzy będący oficerami rezerwy mogą być powoływani do zawodowej służby wojskowej.

§ 6. Rozkaz wydany w trybie art. 31 § 3 prokuratorowi będącemu żołnierzem zawodowym w zakresie pełnionej przez niego czynnej służby wojskowej przekazuje się niezwłocznie do wiadomości Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych oraz kierownikowi jednostki organizacyjnej prokuratury, w której prokurator wykonuje obowiązki służbowe.

Art. 4. Każdy prokurator wykonuje czynności określone w art. 3 § 1 pkt 1, chyba że w uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki organizacyjnej prokuratury, a w stosunku do tego kierownika – kierownik jednostki organizacyjnej wyższego stopnia, zarządzi inaczej.

Art. 5. Prokurator może uczestniczyć na prawach strony lub uczestnika postępowania w każdym postępowaniu prowadzonym przez organy władzy i administracji publicznej, sądy i trybunały, chyba że ustawy stanowią inaczej.

Art. 6. Prokurator jest obowiązany do podejmowania działań określonych w ustawach, kierując się zasadą bezstronności i równego traktowania wszystkich obywateli.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1871 i 1897, z 2025 r. poz. 619, 620, 621, 622, 1162, 1794, 1837 i 1864 oraz z 2026 r. poz. 187, 203, 328, 370, 635 i 637.

Art. 7. § 1. Prokurator przy wykonywaniu czynności określonych w ustawach jest niezależny, z zastrzeżeniem § 2–6 oraz art. 8 i art. 9.

§ 2. Prokurator jest obowiązany wykonywać zarządzenia, wytyczne i polecenia prokuratora przełożonego.

§ 2a. Prokurator Generalny polecenia podległym prokuratorom wydaje za pośrednictwem Prokuratora Krajowego.

§ 2b. W szczególnie uzasadnionych wypadkach, z uwagi na dobro postępowania lub prawidłowość funkcjonowania prokuratury, Prokurator Krajowy może zażądać zmiany lub uchylenia skierowanego do niego polecenia albo polecenia, o którym mowa w § 2a, chyba że polecenie dotyczy wszczęcia postępowania przygotowawczego. Przepis § 5 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Polecenie dotyczące treści czynności procesowej prokurator przełożony wydaje na piśmie, a na żądanie prokuratora – wraz z uzasadnieniem. W razie przeszkody w doręczeniu polecenia w formie pisemnej dopuszczalne jest przekazanie polecenia ustnie, z tym że przełożony jest obowiązany niezwłocznie potwierdzić je na piśmie. Polecenie włącza się do akt podręcznych sprawy.

§ 4. Jeżeli prokurator nie zgadza się z poleceniem dotyczącym treści czynności procesowej, może żądać zmiany polecenia lub wyłączenia go od wykonania czynności albo od udziału w sprawie. O wyłączeniu rozstrzyga ostatecznie prokurator bezpośrednio przełożony nad prokuratorem, który wydał polecenie.

§ 5. Żądanie, o którym mowa w § 4, prokurator zgłasza na piśmie wraz z uzasadnieniem przełożonemu, który wydał polecenie.

§ 6. W przypadku gdy w postępowaniu sądowym ujawnią się nowe okoliczności, prokurator samodzielnie podejmuje decyzje związane z dalszym tokiem tego postępowania. Jeżeli następstwem decyzji może być konieczność dokonania wydatku przewyższającego kwotę ustaloną przez kierownika jednostki organizacyjnej, prokurator może podjąć decyzję po uzyskaniu zgody kierownika jednostki organizacyjnej.

§ 7. Prokuratorowi, który dopuścił się:

- 1) istotnego uchybienia w zakresie sprawności postępowania przygotowawczego – prokurator przełożony może zwrócić uwagę na piśmie na zasadach określonych w art. 139;
- 2) oczywistej obrazy przepisów prawa przy prowadzeniu sprawy – prokurator przełożony wytyka to uchybienie na zasadach określonych w art. 140.

§ 8. W razie stwierdzenia oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa prokurator przełożony jest obowiązany żądać wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko prokuratorowi, który obrazy się dopuścił.

Art. 8. § 1. Prokurator przełożony uprawniony jest do zmiany lub uchylenia decyzji prokuratora podległego. Zmiana lub uchylenie decyzji wymagają formy pisemnej i są włączane do akt sprawy.

§ 2. Zmiana lub uchylenie decyzji doręczonej stronom, ich pełnomocnikom lub obrońcom oraz innym uprawnionym podmiotom może nastąpić wyłącznie z zachowaniem trybu i zasad określonych w ustawie.

Art. 9. § 1. Prokurator przełożony może powierzyć podległym prokuratorom wykonywanie czynności należących do jego zakresu działania, chyba że ustawa zastrzega określoną czynność wyłącznie do jego właściwości.

§ 2. Prokurator przełożony może przejmować sprawy prowadzone przez prokuratorów podległych i wykonywać ich czynności, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

Art. 10. Organy samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej, a także inne państwowe jednostki organizacyjne, spółdzielnie i ich związki, organizacje zawodowe, samorządowe i inne organizacje społeczne udzielają Prokuratorowi Generalnemu i podległym mu prokuratorom pomocy w realizacji ich zadań.

Art. 11. § 1. Prokurator Generalny przedstawia Sejmowi i Senatowi jawną roczną informację o łącznej liczbie osób, wobec których został skierowany wniosek o zarządzanie kontroli i utrwalania rozmów lub wnioski o zarządzanie kontroli operacyjnej, ze wskazaniem liczby osób, co do których:

- 1) sąd zarządził kontrolę i utrwalanie rozmów lub kontrolę operacyjną,
- 2) sąd odmówił zarządzania kontroli i utrwalania rozmów lub kontroli operacyjnej,
- 3) wniosek o kontrolę operacyjną nie uzyskał zgody prokuratora

– z wyszczególnieniem liczby osób w wymienionych kategoriach, co do których o kontrolę operacyjną wnioskował właściwy organ.

§ 1a.⁵⁾ Delegowany prokurator europejski w terminie wskazanym przez Prokuratora Generalnego przekazuje mu dane, o których mowa w § 1, dotyczące spraw, w których składał wniosek o zarządzenie kontroli i utrwalania rozmów.

§ 2. Informacja, o której mowa w § 1, powinna być przedstawiona Sejmowi i Senatowi do dnia 30 czerwca roku następnego po roku nią objętym.

Art. 12. § 1. Prokurator Generalny, Prokurator Krajowy lub inni upoważnieni przez nich prokuratorzy mogą przedstawić organom władzy publicznej, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach także innym osobom, informacje dotyczące działalności prokuratury, w tym także informacje dotyczące konkretnych spraw, jeżeli informacje takie mogą być istotne dla bezpieczeństwa państwa lub jego prawidłowego funkcjonowania.

§ 2. Prokurator Generalny oraz kierownicy jednostek organizacyjnych prokuratury mogą przekazać mediom osobiście, lub upoważnić w tym celu innego prokuratora, informacje z toczącego się postępowania przygotowawczego lub dotyczące działalności prokuratury, z wyłączeniem informacji niejawnych, mając na uwadze ważny interes publiczny.

§ 3. W przypadkach wskazanych w § 1 i 2 nie jest wymagane uzyskanie zgody prowadzącego postępowanie przygotowawcze.

§ 4. Odpowiedzialność za wszelkie roszczenia powstałe w związku z czynnościami, o których mowa w § 1 i 2 ponosi Skarb Państwa. Odpowiedzialność Skarbu Państwa obejmuje również obowiązek złożenia oświadczenia o odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie oraz obowiązek zapłacenia sumy na wskazany cel społeczny.

§ 5. Do odpowiedzialności osób, o których mowa w § 1 i 2, stosuje się odpowiednio art. 119–121 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277, 807, 1426 i 1661 oraz z 2026 r. poz. 25 i 473), zwanej dalej „Kodeksem pracy”.

Art. 12a. § 1. Minister Sprawiedliwości może, w drodze decyzji, przyznać Skarbowi Państwa uprawnienia wynikające z autorskich praw majątkowych do programu komputerowego obsługującego prokuratorskie systemy informatyczne, zwanego dalej „programem komputerowym”, w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań prokuratury.

§ 2. Decyzja, o której mowa w § 1, może zostać wydana, jeżeli zagrożona jest sprawność działania lub ciągłość funkcjonowania programu komputerowego, lub systemu teleinformatycznego wykorzystującego program komputerowy, lub jeżeli zapewnienia ich sprawności działania lub ciągłości funkcjonowania wymaga ważny interes państwa lub dobro wymiaru sprawiedliwości, a porozumienie w tym zakresie z osobą, której przysługują autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, napotyka przeszkody.

§ 3. W decyzji, o której mowa w § 1, określa się:

- 1) zakres uprawnień, które mogą obejmować:
 - a) korzystanie z programu komputerowego,
 - b) trwałe lub czasowe zwielokrotnienie programu komputerowego w całości lub części jakimikolwiek środkami i w jakiegokolwiek formie,
 - c) tłumaczenie, przystosowywanie, zmiany układu programu komputerowego lub wprowadzanie w nim jakichkolwiek innych zmian,
 - d) rozpowszechnianie, w tym użyczenie lub najem, programu komputerowego lub jego kopii,
 - e) zwielokrotnianie kodu lub tłumaczenie jego formy;
- 2) czas korzystania z uprawnień nie dłuższy niż 20 lat.

§ 4. W decyzji, o której mowa w § 1, Minister Sprawiedliwości może nałożyć na osobę, której przysługują autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, obowiązek wydania dokumentacji i kodów źródłowych tego programu, w tym bibliotek i instrukcji niezbędnych do osiągnięcia kodu wynikowego. W takim przypadku decyzja może określać format i formę przekazania dokumentacji i kodów źródłowych.

§ 5. Decyzji, o której mowa w § 1, może zostać nadany rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 12b. § 1. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze decyzji, po zasięgnięciu opinii biegłego, wysokość wynagrodzenia należnego osobie, której przysługują autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, stanowiącego ekwiwalent nabytych przez Skarb Państwa, na podstawie decyzji, o której mowa w art. 12a § 1, uprawnień wynikających z autorskich praw majątkowych do tego programu.

⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

§ 2. Od decyzji, o której mowa w § 1, przysługuje odwołanie do sądu powszechnego.

§ 3. Wynagrodzenie, o którym mowa w § 1, wyczerpuje wszelkie roszczenia osoby, której przysługują autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, względem Skarbu Państwa wynikające z przeniesienia na rzecz Skarbu Państwa uprawnień określonych w decyzji, o której mowa w art. 12a § 1.

DZIAŁ II

Organizacja prokuratury

Rozdział 1

Organy i struktura organizacyjna prokuratury

Art. 13. § 1. Prokurator Generalny kieruje działalnością prokuratury osobiście lub za pośrednictwem Prokuratora Krajowego oraz pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego, wydając zarządzenia, wytyczne i polecenia.

§ 2. Prokurator Generalny jest przełożonym prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej.

§ 3. Kompetencje i zadania Prokuratora Generalnego wynikające z ustaw może również realizować upoważniony przez niego Prokurator Krajowy lub inny zastępca Prokuratora Generalnego. Prokurator Generalny wydaje w tym zakresie stosowne zarządzenie.

§ 3a. Do kompetencji i zadań Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego Prokuratora Krajowego należy w szczególności:

- 1) wykonywanie czynności i uprawnień przewidzianych w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636, 718 i 1366 oraz z 2026 r. poz. 187, 421 i 646), ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 367 i 646), ustawie z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 529), ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 159), ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2025 r. poz. 902 i 1366 oraz z 2026 r. poz. 26), ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 712 i 718), ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2026 r. poz. 157), ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1750 i 1823), ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 194), ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1131, 1423, 1820 i 1863 oraz z 2026 r. poz. 415 i 483) oraz ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 34, z późn. zm.⁶⁾);
- 2) podejmowanie decyzji w sprawach osobowych prokuratorów oraz asesorów prokuratury, z wyłączeniem decyzji należących do kompetencji kierowników podległych jednostek organizacyjnych.

§ 3b. Kompetencje i zadania Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego Prokuratora Krajowego określone w § 3a może również realizować upoważniony przez niego inny zastępca Prokuratora Generalnego. Pierwszy Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy wydaje w tym zakresie stosowne zarządzenie.

§ 4. W razie nieobsadzenia urzędu Prokuratora Generalnego lub jego czasowej niezdolności do wykonywania obowiązków Prokuratora Generalnego zastępuje Prokurator Krajowy.

§ 5. Prokuratura Krajowa jest administratorem danych przetwarzanych w ogólnokrajowych systemach teleinformatycznych powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury.

§ 6. Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury są administratorami danych przetwarzanych w ramach realizowanych zadań, z wyłączeniem danych, o których mowa w § 5.

§ 7. Do przetwarzania danych osobowych w postępowaniach lub systemach teleinformatycznych w ramach realizacji zadań, o których mowa w art. 2, przepisów art. 12–16, art. 18–22 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1) nie stosuje się.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1871, z 2025 r. poz. 179, 718, 1366 i 1823 oraz z 2026 r. poz. 646.

Art. 13a. Do kompetencji i zadań Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego Prokuratora Krajowego oraz do kompetencji i zadań Prokuratora Krajowego przepisu art. 9 § 2 nie stosuje się.

Art. 14. § 1. Prokuratora Krajowego jako pierwszego zastępcę Prokuratora Generalnego oraz pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego w liczbie nie większej niż 7 powołuje spośród prokuratorów Prokuratury Krajowej i odwołuje z pełnienia tych funkcji Prezes Rady Ministrów na wniosek Prokuratora Generalnego. Prokuratora Krajowego oraz pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego powołuje się po uzyskaniu opinii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, a odwołuje za jego pisemną zgodą.

§ 2. Jednym z zastępców Prokuratora Generalnego jest Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Przesiępczości Zorganizowanej i Korupcji.

§ 3. Jednym z zastępców Prokuratora Generalnego jest Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych. Kandydata na Zastępcę Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych Prokurator Generalny uzgadnia z Ministrem Obrony Narodowej. Wniosek o odwołanie Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych Prokurator Generalny uzgadnia z Ministrem Obrony Narodowej.

§ 4. Jednym z zastępców Prokuratora Generalnego jest Dyrektor Głównej Komisji powoływany spośród prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej. O powołaniu i odwołaniu Dyrektora Głównej Komisji Prokurator Generalny informuje niezwłocznie Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. Dyrektor Głównej Komisji kieruje działalnością Głównej Komisji.

§ 5. Zastępców Prokuratora Generalnego innych niż wskazani w § 2–4 powołuje się, uwzględniając konieczność zapewnienia właściwej realizacji zadań prokuratury.

Art. 15. § 1. Prokuratora regionalnego, okręgowego i rejonowego powołuje, po przedstawieniu kandydatury właściwemu zgromadzeniu prokuratorów, i odwołuje Prokurator Krajowy.

§ 2. W prokuraturze okręgowej, w której utworzono wydział do spraw wojskowych, prokurator kierujący tym wydziałem jest zastępcą prokuratora okręgowego do spraw wojskowych. Zastępcę prokuratora okręgowego do spraw wojskowych powołuje i odwołuje Prokurator Krajowy, na wniosek Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych, po uzgodnieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

§ 3. W prokuraturze rejonowej, w której utworzono dział do spraw wojskowych, prokurator kierujący tym działem jest zastępcą prokuratora rejonowego do spraw wojskowych. Zastępcę prokuratora rejonowego do spraw wojskowych powołuje i odwołuje Prokurator Krajowy, na wniosek Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych, po uzgodnieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

§ 4. Do pełnienia pozostałych funkcji w prokuraturze prokuratorów powołuje i odwołuje z tych funkcji Prokurator Krajowy lub upoważnieni przez niego kierownicy jednostek organizacyjnych prokuratury. Do pełnienia funkcji w komórkach organizacyjnych właściwych w sprawach wojskowych, z wyjątkiem Prokuratury Krajowej, prokuratorów powołuje i odwołuje z tych funkcji Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych lub upoważnieni przez niego kierownicy jednostek organizacyjnych prokuratury.

Art. 16. Powszechnymi jednostkami organizacyjnymi prokuratury są: Prokuratura Krajowa, prokuratury regionalne, prokuratury okręgowe i prokuratury rejonowe.

Art. 17. § 1. Prokuratura Krajowa zapewnia obsługę Prokuratora Generalnego i Prokuratora Krajowego.

§ 2. Do podstawowych zadań Prokuratury Krajowej należy również zapewnienie udziału prokuratora w postępowaniach przed Trybunałem Konstytucyjnym, Sądem Najwyższym i Naczelnym Sądem Administracyjnym, prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych, sprawowanie nadzoru instancyjnego i służbowego nad postępowaniami prowadzonymi w prokuraturach regionalnych, koordynacja nadzoru służbowego nad postępowaniami przygotowawczymi prowadzonymi przez pozostałe jednostki organizacyjne prokuratury, prowadzenie wizytacji prokuratur regionalnych, wykonywanie czynności w zakresie obrotu prawnego z zagranicą i prowadzenie centralnej bazy opinii prawnych oraz bazy wytycznych i zarządzeń Prokuratora Generalnego.

§ 3. Siedziba Prokuratury Krajowej mieści się w budynku położonym w Warszawie przy ulicy Postępu 3.

Art. 18. § 1. Prokuraturą Krajową kieruje Prokurator Krajowy.

§ 2. Prokurator Krajowy jest prokuratorem przełożonym prokuratorów Prokuratury Krajowej oraz prokuratorów pozostałych powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury.

§ 3. Wykonywanie kompetencji i zadań Prokuratora Krajowego, wyłącznie w zakresie kierowania Prokuraturą Krajową, może zostać powierzona zastępcy Prokuratora Krajowego. Zastępcę Prokuratora Krajowego powołuje i odwołuje Prokurator Generalny na wniosek Prokuratora Krajowego.

Art. 19. § 1. W Prokuraturze Krajowej tworzy się departamenty i biura. W ramach departamentów i biur mogą być tworzone, w zależności od potrzeb, wydziały lub inne komórki organizacyjne, w tym zamiejscowe.

§ 2. Jednym z departamentów w Prokuraturze Krajowej jest Departament do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji, właściwy w sprawach ścigania przystępczości zorganizowanej, najpoważniejszej przystępczości korupcyjnej oraz przystępczości o charakterze terrorystycznym.

§ 3. Jednym z departamentów w Prokuraturze Krajowej jest Departament do Spraw Wojskowych, właściwy w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych.

§ 4. Samodzielną komórką organizacyjną w Prokuraturze Krajowej jest Wydział Spraw Wewnętrznych, właściwy w sprawach postępowań przygotowawczych w sprawach najpoważniejszych przystępstw popełnionych przez sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury, a także wykonywania funkcji oskarżyciela publicznego w tych sprawach przed sądem. Wydziałem Spraw Wewnętrznych kieruje naczelnik, który jest prokuratorem przełożonym prokuratorów wykonujących swoje obowiązki w tym wydziale.

§ 5. Powołanie i odwołanie dyrektora i zastępcy dyrektora departamentu lub biura Prokuratury Krajowej, naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych oraz naczelnika Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, jak również powierzenie pełnienia obowiązków w tym zakresie, należy do wyłącznej kompetencji Prokuratora Krajowego. Przepisu art. 9 § 2 nie stosuje się.

Art. 20. § 1. Wydziały Zamiejscowe Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej tworzy się przy prokuraturach regionalnych.

§ 2. Obsługę finansowo-administracyjną Wydziałów Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej zapewniają właściwe prokuratury regionalne. Tryb i szczegółowy sposób wykonywania tej obsługi może określić Prokurator Krajowy.

§ 3. Do podstawowych zadań Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej należy prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach ścigania przystępczości zorganizowanej, najpoważniejszej przystępczości korupcyjnej oraz przystępczości o charakterze terrorystycznym, a także wykonywanie funkcji oskarżyciela publicznego w tych sprawach przed sądem.

§ 4. W Wydziałach Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej mogą być tworzone działy.

Art. 21. § 1. Wydziałem Zamiejscowym Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej kieruje naczelnik.

§ 2. Naczelnik Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej jest prokuratorem przełożonym prokuratorów prokuratury regionalnej, prokuratorów prokuratur okręgowych oraz prokuratorów prokuratur rejonowych wykonujących swoje obowiązki w tym wydziale.

§ 3. Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji deleguje prokuratorów do wykonywania czynności w Wydziałach Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej.

Art. 22. § 1. Prokuraturę regionalną tworzy się dla obszaru właściwości co najmniej dwóch prokuratur okręgowych.

§ 2. Do podstawowych zadań prokuratury regionalnej należy zapewnienie udziału prokuratora w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy przed sądami powszechnymi i wojewódzkimi sądami administracyjnymi, prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach ścigania najpoważniejszej przystępczości finansowo-gospodarczej i skarbowej oraz przeciwko obrotowi gospodarczemu względem mienia o wielkiej wartości, sprawowanie nadzoru nad postępowaniami prowadzonymi w prokuraturach okręgowych, a także prowadzenie wizytacji prokuratur okręgowych i rejonowych.

§ 3. Prokuraturą regionalną kieruje prokurator regionalny.

§ 4. Prokurator regionalny jest prokuratorem przełożonym prokuratorów prokuratury regionalnej, prokuratorów prokuratur okręgowych oraz prokuratorów prokuratur rejonowych na obszarze działania prokuratury regionalnej.

§ 5. Zastępca prokuratora regionalnego kieruje prokuraturą regionalną w zakresie ustalonym przez prokuratora regionalnego i w tym zakresie jest prokuratorem przełożonym prokuratorów prokuratury regionalnej, prokuratorów prokuratur okręgowych oraz prokuratorów prokuratur rejonowych na obszarze działania prokuratury regionalnej.

Art. 23. § 1. Prokuraturę okręgową tworzy się dla obszaru właściwości co najmniej dwóch prokuratur rejonowych.

§ 2. Do podstawowych zadań prokuratury okręgowej należy zapewnienie udziału prokuratora w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy przed sądami powszechnymi, a w jednostkach, w których utworzono wydziały do spraw wojskowych, także przed sądami wojskowymi, prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach o poważne przestępstwa kryminalne, finansowe i skarbowe, a w jednostkach, w których utworzono wydziały do spraw wojskowych, także w sprawach podlegających orzecznictwu wojskowych sądów okręgowych, sprawowanie nadzoru nad postępowaniami prowadzonymi w prokuraturach rejonowych, a także prowadzenie wizytacji prokuratur rejonowych.

§ 3. Prokuraturą okręgową kieruje prokurator okręgowy.

§ 4. Prokurator okręgowy jest prokuratorem przełożonym prokuratorów prokuratury okręgowej oraz prokuratorów rejonowych i prokuratorów prokuratur rejonowych na obszarze działania prokuratury okręgowej.

§ 5. Zastępca prokuratora okręgowego kieruje prokuraturą okręgową w zakresie ustalonym przez prokuratora okręgowego i w tym zakresie jest prokuratorem przełożonym prokuratorów prokuratury okręgowej oraz prokuratorów rejonowych i prokuratorów prokuratur rejonowych na obszarze działania prokuratury okręgowej.

Art. 24. § 1. Prokuraturę rejonową tworzy się dla jednej lub większej liczby gmin; w uzasadnionych przypadkach może być utworzona więcej niż jedna prokuratura rejonowa w obrębie tej samej gminy.

§ 2. Do podstawowych zadań prokuratury rejonowej należy zapewnienie udziału prokuratora w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy przed sądami powszechnymi, a w jednostkach, w których utworzono działy do spraw wojskowych, także przed sądami wojskowymi, prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych, z wyłączeniem spraw wymienionych w art. 19 § 4, art. 20 § 3, art. 22 § 2 i art. 23 § 2, a w jednostkach, w których utworzono działy do spraw wojskowych, także w sprawach podlegających orzecznictwu wojskowych sądów garnizonowych.

§ 3. Prokuraturą rejonową kieruje prokurator rejonowy.

§ 4. Prokurator rejonowy jest prokuratorem przełożonym prokuratorów wykonujących czynności w tej jednostce.

§ 5. Zastępca prokuratora rejonowego kieruje prokuraturą rejonową w zakresie ustalonym przez prokuratora rejonowego i w tym zakresie jest prokuratorem przełożonym prokuratorów wykonujących czynności w tej jednostce.

Art. 25. § 1. W prokuraturach regionalnych i okręgowych tworzy się wydziały oraz mogą być tworzone działy, samodzielne lub wchodzące w skład wydziałów.

§ 2. W prokuraturach rejonowych mogą być tworzone działy lub sekcje.

Art. 25a.⁷⁾ § 1. Przy powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury w celu umożliwienia wykonywania zadań delegowanych prokuratorów europejskich można utworzyć biuro delegowanego prokuratora europejskiego.

§ 2. Powszechna jednostka organizacyjna prokuratury, przy której utworzono biuro delegowanego prokuratora europejskiego, zapewnia delegowanym prokuratorom europejskim pomieszczenia, środki finansowe i sprzęt niezbędne do pełnienia ich funkcji, dostęp do aktów prawnych i orzecznictwa, a także obsługę biurową w zakresie, w jakim obsługa ta nie zostaje zapewniona przez Prokuraturę Europejską.

Art. 26. § 1. Departamentami i biurami Prokuratury Krajowej kierują dyrektorzy, wydziałami departamentów i biur Prokuratury Krajowej oraz wydziałami w prokuraturach regionalnych i okręgowych – naczelnicy, a działami i sekcjami w prokuraturach oraz ośrodkami zamiejscowymi prokuratur okręgowych i rejonowych – kierownicy.

§ 2. W prokuraturach rejonowych o obsadzie kadrowej nieprzekraczającej 6 prokuratorów komórkami organizacyjnymi mogą kierować bezpośrednio prokurator rejonowy lub jego zastępca.

§ 3. W zależności od potrzeb dyrektorzy departamentów i biur oraz naczelnicy wydziałów w Prokuraturze Krajowej, w tym Wydziałów Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, mogą mieć zastępców.

Art. 27. Do pełnienia funkcji w komórkach organizacyjnych do spraw wojskowych powołuje się w pierwszej kolejności prokuratorów będących żołnierzami zawodowymi lub oficerami rezerwy.

⁷⁾ Dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 28. § 1. Jednostką organizacyjną prokuratury wyższego stopnia jest:

- 1) w stosunku do prokuratury rejonowej – właściwa prokuratura okręgowa, prokuratura regionalna oraz Prokuratura Krajowa;
- 2) w stosunku do prokuratury okręgowej – właściwa prokuratura regionalna oraz Prokuratura Krajowa;
- 3) w stosunku do prokuratury regionalnej – Prokuratura Krajowa;
- 4) w stosunku do oddziałowej komisji – Główna Komisja;
- 5) w stosunku do oddziałowego biura lustracyjnego – Biuro Lustracyjne.

§ 2. Jednostką organizacyjną wyższego stopnia w sprawach rozpoznawanych przez sądy wojskowe jest:

- 1) w stosunku do prokuratury rejonowej – właściwa prokuratura okręgowa oraz Prokuratura Krajowa;
- 2) w stosunku do prokuratury okręgowej – Prokuratura Krajowa.

§ 3. Jednostką organizacyjną wyższego stopnia w sprawach dotyczących ścigania przestępczości zorganizowanej i korupcji jest w stosunku do Wydziałów Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej – Departament do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji.

Art. 29. § 1. Nadzór instancyjny w sprawach prowadzonych w Prokuraturze Krajowej, w tym w Wydziałach Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, oraz w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych sprawuje Pierwszy Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy.

§ 2. Nadzór służbowy w sprawach:

- 1) prowadzonych w Prokuraturze Krajowej, z zastrzeżeniem pkt 2, sprawuje Prokurator Krajowy;
- 2) prowadzonych przez Wydziały Zamiejscowe Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej sprawuje Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji;
- 3) podlegających orzecznictwu sądów wojskowych sprawuje Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych.

Art. 30. Prokurator Krajowy, a na obszarze swego działania również prokurator regionalny i okręgowy, może zarządzić wizytację jednostki organizacyjnej prokuratury w celu kontroli realizacji ustawowych zadań przez tę jednostkę w określonym zakresie.

Art. 31. § 1. Prokuratorami bezpośrednio przełożonymi są:

- 1) Prokurator Generalny – w stosunku do Prokuratora Krajowego i pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego oraz zastępcy Prokuratora Krajowego;
- 2) Prokurator Krajowy – w stosunku do prokuratorów pełniących czynności w Prokuraturze Krajowej, dyrektorów departamentów Prokuratury Krajowej oraz prokuratorów regionalnych;
- 3) pozostali zastępcy Prokuratora Generalnego, w zakresie zleconych czynności – w stosunku do prokuratorów pełniących czynności w Prokuraturze Krajowej, dyrektorów departamentów Prokuratury Krajowej oraz prokuratorów regionalnych;
- 4) Dyrektor Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji – w stosunku do naczelników Wydziałów Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej i prokuratorów pełniących czynności w tych wydziałach;
- 5) prokuratorzy regionalni i prokuratorzy okręgowi oraz, w zakresie zleconych czynności, ich zastępcy – w stosunku do prokuratorów pełniących czynności w danej jednostce oraz w stosunku do kierowników jednostek organizacyjnych prokuratury bezpośrednio niższego stopnia na obszarze działania danej jednostki, z zastrzeżeniem pkt 6;
- 6) kierownicy ośrodków zamiejscowych prokuratorów okręgowych oraz, w zakresie zleconych czynności, ich zastępcy – w stosunku do prokuratorów pełniących czynności w danym ośrodku oraz prokuratorów rejonowych na obszarze działania danego ośrodka zamiejscowego prokuratury okręgowej;
- 7) prokuratorzy rejonowi oraz, w zakresie zleconych czynności, ich zastępcy – w stosunku do prokuratorów danej prokuratury rejonowej;
- 8) kierownicy ośrodków zamiejscowych prokuratorów rejonowych – w stosunku do prokuratorów pełniących czynności w danym ośrodku.

§ 2. Prokurator kierujący komórką organizacyjną w jednostce organizacyjnej prokuratury jest zwierzchnikiem służbowym w stosunku do prokuratorów wykonujących czynności w tej komórce.

§ 3. W zakresie czynnej służby wojskowej prokuratorzy do spraw wojskowych będący żołnierzami zawodowymi podlegają Ministrowi Obrony Narodowej.

Art. 32. § 1. Prokurator bezpośrednio przełożony oraz zwierzchnik służbowy zapewniają równomierne obciążenie obowiązkami służbowymi podległych im prokuratorów.

§ 2. W przypadku prokuratorów pełniących funkcje dopuszcza się zmniejszenie obciążenia obowiązkami służbowymi w zakresie realizacji zadań, o których mowa w art. 3 § 1 pkt 1, 2 i 7.

Art. 33. § 1. Prokuratorem nadrzędnym jest prokurator kierujący jednostką organizacyjną prokuratury wyższego stopnia, a także prokurator tej jednostki lub prokurator delegowany do niej w zakresie zleconych mu czynności.

§ 2. W sprawach czynności prowadzonych przez prokuratora:

- 1) w Prokuraturze Krajowej prokuratorem nadrzędnym jest – Pierwszy Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy;
- 2) w Głównej Komisji prokuratorem nadrzędnym jest – Prokurator Generalny.

Art. 34. § 1. Prawo wydawania poleceń, o których mowa w art. 7 § 2 i 3, przysługuje prokuratorom przełożonym oraz, w zakresie zleconych czynności:

- 1) dyrektorom departamentów Prokuratury Krajowej – w stosunku do podległych prokuratorów pełniących czynności w tych departamentach oraz prokuratorów regionalnych, okręgowych i rejonowych;
- 2) naczelnikom wydziałów w departamentach Prokuratury Krajowej – w stosunku do prokuratorów pełniących czynności w tych wydziałach;
- 3) naczelnikom wydziałów i kierownikom działów oraz samodzielnych działów prokuratur regionalnych – w stosunku do prokuratorów pełniących czynności w tych wydziałach, działach i samodzielnych działach oraz prokuratorów okręgowych i rejonowych;
- 4) naczelnikom wydziałów oraz kierownikom działów, samodzielnych działów i ośrodków zamiejscowych prokuratur okręgowych – w stosunku do prokuratorów pełniących czynności w tych wydziałach, działach, samodzielnych działach i ośrodkach zamiejscowych oraz prokuratorów rejonowych;
- 5) kierownikom ośrodków zamiejscowych prokuratur rejonowych – w stosunku do prokuratorów pełniących czynności w tych ośrodkach.

§ 2. Przepisy § 1 pkt 1 i 2 stosuje się odpowiednio do zastępców dyrektorów departamentów Prokuratury Krajowej i zastępców naczelników wydziałów w departamentach Prokuratury Krajowej.

§ 3. Przepisy art. 7 § 2–6 stosuje się odpowiednio.

Art. 35. § 1. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi Wydziały Zamiejscowe Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, prokuratury regionalne, okręgowe i rejonowe oraz ustala ich siedziby i obszary właściwości, mając na względzie skuteczne zwalczanie przestępczości i zapewnienie sprawności postępowań.

§ 2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi w prokuraturach okręgowych i rejonowych komórki organizacyjne do spraw wojskowych oraz ustala ich siedziby i obszary właściwości, mając na względzie skuteczne zwalczanie przestępczości, zapewnienie sprawności postępowań oraz rozmieszczenie i strukturę jednostek organizacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Minister Sprawiedliwości może określić, w drodze rozporządzenia, właściwość powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w sprawach o poszczególne rodzaje przestępstw niezależnie od miejsca ich popełnienia oraz w sprawach cywilnych, administracyjnych, w sprawach o wykroczenia, a także w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw niezależnie od ogólnej właściwości powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, mając na względzie skuteczne zwalczanie przestępczości i zapewnienie sprawności postępowań.

§ 4. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, może tworzyć i znosić poza siedzibą prokuratury ośrodki zamiejscowe prokuratur regionalnych, okręgowych lub rejonowych, mając na względzie skuteczne zwalczanie przestępczości i zapewnienie sprawności postępowań.

§ 5. W przypadku zniesienia ośrodka zamiejscowego prokuratury regionalnej, okręgowej lub rejonowej urzędnicy i inni pracownicy prokuratury oraz asystenci prokuratora stają się urzędnikami i innymi pracownikami jednostki organizacyjnej prokuratury oraz asystentami prokuratora tej jednostki organizacyjnej prokuratury, której ośrodek zamiejscowy jest znoszony.

Art. 35a.⁸⁾ Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi biura delegowanego prokuratora europejskiego oraz ustala ich siedziby i obszary właściwości, mając na względzie ustalony na podstawie art. 13 ust. 2 rozporządzenia 2017/1939 podział kompetencji, potrzebę zapewnienia sprawności postępowań i skutecznego zwalczania przestępczości.

Art. 36. § 1. Minister Sprawiedliwości ustala, w drodze rozporządzenia, regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury określający:

- 1) wewnętrzną strukturę organizacyjną i zadania komórek organizacyjnych:
 - a) Prokuratury Krajowej,
 - b) Wydziałów Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej oraz prokuratur regionalnych,
 - c) pozostałych powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury,
- 2) organizację pracy i sposób kierowania pracą,
- 3) dysponentów środków budżetowych,
- 4) formy i tryb sprawowania nadzoru służbowego, w tym poprzez wizytacje i lustracje,
- 5) tryb załatwiania spraw osobowych,
- 6) organizację pracy organów kolegialnych,
- 7) szczegółowy porządek wykonywania przez prokuratora czynności w sprawach karnych,
- 8) sposób realizacji zadań związanych z udziałem prokuratora w sprawach cywilnych, rodzinnych, opiekuńczych, ze stosunku pracy oraz w sprawach o wykroczenia,
- 9) szczegółowy porządek wykonywania przez prokuratora czynności w postępowaniu administracyjnym i przed sądami administracyjnymi,
- 10) tryb działań podejmowanych przez prokuratora w celu zapobieżenia naruszeniom prawa,
- 11) sposób realizacji zadań, o których mowa w art. 3 § 4,
- 12) tryb postępowania w sprawach skarg i wniosków,
- 13) sposób utrzymywania kontaktów z mediami

– uwzględniając potrzebę zapewnienia skuteczności i sprawności postępowania we wszystkich rodzajach spraw, prowadzonych przez prokuratora lub z jego udziałem, w tym szybkość i efektywność działania, z uwzględnieniem funkcjonalności i racjonalności działań prokuratora, przy jednoczesnym poszanowaniu gwarantowanych ustawowo praw i wolności podmiotów objętych działaniami prokuratury, a w zakresie spraw prowadzonych w komórkach organizacyjnych do spraw wojskowych również specyfikę organizacji i funkcjonowania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej opartą na służbowym podporządkowaniu.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze zarządzenia, zakres działania sekretariatów i innych działów administracji w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury, biorąc pod uwagę specyfikę zadań jednostek różnego stopnia i konieczność zapewnienia racjonalności funkcjonowania prokuratury, a także potrzebę maksymalnego odciążenia prokuratorów i innych pracowników merytorycznych od prac biurowych oraz sprawnego przepływu informacji niezbędnych w pracy prokuratury, a w zakresie spraw prowadzonych w komórkach organizacyjnych do spraw wojskowych również specyfikę organizacji i funkcjonowania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej opartą na służbowym podporządkowaniu.

§ 2a. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze zarządzenia, zakres działania sekretariatów i innych działów administracji w Biurze Lustracyjnym i oddziałowych biurach lustracyjnych, biorąc pod uwagę specyfikę zadań tych jednostek organizacyjnych i konieczność zapewnienia racjonalności ich funkcjonowania, a także potrzebę maksymalnego odciążenia prokuratorów i innych pracowników merytorycznych od prac biurowych oraz sprawnego przepływu informacji niezbędnych w pracy tych jednostek organizacyjnych.

§ 3. Przepisy rozporządzenia, o którym mowa w § 1, stosuje się odpowiednio do wewnętrznego urzędowania Głównej Komisji oraz oddziałowych komisji.

⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

§ 3a. Przepisy zarządzenia, o których mowa w § 2, stosuje się odpowiednio do zakresu działania sekretariatów i innych działów administracji w Głównej Komisji oraz w oddziałowych komisjach.

§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób realizacji czynności prokuratora w ramach kontroli nad czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi określonymi w art. 57 § 2, mając w szczególności na uwadze zapewnienie merytorycznej i efektywnej kontroli podstaw faktycznych wnioskowanych czynności, zapewnienie legalności i prawidłowości inicjowania i przeprowadzania tych czynności oraz konieczność poszanowania podstawowych praw i wolności obywatelskich.

§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób realizacji zadań związanych ze współpracą prokuratury z organizacjami międzynarodowymi lub ponadnarodowymi działającymi na podstawie umów międzynarodowych, w tym umów konstytuujących organizacje międzynarodowe ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, mając na uwadze konieczność prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z tych umów lub aktów prawa stanowionego przez organizację międzynarodową powołaną do zwalczania przestępczości, w szczególności określenia sposobu wymiany informacji między państwami członkowskimi tych organizacji i organami tych organizacji, realizacji wniosków o pomoc prawną, ochrony przetwarzanych danych osobowych i bezpieczeństwa przetwarzanych danych.

§ 6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, strój urzędowy prokuratorów biorących udział w rozprawach sądowych, uwzględniając charakter uroczysty stroju, odpowiedni do powagi sądu i utrwalonej tradycji.

Art. 37. § 1. Prokurator kierujący powszechną jednostką organizacyjną prokuratury określa strukturę organizacyjną jednostki, uwzględniając konieczność efektywnej realizacji zadań.

§ 2. Prokurator kierujący powszechną jednostką organizacyjną prokuratury określa szczegółowy podział obowiązków służbowych w tej jednostce, uwzględniając konieczność zapewnienia równomiernego obciążenia obowiązkami służbowymi oraz doświadczenie zawodowe prokuratorów w prowadzeniu określonej kategorii spraw.

Art. 38. § 1. Prokurator Generalny i Prokurator Krajowy mogą korzystać z pomocy doradców, w tym doradców społecznych.

§ 2. Doradcami mogą być także prokuratorzy oraz sędziowie w stanie spoczynku. Przepisów o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia dodatkowego zatrudnienia lub zajęcia nie stosuje się.

Art. 39. § 1. Prokurator kierujący powszechną jednostką organizacyjną prokuratury może powierzyć prokuratorowi wykonującemu czynności w tej jednostce pełnienie funkcji rzecznika prasowego. Prokurator Generalny może powierzyć prokuratorowi wykonującemu czynności w Prokuraturze Krajowej pełnienie funkcji rzecznika prasowego Prokuratora Generalnego.

§ 2. Do zadań rzecznika prasowego należy w szczególności:

- 1) przekazywanie mediom informacji z toczących się postępowań przygotowawczych i dotyczących działalności jednostki organizacyjnej prokuratury, o których mowa w art. 12 § 2;
- 2) udzielanie odpowiedzi na publikacje prasowe oraz audycje radiowe i telewizyjne, a także materiały rozpowszechniane w innych środkach masowego przekazu, dotyczące działalności jednostek organizacyjnych prokuratury, w tym kierowanie wniosków o opublikowanie sprostowania oraz udzielanie odpowiedzi na krytykę i interwencję prasową.

Art. 40. § 1. Do budynków, w których mieszczą się jednostki organizacyjne prokuratury, nie wolno wносить broni ani amunicji, a także materiałów wybuchowych i innych środków niebezpiecznych. Zakaz wnoszenia broni i amunicji nie dotyczy prokuratorów oraz osób wykonujących obowiązki służbowe wymagające posiadania broni.

§ 2. Prokurator kierujący jednostką organizacyjną prokuratury zarządza stosowanie środków zapewniających bezpieczeństwo podlegających mu jednostek organizacyjnych prokuratury oraz zapobiegających naruszeniu zakazu, o którym mowa w § 1. W takim przypadku do ochrony tych jednostek oraz osób w nich przebywających stosuje się przepisy ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2025 r. poz. 532), z wyjątkiem przypadków, gdy ochrona ta jest realizowana na podstawie art. 2 ust. 2b ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej.

§ 3. Prokuratorzy kierujący jednostkami organizacyjnymi prokuratury obowiązani są zapewnić prokuratorom oraz innym uprawnionym osobom, na czas pobytu w budynkach prokuratury, możliwość zdeponowania broni palnej oraz amunicji w warunkach określonych odrębnymi przepisami.

Art. 41. Do pojazdów jednostek organizacyjnych prokuratury oraz urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości stosuje się art. 53 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251, z późn. zm.⁹⁾).

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 820, 1006, 1676, 1734, 1843 i 1872 oraz z 2026 r. poz. 180.

Rozdział 2

Krajowa Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym

Art. 42. § 1. Krajowa Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym, zwana dalej „Krajową Radą Prokuratorów”, składa się z:

- 1) Prokuratora Krajowego;
- 2) 4 przedstawicieli wybranych przez zebranie prokuratorów Prokuratury Krajowej, w tym co najmniej jednego wykonującego czynności w Departamencie do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji oraz jednego wykonującego czynności w Departamencie do Spraw Wojskowych;
- 3) przedstawiciela wybranego przez zebranie prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej;
- 4) przedstawicieli wybranych przez zgromadzenia prokuratorów w prokuraturach regionalnych – po jednym z każdej prokuratury regionalnej;
- 5) 5 prokuratorów powołanych przez Prokuratora Generalnego, w tym co najmniej jednego w stanie spoczynku.

§ 2. Wybory prokuratorów wchodzących w skład Krajowej Rady Prokuratorów, o których mowa w § 1 pkt 2 i 4, przeprowadza się na podstawie regulaminu uchwalonego odpowiednio przez zebranie prokuratorów Prokuratury Krajowej i zgromadzenie prokuratorów w prokuraturze regionalnej.

§ 3. Przewodniczącym Krajowej Rady Prokuratorów jest Prokurator Generalny.

§ 4. Krajowa Rada Prokuratorów wybiera i odwołuje ze swego grona 2 wiceprzewodniczących i sekretarza.

§ 5. Kadencja Krajowej Rady Prokuratorów trwa 4 lata.

§ 6. Mandat wybieranego członka Krajowej Rady Prokuratorów wygasa przed upływem kadencji w razie:

- 1) śmierci;
- 2) zrzeczenia się mandatu;
- 3) złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego, stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu;
- 4) odwołania przez organ, który dokonał wyboru;
- 5) wygaśnięcia albo rozwiązania stosunku służbowego prokuratora.

§ 7. Krajowa Rada Prokuratorów obraduje na posiedzeniach. Posiedzenia Krajowej Rady Prokuratorów zwołuje Prokurator Generalny z własnej inicjatywy lub na wniosek Prokuratora Krajowego lub jednej trzeciej liczby członków Rady.

§ 7a. W szczególnie uzasadnionych wypadkach posiedzenia Krajowej Rady Prokuratorów mogą być przeprowadzane przy wykorzystaniu środków technicznych umożliwiających bezpośrednie porozumiewanie się na odległość. Przeprowadzenie posiedzenia Krajowej Rady Prokuratorów w taki sposób zarządza Przewodniczący.

§ 8. Koszty działalności Krajowej Rady Prokuratorów finansowane są ze środków budżetowych przeznaczonych dla Prokuratury Krajowej. Obsługę finansowo-administracyjną i kancelaryjną Krajowej Rady Prokuratorów zapewnia Prokuratura Krajowa.

§ 9. Krajowa Rada Prokuratorów działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

Art. 43. § 1. Krajowa Rada Prokuratorów stoi na straży niezależności prokuratorów.

§ 2. Krajowa Rada Prokuratorów wyraża opinię w sprawach podejmowanych z własnej inicjatywy lub przedstawionych przez Prokuratora Generalnego, a w szczególności dotyczących:

- 1) projektów aktów normatywnych dotyczących prokuratury oraz projektów wytycznych Prokuratora Generalnego;
- 2) stanu i rozwoju kadry prokuratorowskiej oraz kierunków szkolenia prokuratorów i asesorów prokuratury;
- 3) okresowych ocen realizacji zadań prokuratury;
- 4) kierunków działań w celu doskonalenia kwalifikacji zawodowych prokuratorów oraz poziomu ich pracy;
- 5) kandydatów na Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

§ 3. Krajowa Rada Prokuratorów ustala także ogólną liczbę członków Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym oraz wskazuje liczbę członków Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym wybieranych przez zebranie prokuratorów Prokuratury Krajowej i zgromadzenia prokuratorów w prokuraturach regionalnych.

§ 4. Krajowa Rada Prokuratorów opiniuje kandydatury członków Rady Programowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury wskazywanych przez Prokuratora Generalnego.

§ 5. Krajowa Rada Prokuratorów opiniuje wnioski o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65. roku życia.

§ 6. Krajowa Rada Prokuratorów uchwała zbiór zasad etyki zawodowej prokuratorów i czuwa nad ich przestrzeganiem.

Rozdział 3

Samorząd prokuratorski

Art. 44. § 1. W Prokuraturze Krajowej działa zebranie prokuratorów Prokuratury Krajowej, które składa się z prokuratorów Prokuratury Krajowej.

§ 2. Przewodniczącym zebrania prokuratorów Prokuratury Krajowej jest Prokurator Krajowy.

§ 3. Zebranie prokuratorów Prokuratury Krajowej zwołuje Prokurator Krajowy z inicjatywy własnej lub jednej piątej liczby prokuratorów Prokuratury Krajowej, jeżeli zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 45.

§ 4. Przepis art. 42 § 7a stosuje się odpowiednio.

Art. 45. Zebranie prokuratorów Prokuratury Krajowej:

- 1) wysłuchuje informacji Prokuratora Krajowego o działalności Prokuratury Krajowej i pracy prokuratorów oraz wyraża opinię w tym zakresie;
- 2) wybiera przedstawicieli do Krajowej Rady Prokuratorów;
- 3) wybiera członków Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym;
- 4) wyraża opinie w innych sprawach przedstawionych przez Prokuratora Krajowego.

Art. 46. § 1. W prokuraturze regionalnej działa zgromadzenie prokuratorów, które składa się z delegatów prokuratorów prokuratury regionalnej oraz delegatów prokuratorów prokuratur okręgowych i rejonowych działających na obszarze działania prokuratury regionalnej. Delegatami prokuratorów prokuratury regionalnej są zastępcy prokuratora regionalnego oraz pozostali delegaci wybierani w łącznej liczbie równej połowie liczby prokuratorów prokuratury regionalnej przez zebranie prokuratorów prokuratury regionalnej. Delegatami prokuratorów prokuratur okręgowych są prokuratorzy okręgowi oraz pozostali delegaci w łącznej liczbie równej jednej trzeciej liczby prokuratorów prokuratury regionalnej, wybierani przez zebrania prokuratorów prokuratur okręgowych i zebrania prokuratorów prokuratur rejonowych. Delegatami prokuratorów prokuratur rejonowych są prokuratorzy rejonowi oraz pozostali delegaci w łącznej liczbie równej dwóm trzecim liczby prokuratorów prokuratury regionalnej, wybierani przez zebrania prokuratorów prokuratur rejonowych. Delegatów pochodzących z wyboru wybiera się na okres 4 lat.

§ 2. Jeżeli liczba delegatów prokuratorów prokuratury regionalnej, prokuratur okręgowych lub prokuratur rejonowych, ustalona zgodnie z § 1, nie jest liczbą całkowitą, zaokrągla się ją w górę do najbliższej liczby całkowitej.

§ 3. Regulamin wyboru delegatów, o których mowa w § 1, ustala Prokurator Generalny.

§ 4. Przewodniczącym zgromadzenia prokuratorów jest prokurator regionalny.

§ 5. Posiedzenie zgromadzenia prokuratorów może zwołać prokurator regionalny z inicjatywy własnej lub Prokuratora Krajowego, kolegium prokuratury regionalnej albo jednej piątej liczby członków zgromadzenia, jeżeli zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 47.

§ 6. Do zgromadzenia prokuratorów prokuratury regionalnej oraz zebrań, o których mowa w § 1, przepis art. 42 § 7a stosuje się odpowiednio.

Art. 47. Zgromadzenie prokuratorów:

- 1) wysłuchuje informacji prokuratora regionalnego o działalności prokuratur i pracy prokuratorów oraz wyraża opinię w tym zakresie;
- 2) wybiera dwie trzecie liczby członków kolegium prokuratury regionalnej;
- 3) wybiera przedstawiciela do Krajowej Rady Prokuratorów;
- 4) wybiera członków Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym;
- 5) rozpatruje sprawozdania z działalności kolegium prokuratury regionalnej;
- 6) wyraża opinie w innych sprawach przedstawionych przez prokuratora regionalnego lub kolegium prokuratury regionalnej.

Art. 48. § 1. Kolegium prokuratury regionalnej składa się z 6 lub 9 członków, wybieranych w dwóch trzecich przez zgromadzenie prokuratorów, a w jednej trzeciej powołanych przez prokuratora regionalnego spośród prokuratorów prokuratury regionalnej oraz prokuratorów okręgowych i rejonowych z obszaru działania prokuratury regionalnej.

§ 2. Przewodniczącym kolegium prokuratury regionalnej jest prokurator regionalny.

§ 3. Liczbę członków kolegium prokuratury regionalnej określa Prokurator Generalny.

§ 4. Kadencja kolegium prokuratury regionalnej trwa 4 lata.

§ 5. Posiedzenia kolegium prokuratury regionalnej zwołuje prokurator regionalny z własnej inicjatywy lub na wniosek jednej trzeciej liczby członków kolegium, jeżeli zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 49.

§ 6. Przepis art. 42 § 7a stosuje się odpowiednio.

Art. 49. Kolegium prokuratury regionalnej:

- 1) rozpatruje wnioski wynikające z wizytacji i lustracji prokuratorów;
- 2) wyraża opinię o kandydatach na prokuratorów prokuratury regionalnej i okręgowej;
- 3) wyraża opinię w przedmiocie odwołania prokuratora prokuratury regionalnej i okręgowej;
- 4) wyraża opinię w innych sprawach przedstawionych przez prokuratora regionalnego.

Art. 50. § 1. Kolegium prokuratury okręgowej składa się z 6 lub 9 członków wybieranych w dwóch trzecich przez zebranie prokuratorów prokuratury okręgowej oraz delegatów prokuratorów prokuratorów rejonowych, a w jednej trzeciej powołanych przez prokuratora okręgowego spośród prokuratorów prokuratury okręgowej i prokuratorów rejonowych z obszaru działania prokuratury okręgowej.

§ 2. Przewodniczącym kolegium prokuratury okręgowej jest prokurator okręgowy.

§ 3. Liczbę członków kolegium prokuratury okręgowej oraz regulamin wyboru delegatów, o których mowa w § 1, określa Prokurator Generalny.

§ 4. Kadencja kolegium prokuratury okręgowej trwa 4 lata.

§ 5. Posiedzenie kolegium prokuratury okręgowej zwołuje prokurator okręgowy z własnej inicjatywy lub na wniosek jednej trzeciej liczby członków kolegium, jeżeli zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 51.

§ 6. Przepis art. 42 § 7a stosuje się odpowiednio.

Art. 51. Kolegium prokuratury okręgowej:

- 1) rozpatruje wnioski wynikające z wizytacji i lustracji prokuratorów;
- 2) wyraża opinię o kandydatach na asesorów prokuratorów oraz prokuratorów prokuratorów rejonowych;
- 3) wyraża opinię w przedmiocie odwołania prokuratora prokuratury rejonowej;
- 4) wyraża opinię w innych sprawach przedstawionych przez prokuratora okręgowego.

Art. 52. Zebranie prokuratorów Prokuratury Krajowej, zgromadzenia prokuratorów oraz kolegia prokuratorów regionalnych i okręgowych działają na podstawie uchwalonych przez siebie regulaminów.

Rozdział 4

Finansowanie działalności prokuratury

Art. 53. § 1. Dochody i wydatki powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury stanowią w budżecie państwa odrębną część.

§ 2. Dysponentem części budżetowej odpowiadającej powszechnym jednostkom organizacyjnym prokuratury jest Prokurator Generalny.

Art. 53a. § 1. Sumy depozytowe uzyskane w związku z postępowaniami prowadzonymi lub nadzorowanymi w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury lub bieżącym funkcjonowaniem tych jednostek (sumy depozytowe powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury) są gromadzone na rachunkach depozytowych Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, 1844 i 1846 oraz z 2026 r. poz. 426, 635 i 680), o ile nie zachodzi potrzeba zachowania środków płatniczych w oryginale.

§ 2. Rachunkami depozytowymi Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, na których są gromadzone sumy depozytowe powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, dysponują kierownicy tych jednostek, z zastrzeżeniem § 3 oraz art. 83a ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

§ 3. Sumy depozytowe powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury uzyskane w związku z postępowaniami prowadzonymi lub nadzorowanymi w prokuraturach rejonowych są gromadzone na rachunkach depozytowych Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, którymi dysponują właściwi prokuratorzy okręgowi.

Art. 54. Wydatki na szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury realizowane przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury pokrywane są z budżetu państwa z części, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości.

Art. 55. § 1. Działalność powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie spraw podlegających orzecznictwu sądów wojskowych, w tym uposażenia prokuratorów do spraw wojskowych oraz wynagrodzenia urzędników i innych pracowników w tych jednostkach, jest finansowana ze środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach części budżetowej, o której mowa w art. 53, z wyjątkiem należności i świadczeń określonych w art. 433 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2025 r. poz. 825, 1014 i 1080 oraz z 2026 r. poz. 26, 426 i 635), które są finansowane ze środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach części budżetowej, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej.

§ 2. Kwotę wydatków na działalność, o której mowa w § 1, Minister Obrony Narodowej ustala w porozumieniu z Prokuratorem Generalnym i, na etapie opracowania projektu budżetu państwa, przekazuje do części budżetowej, o której mowa w art. 53.

§ 3. Świadczenia i należności związane z delegowaniem prokuratorów do spraw wojskowych będących żołnierzami zawodowymi są pokrywane ze środków, o których mowa w § 1.

Art. 55a.¹⁰⁾ Działalność biur delegowanego prokuratora europejskiego w zakresie, w jakim nie jest ona finansowana przez Prokuraturę Europejską, w tym w zakresie wynagrodzenia wyrównawczego, o którym mowa w art. 95b § 5, jest finansowana ze środków budżetowych przeznaczonych na finansowanie powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury.

DZIAŁ III

Działalność prokuratury

Rozdział 1

Postępowanie przygotowawcze

Art. 56. § 1. Prokurator, stosownie do przepisów ustaw, wszczyna i prowadzi postępowanie przygotowawcze albo zleca wszczęcie lub prowadzenie takiego postępowania innemu uprawnionemu organowi, a następnie wykonuje w takich sprawach czynności oskarżyciela publicznego przed sądem, chyba że kierownik nadrzędnej jednostki organizacyjnej prokuratury zarządzi inaczej.

§ 2. Zadania prokuratora, o których mowa w § 1, mogą być realizowane w ramach zespołu prokuratorów, powoływanego zarządzeniem kierownika nadrzędnej jednostki organizacyjnej prokuratury. W skład takiego zespołu mogą wchodzić prokuratorzy powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury różnych stopni, a także funkcjonariusze innych służb państwa.

§ 3. W toku postępowania przygotowawczego prokurator stosuje, w przypadkach przewidzianych w ustawach, środki zapobiegawcze wobec podejrzanym.

§ 4. Postępowanie przygotowawcze może być prowadzone w formie elektronicznej. Prokurator może wnieść do sądu akt oskarżenia wraz z materiałami takiego postępowania przygotowawczego, sporządzony w formie elektronicznej. Dokumenty sporządzone w formie elektronicznej prokurator opatruje podpisem elektronicznym. Przepisy art. 68 stosuje się odpowiednio.

Art. 57. § 1. Prokurator sprawuje nadzór nad postępowaniem przygotowawczym prowadzonym przez inny uprawniony od tego organ. Zarządzenia prokuratora wydane w toku postępowania przygotowawczego są dla tego organu wiążące.

§ 2. Prokurator Generalny, Prokurator Krajowy, zastępca Prokuratora Generalnego sprawujący nadzór nad departamentem Prokuratury Krajowej właściwym do spraw postępowania przygotowawczego lub upoważniony przez nich prokurator sprawuje kontrolę nad czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi poprzez wgląd w materiały zgromadzone w toku kontroli operacyjnej, zakupu kontrolowanego, kontrolowanego wręczenia lub przyjęcia korzyści majątkowej albo przesyłki niejawnie nadzorowanej, w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnym.

¹⁰⁾ Dodany przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

§ 3. Prokurator Generalny, Prokurator Krajowy lub zastępca Prokuratora Generalnego sprawujący nadzór nad departamentem Prokuratury Krajowej właściwym do spraw postępowania przygotowawczego może zwrócić się o przeprowadzenie czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych przez właściwe uprawnione organy, jeżeli pozostawałyby one w bezpośrednim związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, oraz może zapoznać się z materiałami zgromadzonymi w toku takich czynności.

§ 3a. W sprawach prowadzonych przez Wydziały Zamiejscowe Departamentu do Spraw Przesiępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, uprawnienia, o których mowa w § 3, przysługują Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Przesiępczości Zorganizowanej i Korupcji, a w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych – Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych.

§ 3b. Udostępnienie materiałów, o których mowa w § 2 i 3, następuje wyłącznie w kancelarii tajnej Prokuratury Krajowej, chyba że Prokurator Krajowy, przy uwzględnieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych, zarządzi inaczej.

§ 3c.¹¹⁾ Jeżeli zostały spełnione warunki, o których mowa w art. 30 ust. 5 rozporządzenia 2017/1939, prokurator Prokuratury Europejskiej prowadzący lub nadzorujący postępowanie europejskie, o którym mowa w art. 577a pkt 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 490, 421 i 638) (postępowanie europejskie), jak również inne postępowanie co do przestępstw pozostających we właściwości Prokuratury Europejskiej może zwrócić się do Prokuratora Generalnego z żądaniem zainicjowania czynności, o których mowa w § 3. Prokurator Generalny w przypadku spełnienia ustawowych przesłanek stosowania czynności, o których mowa w art. 30 ust. 1 lit. e lub f rozporządzenia 2017/1939, uwzględnia żądanie, a może je uwzględnić w odniesieniu do innych czynności.

§ 3d.¹¹⁾ Udostępnienie przekazanych materiałów uzyskanych w wyniku czynności zainicjowanych na podstawie § 3c następuje w kancelarii tajnej obsługującej biuro delegowanego prokuratora europejskiego. Materiały są udostępniane prokuratorowi Prokuratury Europejskiej prowadzącemu lub nadzorującemu postępowanie, w którym wystąpiono z żądaniem na podstawie § 3c, oraz Prokuratorowi Generalnemu.

§ 4. W razie niewykonania zarządzenia, o którym mowa w § 1, lub odmowy udostępnienia materiałów, o których mowa w § 2, na żądanie prokuratora, przełożony odpowiedzialnego funkcjonariusza lub kierownika jednostki organizacyjnej wszczyna postępowanie służbowe lub dyscyplinarne.

§ 5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prokurator Generalny lub Prokurator Krajowy może, na potrzeby postępowania przygotowawczego, znieść lub zmienić klauzulę tajności nałożoną na dokument lub materiał przez uprawniony organ w trybie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1209), po uprzednim zasięgnięciu opinii tego organu i poinformowaniu o takim zamiarze Prezesa Rady Ministrów.

Art. 58. § 1. W przypadku gdy postępowanie przygotowawcze ujawni istnienie okoliczności sprzyjających popełnieniu przestępstw lub utrudniających ich ujawnianie, prokurator kieruje wystąpienie do odpowiedniego organu.

§ 2. W wystąpieniu prokurator może żądać również przeprowadzenia kontroli, a także wszczęcia przeciwko winnym postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej, służbowej, materialnej lub innej przewidzianej w przepisach dotyczących stosunków pracy.

§ 3. Organ, do którego zwrócił się prokurator, jest obowiązany w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia zawiadomić prokuratora o podjętych środkach lub zajęтым stanowisku bądź o sposobie zakończenia kontroli lub postępowania.

Art. 59. § 1. W razie umorzenia postępowania przygotowawczego prokurator może, stosownie do okoliczności, przesłać sprawę właściwemu organowi w celu wszczęcia postępowania służbowego, dyscyplinarnego lub o wykroczenie albo w celu rozpatrzenia sprawy przez właściwą organizację społeczną lub zawodową.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w razie odmowy wszczęcia postępowania przygotowawczego, a także w razie skierowania sprawy do sądu z aktem oskarżenia.

Art. 60. § 1. Wytoczne Prokuratora Generalnego, wydane na wniosek Prokuratora Krajowego, dotyczące metodyki prowadzenia postępowania przygotowawczego są wiążące dla wszystkich organów uprawnionych do prowadzenia postępowania przygotowawczego.

§ 2. Ministrowie nadzorujący organy uprawnione do prowadzenia postępowania przygotowawczego składają Prokuratorowi Generalnemu coroczne informacje o działalności tych organów w zakresie postępowania przygotowawczego. Informację ministra Prokurator Generalny przedkłada wraz z własną opinią Prezesowi Rady Ministrów.

§ 3. Wojewodowie są obowiązani do składania informacji, o których mowa w § 2, prokuratorom okręgowym, których zakres działania obejmuje obszar województwa.

§ 4. Informacje, o których mowa w § 2 i 3, składa się do końca stycznia roku następnego po roku nimi objętym.

¹¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 61. § 1. Prokurator Generalny lub Prokurator Krajowy mogą występować do naczelnych i centralnych organów administracji państwowej o podjęcie środków w celu usprawnienia działalności podległych im organów w zakresie postępowania przygotowawczego.

§ 2. Uprawnienia określone w § 1 przysługują odpowiednio prokuratorom okręgowym i rejonowym w stosunku do wojewodów oraz organów samorządu terytorialnego.

§ 3. Organ, do którego zwrócił się prokurator, jest obowiązany w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia zaawiadomić prokuratora o podjętych środkach, o których mowa w § 1.

Art. 62. W sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych stosuje się odpowiednio art. 60 i art. 61.

Art. 63. § 1. Postępowania przygotowawcze są prowadzone lub nadzorowane w prokuraturach rejonowych, prokuraturach okręgowych, prokuraturach regionalnych, Wydziałach Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej oraz w Wydziale Spraw Wewnętrznych, z uwzględnieniem zakresu zadań określonych w art. 19 § 4, art. 20 § 3, art. 22 § 2, art. 23 § 2 i art. 24 § 2.

§ 2. Postępowania przygotowawcze w sprawach o obszernym materiale dowodowym, a także zawiłych pod względem faktycznym lub prawnym mogą być prowadzone w Prokuraturze Krajowej lub Głównej Komisji, niezależnie od ogólnej właściwości powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, w przypadku podjęcia takiej decyzji przez Prokuratora Generalnego, a w Prokuraturze Krajowej – również przez Prokuratora Krajowego, którzy wydają w tym celu stosowne zarządzenie.

§ 3. Zarządzenie, o którym mowa w § 2, może obejmować także powołanie w Prokuraturze Krajowej lub Głównej Komisji zespołu prokuratorów do przeprowadzenia postępowania przygotowawczego w określonej sprawie lub grupie spraw.

§ 4. W skład zespołu prokuratorów, o którym mowa w § 3, mogą być powołani funkcjonariusze innych służb państwowych, a także w charakterze doradców lub konsultantów prokuratorzy lub sędziowie w stanie spoczynku, bez prawa wpływania na treść czynności procesowych. Decyzję w tej sprawie podejmuje Prokurator Generalny lub Prokurator Krajowy.

Rozdział 2

Udział prokuratora w postępowaniu sądowym i w innych postępowaniach

Art. 64. § 1. Prokurator wykonuje czynności oskarżyciela publicznego przed wszystkimi sądami. Może również wykonywać te czynności w sprawach wniesionych do sądu przez innych oskarżycieli.

§ 2. W razie gdy wyniki postępowania sądowego nie potwierdzają zarzutów oskarżenia, prokurator może cofnąć akt oskarżenia, informując o tej decyzji prokuratora bezpośrednio przełożonego.

Art. 65. § 1. Prokurator Generalny przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wnioski w przedmiocie ułaskawienia osób skazanych przez sądy.

§ 2. W odniesieniu do wniosków w przedmiocie ułaskawienia osób skazanych przez sądy wojskowe Prokurator Generalny, realizując uprawnienie określone w § 1, może zasięgnąć opinii Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych.

Art. 66. Prokurator wnosi środki odwoławcze i środki zaskarżenia od orzeczeń sądowych.

Art. 67. Udział prokuratora w postępowaniu cywilnym, administracyjnym, w sprawach o wykroczenia oraz w innych postępowaniach określają ustawy.

Art. 68. § 1. Dane do składania podpisu elektronicznego na potrzeby elektronicznego postępowania upominawczego są udzielane prokuratorom po złożeniu stosownego wniosku za pośrednictwem odpowiednio właściwego prokuratora regionalnego lub Prokuratora Krajowego.

§ 2. Dopuszcza się również komunikowanie się prokuratora z sądem w elektronicznym postępowaniu upominawczym przy wykorzystaniu kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

§ 3. Wnioski prokuratorów o udzielenie danych wskazanych w § 1 złożone odpowiednio do właściwego prokuratora regionalnego lub Prokuratora Krajowego będą przesyłane właściwemu sądowi wraz z potwierdzeniem zatrudnienia prokuratora odpowiednio we właściwej podległej prokuratorowi regionalnemu prokuraturze lub w Prokuraturze Krajowej. Osoby zamierzające komunikować się z sądem w sposób wskazany w § 2 zawiadamiają o tym sąd za pośrednictwem odpowiednio właściwego prokuratora regionalnego lub Prokuratora Krajowego, podając dane do weryfikacji podpisu elektronicznego.

§ 4. Informacje, o których mowa w § 3, odpowiednio właściwy prokurator regionalny lub Prokurator Krajowy przesyła sądowi w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku.

Art. 68a.¹²⁾ Jednostki organizacyjne prokuratury są obowiązane posiadać konta w portalu informacyjnym, o którym mowa w art. 53e § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.¹³⁾).

Art. 69. § 1. Jeżeli wymaga tego ochrona praworządności, prokurator może żądać nadesłania lub przedstawienia akt oraz dokumentów i pisemnych wyjaśnień, przesłuchiwać świadków i zasięgać opinii biegłych, a także przeprowadzać oględziny w celu wyjaśnienia sprawy.

§ 2. Do czynności wymienionych w § 1 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691), a w sprawach postępowania dyscyplinarnego prowadzonych przez prokuratora do spraw wojskowych wobec żołnierzy stosuje się przepisy ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

Art. 70. Jeżeli uchwała lub zarządzenie organu samorządu terytorialnego albo rozporządzenie wojewody są niezgodne z prawem, prokurator zwraca się do organu, który je wydał, o ich zmianę lub uchylenie albo kieruje wnioskiem o ich uchylenie do właściwego organu nadzoru; w przypadku uchwały lub zarządzenia organu samorządu terytorialnego prokurator może także wystąpić o stwierdzenie ich nieważności do sądu administracyjnego.

Rozdział 3

Współdziałanie w zwalczaniu i zapobieganiu przestępczości

Art. 71. § 1. Jeżeli w toku działań podejmowanych przez prokuratorów ujawnione zostaną istotne okoliczności sprzyjające popełnianiu przestępstw, Prokurator Generalny, na wniosek Prokuratora Krajowego lub w szczególnie uzasadnionych przypadkach z urzędu, może wystąpić z wnioskiem do właściwego organu o podjęcie odpowiednich działań, w tym o rozważenie zasadności wydania lub zmiany określonych przepisów w celu przeciwdziałania przestępczości.

§ 2. Uprawnienia określone w § 1 przysługują również prokuratorom regionalnym, okręgowym i rejonowym w stosunku do wojewodów i terenowych organów administracji niezespolonej oraz innych, o terenowym zakresie działania.

§ 3. Organ, do którego zwrócił się Prokurator Generalny lub prokurator, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, zawiadomić Prokuratora Generalnego lub prokuratora o podjętych środkach, o których mowa w § 1 i 2.

Art. 72. § 1. Prokurator regionalny, prokurator okręgowy lub prokurator rejonowy, z własnej inicjatywy bądź na wniosek organów jednostek samorządu terytorialnego albo właściwego wojewody, przedkłada im informację o stanie przestępczości i jej zwalczaniu odpowiednio w województwie, powiecie lub gminie (mieście, dzielnicy).

§ 2. Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych, zastępca prokuratora okręgowego i zastępca prokuratora rejonowego, w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych, z własnej inicjatywy bądź na wniosek Ministra Obrony Narodowej lub upoważnionych przez niego organów przedkłada im informację o stanie przestępczości i jej zwalczaniu w strukturach podporządkowanych tym organom.

Rozdział 4

Nadzór nad wykonywaniem decyzji o pozbawieniu wolności

Art. 73. Prokurator sprawuje, w granicach przewidzianych ustawami, nadzór nad wykonywaniem postanowień o tymczasowym aresztowaniu i innych decyzji o pozbawieniu wolności.

DZIAŁ IV

Prokuratorzy

Rozdział 1

Powołanie i odwołanie prokuratora

Art. 74. § 1. Prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury na stanowisko prokuratora powołuje Prokurator Generalny na wniosek Prokuratora Krajowego.

¹²⁾ Dodany przez art. 4 ustawy z dnia 9 lipca 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1178), która weszła w życie z dniem 1 marca 2026 r.

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1907, z 2025 r. poz. 526, 820, 1172, 1178 i 1609 oraz z 2026 r. poz. 26 i 370.

§ 2. Przed powołaniem, o którym mowa w § 1, Prokurator Generalny może zasięgnąć opinii właściwego kolegium prokuratury o kandydacie na stanowisko prokuratorskie. Właściwe kolegium prokuratury przekazuje opinię Prokuratorowi Generalnemu w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o wyrażenie opinii. W przypadku nieprzedstawienia opinii w tym terminie przyjmuje się, że opinia jest pozytywna.

§ 3. O powołaniu prokuratora do spraw wojskowych będącego żołnierzem zawodowym Prokurator Generalny informuje niezwłocznie Ministra Obrony Narodowej.

Art. 75. § 1. Na stanowisko prokuratora może być powołany ten, kto:

- 1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich, a także nie był prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego;
- 2) jest nieskazitelnego charakteru;
- 3) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Polsce;
- 4) jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków prokuratora;
- 5) ukończył 26 lat;
- 6) złożył egzamin prokuratorski lub sędziowski;
- 7) był zatrudniony na stanowisku asesora prokuratorskiego lub sądowego co najmniej rok albo odbył w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury okres służby przewidziany w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych;
- 8) nie pełnił służby zawodowej, nie pracował lub nie był współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2023 r. poz. 102), ani też nie był sędzią, który orzekając uchybił godności urzędu sprzeniewierzając się niezawisłości sędziowskiej, co zostało stwierdzone prawomocnym orzeczeniem.

§ 1a. Wymagania, o których mowa w § 1 pkt 6, nie dotyczą osoby, która zdała egzamin adwokacki lub radcowski i:

- 1) przez co najmniej 3 lata wykonywała czynności związane z tworzeniem lub stosowaniem prawa w urzędach obsługujących organy państwowe lub
- 2) posiada stopień naukowy doktora nauk prawnych.

§ 2. Wymagania, o których mowa w § 1 pkt 6 i 7, nie dotyczą:

- 1) profesorów i doktorów habilitowanych nauk prawnych w polskich szkołach wyższych, w Polskiej Akademii Nauk oraz w instytutach naukowo-badawczych i innych placówkach naukowych;
- 2) sędziów;
- 3) adwokatów, radców prawnych oraz prezesa, wiceprezesa i rady Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, którzy wykonywali ten zawód lub zajmowali takie stanowisko przez co najmniej 3 lata.

§ 3. Wymagania, o których mowa w § 1 pkt 7, nie dotyczą notariuszy.

Art. 76. § 1. Na stanowisko prokuratora Prokuratury Krajowej może być powołany ten, kto spełniając warunki do objęcia stanowiska prokuratora ma co najmniej 8-letni staż na stanowisku prokuratora lub sędziego, w tym niemniej niż 5-letni okres pracy na stanowisku prokuratora prokuratury apelacyjnej, regionalnej, okręgowej lub prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej, sędziego sądu apelacyjnego lub sądu okręgowego bądź wojskowego sądu okręgowego albo co najmniej przez okres 12 lat przed powołaniem wykonywał zawód adwokata, radcy prawnego, notariusza lub zajmował stanowisko prezesa, wiceprezesa i rady Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Na stanowisko prokuratora prokuratury regionalnej może być powołany ten, kto spełniając warunki do objęcia stanowiska prokuratora ma co najmniej 6-letni staż na stanowisku prokuratora lub sędziego, w tym niemniej niż 3-letni okres pracy na stanowisku prokuratora prokuratury okręgowej lub prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej, sędziego sądu okręgowego lub wojskowego sądu okręgowego albo co najmniej przez okres 10 lat przed powołaniem wykonywał zawód adwokata, radcy prawnego, notariusza lub zajmował stanowisko prezesa, wiceprezesa i rady Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Na stanowisko prokuratora prokuratury okręgowej może być powołany ten, kto spełniając warunki do objęcia stanowiska prokuratora ma co najmniej 3-letni okres pracy na stanowisku prokuratora prokuratury rejonowej lub prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej, sędziego sądu rejonowego lub wojskowego sądu garnizonowego albo co najmniej przez okres 6 lat przed powołaniem wykonywał zawód adwokata, radcy prawnego, notariusza lub zajmował stanowisko prezesa, wiceprezesa i rady Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. Wymagany staż, o którym mowa w § 1–3, nie dotyczy osób wskazanych w art. 75 § 2 pkt 1.

§ 5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, w celu zapewnienia prawidłowej realizacji ustawowych zadań prokuratury, Prokurator Generalny na wniosek Prokuratora Krajowego może powołać prokuratora do pełnienia obowiązków w Prokuraturze Krajowej, w prokuraturze regionalnej lub w prokuraturze okręgowej z pominięciem wymogów, o których mowa w § 1–3.

§ 6. Prokuratora, który funkcję Zastępcy Prokuratora Generalnego – Dyrektora Głównej Komisji pełnił przez czas niekrótszy niż 5 lat, Prokurator Generalny na jego wniosek powołuje na stanowisko prokuratora Prokuratury Krajowej.

Art. 77. § 1. Kandydat na stanowisko prokuratorskie przedstawia:

- 1) informację z Krajowego Rejestru Karnego dotyczącą jego osoby;
- 2) zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków prokuratora.

§ 2. Wydanie zaświadczenia, o którym mowa w § 1 pkt 2, oraz badanie kandydata na stanowisko prokuratorskie odbywa się na zasadach dotyczących kandydata na stanowisko sędziowskie.

§ 3. Kandydat na stanowisko prokuratorskie urodzony przed dniem 1 sierpnia 1972 r. przedstawia również oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 1519), albo informację, o której mowa w art. 7 ust. 3a tej ustawy.

§ 4. Przedstawianie informacji i zaświadczenia, o których mowa w § 1, nie dotyczy kandydatów zajmujących stanowisko prokuratora oraz stanowisko sędziego.

Art. 78. § 1. Prokurator Krajowy zasięga od właściwego komendanta wojewódzkiego Policji albo Komendanta Stołecznego Policji informacji o każdym z kandydatów do objęcia stanowiska prokuratorskiego. Informacje o kandydacie do objęcia stanowiska prokuratorskiego uzyskuje się i sporządza na zasadach określonych dla informacji o kandydacie do objęcia stanowiska sędziowskiego. Informacje uzyskuje się i sporządza na podstawie danych zawartych w policyjnych systemach teleinformatycznych.

§ 2. Przedstawiając informację, o której mowa w § 1, właściwy komendant Policji przekazuje Prokuratorowi Krajowemu wszystkie zebrane materiały służące do sporządzenia informacji.

§ 3. Prokurator Krajowy, przed rozpatrzeniem kandydatury, zawiadamia kandydata na stanowisko prokuratorskie o treści informacji uzyskanej od właściwego komendanta Policji.

Art. 79. § 1. Prokurator Krajowy, po zasięgnięciu opinii Prokuratora Generalnego, przydziela nowe stanowiska prokuratorskie i asesorskie poszczególnym jednostkom organizacyjnym prokuratury, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr prokuratury.

§ 2. W razie zwolnienia stanowiska prokuratorskiego lub asesorskiego Prokurator Krajowy, po zasięgnięciu opinii Prokuratora Generalnego, może, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr prokuratury:

- 1) przydzielić stanowisko innej jednostce organizacyjnej prokuratury;
- 2) przekształcić stanowisko prokuratorskie w stanowisko asesorskie lub stanowisko asesorskie w stanowisko prokuratorskie;
- 3) znieść stanowisko.

Art. 80. W przypadku utworzenia lub zwolnienia stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej Prokurator Generalny podejmuje decyzję o wyłonieniu kandydata na pierwsze stanowisko prokuratorskie w procedurze konkursowej, przeprowadzanej na podstawie art. 81–90, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach powołuje na to stanowisko kandydata wskazanego we wniosku Prokuratora Krajowego, o którym mowa w art. 74 § 1, bez przeprowadzenia procedury konkursowej.

Art. 81. § 1. W przypadku podjęcia decyzji o wyłonieniu kandydata na pierwsze stanowisko prokuratorskie w procedurze konkursowej Prokurator Generalny obwieszcza o wolnym stanowisku prokuratora prokuratury rejonowej w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

§ 2. Każdy, kto spełnia warunki do objęcia stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej, może zgłosić swoją kandydaturę na jedno wolne stanowisko prokuratorskie w terminie miesiąca od obwieszczenia, o którym mowa w § 1.

§ 3. Kandydaturę zgłasza się prokuratorowi okręgowemu.

Art. 82. § 1. Jeżeli swoją kandydaturę zgłosiła osoba, która nie spełnia warunków do objęcia stanowiska prokuratora, o których mowa w art. 75 § 1 pkt 3–8, zgłoszenie nastąpiło po upływie terminu, o którym mowa w art. 81 § 2, lub nie zawiera dokumentów wymaganych zgodnie z art. 77, prokurator okręgowy zawiadamia zgłaszającego o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpatrzenia, podając przyczynę. Osoba, której zgłoszenie pozostawiono bez rozpatrzenia, może w terminie 7 dni złożyć pisemne zastrzeżenie do Prokuratora Krajowego. Jeżeli Prokurator Krajowy nie uwzględni zastrzeżenia, niezwłocznie przedstawia je wraz ze zgłoszeniem Prokuratorowi Generalnemu. W przedmiocie pozostawienia zgłoszenia bez rozpatrzenia rozstrzyga Prokurator Generalny.

§ 2. Prokurator okręgowy, po stwierdzeniu spełnienia wymogów formalnych zgłoszenia złożonego w terminie oraz stwierdzeniu spełniania przez kandydata warunków do objęcia stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej, przedstawia jego kandydaturę kolegium prokuratury okręgowej wraz z oceną kwalifikacji sporządzoną przez wizytatora prokuratury okręgowej.

§ 3. Prokurator okręgowy przedstawia Prokuratorowi Krajowemu kandydatury pozytywnie zaopiniowane przez kolegium prokuratury okręgowej wraz z opinią kolegium i oceną kwalifikacji sporządzoną przez wizytatora prokuratury okręgowej.

Art. 83. § 1. Kandydat na wolne stanowisko prokuratorskie w prokuraturze rejonowej, który zajmuje stanowisko asesora prokuratury, do zgłoszenia dołącza wykaz sygnatur akt 50 spraw, w których prowadził lub nadzorował postępowanie przygotowawcze, sporządził akt oskarżenia lub środki zaskarżenia, występował przed sądem lub składał pisma procesowe bądź wykonywał inne czynności wymienione w art. 3 § 1, a w przypadku mniejszej liczby takich spraw – wykaz sygnatur akt wszystkich tych spraw.

§ 2. Kandydat na wolne stanowisko prokuratorskie w prokuraturze rejonowej, który zajmuje stanowisko sędziego, asesora sądowego, do zgłoszenia dołącza wykaz sygnatur akt 50 spraw sądowych różnych kategorii, w których rozpoznawaniu brał udział, a w przypadku mniejszej liczby takich spraw – wykaz sygnatur akt wszystkich tych spraw.

§ 3. Kandydat na wolne stanowisko prokuratorskie w prokuraturze rejonowej, który wykonuje zawód adwokata lub radcy prawnego bądź zajmuje stanowisko radcy Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, do zgłoszenia dołącza wykaz sygnatur akt 50 spraw sądowych różnych kategorii, w których występował w charakterze zastępcy procesowego, a jeżeli występował w mniejszej liczbie spraw – wykaz sygnatur akt wszystkich tych spraw, ze wskazaniem sądów, w których sprawy te toczyły się lub toczą, lub odpisy wszystkich, jednak nie więcej niż 50 opinii prawnych i innych dokumentów sporządzonych w związku ze stosowaniem lub tworzeniem prawa; radca Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej dołącza ponadto opinię przełożonego.

§ 4. Kandydat na wolne stanowisko prokuratorskie w prokuraturze rejonowej, który wykonuje zawód notariusza, do zgłoszenia dołącza wykaz 50 aktów notarialnych, obejmujących różne kategorie spraw, a jeżeli sporządził mniejszą ich liczbę – wykaz wszystkich tych aktów.

§ 5. Kandydat na wolne stanowisko prokuratorskie w prokuraturze rejonowej, który ma tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych, do zgłoszenia dołącza wykaz publikacji wraz z opiniami recenzentów, jeżeli były sporządzone, odpisy sporządzonych opinii prawnych oraz charakterystykę osiągnięć w zakresie kształcenia kadr lub dorobku naukowego.

§ 6. Do kandydata na wolne stanowisko prokuratorskie w prokuraturze rejonowej, który zajmuje stanowisko prezesa lub wiceprezesa Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się odpowiednio, stosownie do zawodu wykonywanego przed powołaniem na to stanowisko, przepisy § 1–5.

§ 7. Do kandydata na wolne stanowisko prokuratorskie w prokuraturze rejonowej, który wykonywał więcej niż jeden z zawodów wskazanych w § 1–5, stosuje się przepisy § 1–6, z tym że łączna liczba zamieszczonych w wykazie sygnatur akt spraw lub odpisów opinii prawnych i innych dokumentów, o których mowa w tych przepisach, nie może przekraczać 100.

§ 8. Do zgłoszenia kandydat może dołączyć także inne dokumenty popierające jego kandydaturę, w szczególności opinie i rekomendacje.

Art. 84. § 1. Oceny kwalifikacji na wolne stanowisko prokuratorskie w prokuraturze rejonowej nie może dokonywać wizytator będący małżonkiem, krewnym albo powinowatym kandydata lub pozostający z kandydatem w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności wizytatora.

§ 2. Jeżeli na jedno wolne stanowisko prokuratorskie w prokuraturze rejonowej zgłosił się więcej niż jeden kandydat, oceny kwalifikacji tych kandydatów dokonuje ten sam wizytator, chyba że z uwagi na liczbę kandydatów bądź z innych ważnych przyczyn nie jest to możliwe. Oceny kwalifikacji żadnego z kandydatów nie może dokonywać wizytator będący małżonkiem, krewnym albo powinowatym chociażby jednego z nich lub pozostający z jednym z kandydatów w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności wizytatora.

§ 3. Prokurator okręgowy zapoznaje kandydata z oceną kwalifikacji. Kandydat w terminie 14 dni od dnia zapoznania się z oceną ma prawo złożyć pisemne uwagi do oceny kwalifikacji.

§ 3a. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii zapoznanie kandydata z oceną kwalifikacji następuje w formie pisemnej przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Za dzień zapoznania się przez kandydata z oceną kwalifikacji uważa się dzień, w którym opinia została wysłana za pośrednictwem poczty elektronicznej.

§ 4. Uwagi złożone po terminie pozostawia się bez rozpatrzenia, podając przyczynę pozostawienia złożonych uwag bez rozpatrzenia. Kandydat, którego uwagi pozostawiono bez rozpatrzenia, może w terminie 7 dni złożyć pisemne zastrzeżenie do Prokuratora Krajowego. Jeżeli Prokurator Krajowy nie uwzględni zastrzeżenia, przekazuje je wraz z uwagami Prokuratorowi Generalnemu, który rozstrzyga w przedmiocie pozostawienia uwag bez rozpatrzenia.

§ 5. Po stwierdzeniu, że uwagi wniesiono prawidłowo, prokurator okręgowy niezwłocznie zarządza ich rozpatrzenie przez 3 wizytatorów, wyznaczonych na zasadach określonych w § 2. W rozpatrywaniu uwag nie może brać udziału wizytator, który dokonał oceny kwalifikacji. Wizytatorzy rozpatrują uwagi w terminie nie dłuższym niż 30 dni.

§ 6. Wizytatorzy po rozpatrzeniu uwag podtrzymują ocenę kwalifikacji kandydata, do której uwagi zgłoszono, albo dokonują oceny odmiennej. Stanowisko wizytatorów sporządza się na piśmie wraz z uzasadnieniem i doręcza się kandydatowi.

Art. 85. § 1. Ocena kwalifikacji kandydata zajmującego stanowisko asesora prokuratury obejmuje prawidłowość i poziom merytoryczny, jak również efektywność wykonywania powierzonych obowiązków służbowych, z uwzględnieniem stopnia obciążenia wykonywanymi zadaniami i ich złożoności, a także podnoszenie kwalifikacji zawodowych i kulturę osobistą.

§ 2. Ocena kwalifikacji, o której mowa w § 1, jest dokonywana w oparciu o badanie co najmniej 25 akt spraw różnych kategorii, wybranych losowo spośród wymienionych w wykazie, o którym mowa w art. 83 § 1, a także na podstawie danych ewidencjonowanych w prokuraturach, w tym na potrzeby statystyki.

§ 3. Do oceny kwalifikacji kandydata, o którym mowa w § 1, dołącza się odpisy znajdujących się w aktach osobowych prokuratora prawomocnych orzeczeń orzekających karę dyscyplinarną lub prawomocnych decyzji o wymierzeniu kary porządkowej upomnienia, jak również odpisy prawomocnych decyzji prokuratora przełożonego, zawierających wytknięcie uchybienia w razie oczywistej obrazę prawa.

Art. 86. § 1. Ocena kwalifikacji kandydata zajmującego stanowisko sędziego lub asesora sądowego obejmuje analizę sprawności i efektywności w podejmowaniu czynności i kierowaniu postępowaniem, kultury osobistej, umiejętności jasnego i kompletnego formułowania wypowiedzi przy wydawaniu i uzasadnianiu orzeczeń oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

§ 2. Ocena kwalifikacji, o której mowa w § 1, jest dokonywana w oparciu o badanie co najmniej 25 akt spraw różnych kategorii, wybranych losowo spośród wymienionych w wykazie, o którym mowa w art. 83 § 2, a także na podstawie danych ewidencjonowanych w sądach, w tym na potrzeby statystyki sądowej.

§ 3. Do oceny kwalifikacji kandydata, o którym mowa w § 1, dołącza się odpisy znajdujących się w aktach osobowych prawomocnych orzeczeń orzekających karę dyscyplinarną oraz wytknięcia uchybień.

Art. 87. § 1. Jeżeli ze względu na szczególnie zakres czynności sędziego lub asesora sądowego albo z innych przyczyn zbadanie liczby spraw wskazanych w art. 86 § 2 nie jest możliwe, przyjmuje się, z podaniem przyczyn, inną liczbę.

§ 2. Wizytator dokonujący oceny kwalifikacji kandydata zajmującego stanowisko asesora prokuratury, sędziego albo asesora sądowego może objąć badaniem także akta spraw nieujęte w wykazie oraz zwracać się do prezesa sądu lub kierownika jednostki organizacyjnej prokuratury o wskazanie sygnatur i przedstawienie akt takich spraw.

Art. 88. § 1. Ocena kwalifikacji kandydata wykonującego zawód adwokata, radcy prawnego, notariusza albo zajmującego stanowisko radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej jest dokonywana w oparciu o badanie poziomu merytorycznego, sprawności, rzetelności i terminowości dokonywanych czynności bądź poziomu merytorycznego i rzetelności sporządzonych opinii prawnych lub innych dokumentów sporządzonych w związku ze stosowaniem lub tworzeniem prawa, a także podnoszenia kwalifikacji zawodowych i kultury urzędowania, obejmującej kulturę osobistą oraz sposób zachowania wobec uczestników postępowania i współpracowników.

§ 2. Ocena kwalifikacji kandydata wykonującego zawód adwokata lub radcy prawnego albo zajmującego stanowisko radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej jest dokonywana w oparciu o badanie co najmniej 25 akt spraw różnych kategorii lub opinii prawnych i innych dokumentów sporządzonych w związku ze stosowaniem lub tworzeniem prawa, wybranych losowo spośród wymienionych w wykazie, o którym mowa w art. 83 § 3. Przepis art. 87 § 1 stosuje się odpowiednio. Wizytator dokonujący oceny kwalifikacji może z urzędu objąć badaniem także akta spraw sądowych, w których kandydat występował w charakterze zastępcy procesowego, a których nie ujęto w wykazie, oraz zwracać się do prezesów sądów o wskazanie sygnatur i przedstawienie akt takich spraw.

§ 3. Ocena kwalifikacji kandydata wykonującego zawód notariusza jest dokonywana w oparciu o badanie co najmniej 25 aktów notarialnych, obejmujących różne kategorie spraw, wybranych losowo spośród wymienionych w wykazie, o którym mowa w art. 83 § 4. Przepis art. 87 § 1 stosuje się odpowiednio. Wizytator dokonujący oceny kwalifikacji może z urzędu objąć badaniem także nieujęte w wykazie akty notarialne lub akta spraw sądowych, w których rozpoznano środki odwoławcze na odmowę dokonania wpisu lub odmowę dokonania czynności, oraz zwracać się do prezesów sądów o wskazanie sygnatur i przedstawienie akt takich spraw.

§ 4. Do oceny kwalifikacji kandydata wykonującego zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza dołącza się wykaz prawomocnych orzeczeń bądź decyzji o ukaraniu karą dyscyplinarną.

§ 5. Do oceny kwalifikacji kandydata wykonującego zawód adwokata lub radcy prawnego dołącza się także wykaz ostrzeżeń udzielonych przez właściwe organy samorządu zawodowego oraz zawiadomień o naruszeniu obowiązków procesowych dokonanych przez sąd lub prokuratora.

§ 6. Do oceny kwalifikacji kandydata zajmującego stanowisko radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej dołącza się protokoły okresowych ocen kwalifikacyjnych, o których mowa w *art. 42 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1313 i 1579)*¹⁴⁾, oraz odpisy prawomocnych orzeczeń o ukaraniu karą dyscyplinarną, chyba że kara została uznana za niebyłą.

§ 7. Do oceny kwalifikacji kandydata wykonującego zawód adwokata, radcy prawnego albo notariusza dołącza się protokoły wizytacji, kontroli lub ocen, przeprowadzonych w trybie art. 36 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1564, z 2025 r. poz. 1172 oraz z 2026 r. poz. 370), art. 22¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499, z 2025 r. poz. 1172 oraz z 2026 r. poz. 370) albo art. 44 § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2026 r. poz. 614).

§ 8. Ocena kwalifikacji kandydata mającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych jest dokonywana z uwzględnieniem osiągnięć naukowych, rodzaju i jakości publikacji, opinii recenzentów, jakości i rzetelności opinii prawnych bądź innych dokumentów sporządzonych w związku ze stosowaniem lub tworzeniem prawa.

§ 9. Do oceny kwalifikacji kandydata, o którym mowa w § 8, dołącza się odpisy prawomocnych orzeczeń o udzieleniu kary dyscyplinarnej, chyba że kara uległa zatarciu.

Art. 89. Do oceny kandydata, który zajmuje stanowisko prezesa lub wiceprezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się odpowiednio, stosownie do zawodu wykonywanego przed powołaniem na to stanowisko, przepisy art. 85–88.

Art. 90. § 1. Przy ocenie kwalifikacji kandydata na wolne stanowisko prokuratorskie w prokuraturze rejonowej uwzględnia się predyspozycje osobowościowe kandydata do zawodu prokuratora, w tym umiejętność podejmowania decyzji i współpracy, odporność na stres oraz przestrzeganie zasad etyki wykonywanego zawodu.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb i sposób dokonywania oceny kwalifikacji kandydata na wolne stanowisko prokuratorskie w prokuraturze rejonowej, mając na uwadze konieczność zachowania metodyki uwzględniającej specyfikę wykonywanego przez kandydata zawodu lub zajmowanego stanowiska oraz potrzebę jej dostosowania do zakresu badań i kryteriów wskazanych w ustawie.

Art. 91. § 1. Stosunek służbowy prokuratora nawiązuje się z chwilą doręczenia zawiadomienia o powołaniu.

§ 2. Prokurator powinien zgłosić się w celu objęcia stanowiska w ciągu 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o powołaniu, jeżeli nie oznaczono innego terminu.

§ 3. W razie nieusprawiedliwionego nieobjęcia stanowiska w terminie określonym w § 2, powołanie traci moc; okoliczność tę stwierdza Prokurator Generalny.

Art. 92. § 1. Przy powołaniu prokurator składa ślubowanie wobec Prokuratora Generalnego według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście na powierzonym mi stanowisku prokuratora służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, stać na straży prawa i strzec praworządności, obowiązki mojego urzędu wypełniać sumiennie, dochować tajemnicy prawnie chronionej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości”; składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg”.

§ 2. Prokurator powołany na kolejne stanowisko prokuratorskie ślubowania nie składa.

¹⁴⁾ Ustawa utraciła moc z dniem 1 stycznia 2017 r. na podstawie art. 134 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 2261), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Art. 93. § 1. Prokurator Generalny może, na wniosek Prokuratora Krajowego, odwołać prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury lub prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej, jeżeli prokurator, pomimo dwukrotnego ukarania przez sąd dyscyplinarny karą dyscyplinarną inną niż upomnienie, popełnił przewinienie służbowe, w tym dopuścił się oczywistej obrazy przepisów prawa lub uchybił godności urzędu prokuratora; przed podjęciem decyzji o odwołaniu Prokurator Generalny wysłuchuje wyjaśnień prokuratora, chyba że nie jest to możliwe, oraz zasięga opinii zebrania prokuratorów Prokuratury Krajowej lub właściwego zgromadzenia prokuratorów w prokuraturze regionalnej.

§ 2. Prokurator Generalny odwołuje prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, który zrzekł się stanowiska prokuratora lub nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 75 § 1 pkt 8.

§ 3. Stosunek służbowy prokuratora wygasa po upływie 3 miesięcy od dnia doręczenia zawiadomienia o odwołaniu, chyba że na wniosek zainteresowanego prokuratora określono krótszy termin.

§ 4. Prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego o wydaleniu ze służby prokuratorskiej oraz prawomocny wyrok sądu skazujący prokuratora za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub orzekający wobec prokuratora środek karny pozbawienia praw publicznych, zakaz zajmowania stanowiska prokuratora, degradację lub wydalenie z zawodowej służby wojskowej, powodują z mocy prawa utratę stanowiska prokuratora; stosunek służbowy prokuratora wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia lub wyroku.

§ 5. (uchylony)

§ 6. Stosunek służbowy prokuratora wygasa z dniem utraty przez niego obywatelstwa polskiego lub uzyskania obywatelstwa innego państwa.

Art. 94. § 1. Przeniesienie prokuratora na inne miejsce służbowe może nastąpić tylko za jego zgodą.

§ 2. Zgoda prokuratora na przeniesienie na inne miejsce służbowe nie jest wymagana w przypadkach:

- 1) zniesienia stanowiska wywołanego zmianą w organizacji prokuratury lub zniesienia danej jednostki organizacyjnej prokuratury albo przeniesienia jej siedziby;
- 2) przeniesienia w wyniku kary dyscyplinarnej;
- 3) zniesienia lub zmniejszenia liczby stanowisk prokuratora w wydziale lub dziale właściwym w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych, w którym prokurator do spraw wojskowych pełnił służbę.

§ 3. Przeniesienia, o którym mowa w § 1 i 2, dokonuje Prokurator Krajowy.

Art. 95. W przypadku przeniesienia prokuratora na inne miejsce służbowe prokuratorowi nie przysługuje ekwiwalent pieniężny za dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego. Prokurator zachowuje prawo do wykorzystania tego urlopu w czasie pełnienia służby w miejscu, do którego przeniesienie nastąpiło.

Art. 95a.¹⁵⁾ § 1. Kandydaci na prokuratorów Prokuratury Europejskiej są wyłaniani spośród prokuratorów w drodze konkursu na prokuratora europejskiego i konkursu na delegowanego prokuratora europejskiego. Sposób i tryb przeprowadzenia konkursów określa Prokurator Generalny w drodze zarządzenia.

§ 2. Prokurator Generalny wskazuje kandydatów na prokuratora europejskiego na podstawie art. 16 ust. 1 rozporządzenia 2017/1939.

§ 3. Prokurator Generalny wskazuje kandydatów na delegowanych prokuratorów europejskich na podstawie art. 17 ust. 1 rozporządzenia 2017/1939.

§ 4. Z dniem powołania prokuratora na urząd prokuratora europejskiego jego prawa i obowiązki służbowe związane z powierzonymi zadaniami realizowanymi w ramach powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury ulegają zawieszeniu na czas sprawowania tego urzędu.

§ 5. Z dniem powołania prokuratora na urząd delegowanego prokuratora europejskiego Prokurator Generalny wskazuje biuro delegowanego prokuratora europejskiego, w którym będzie on pełnił obowiązki.

§ 6. Delegowany prokurator europejski może zostać odwołany za trzymiesięcznym wypowiedzeniem w trybie art. 17 ust. 4 rozporządzenia 2017/1939.

§ 7. Do delegowanego prokuratora europejskiego stosuje się odpowiednio przepisy art. 109 i art. 114 oraz przepisy wydane na podstawie art. 112 w zakresie, w jakim należności, o których mowa w tych przepisach, nie są pokrywane przez Prokuraturę Europejską.

¹⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 95b.¹⁵⁾ § 1. Prokurator Prokuratury Europejskiej w okresie sprawowania urzędu zachowuje stanowisko prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, z tym że świadczy pracę na rzecz Prokuratury Europejskiej.

§ 2. Do prokuratora europejskiego nie stosuje się przepisów art. 97 § 2, art. 103 § 1 i 4–6, art. 115–119 oraz art. 127 § 1 w odniesieniu do art. 94d–94g ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

§ 3. Okres sprawowania urzędu prokuratora Prokuratury Europejskiej wlicza się do okresu pracy, od którego zależy wymiar urlopu dodatkowego, stawka wynagrodzenia, wymiar dodatku za długoletnią pracę, wymiar gratyfikacji jubileuszowej i odprawy pośmiertnej.

§ 4. Prokuratorowi Prokuratury Europejskiej nie przysługuje wynagrodzenie wypłacane przez powszechne jednostki organizacyjne prokuratury, w tym dodatkowe wynagrodzenie roczne, z zastrzeżeniem § 5.

§ 5. Jeżeli miesięczne wynagrodzenie wypłacane przez Prokuratorę Europejską jest niższe od wynagrodzenia, które przysługiwałoby prokuratorowi Prokuratury Europejskiej, gdyby sprawował wyłącznie urząd prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, obliczonego z uwzględnieniem § 3 w oparciu o art. 124 (wynagrodzenie krajowe), wypłaca mu się wynagrodzenie wyrównawcze stanowiące różnicę między wynagrodzeniem krajowym a wynagrodzeniem wypłacanym przez Prokuratorę Europejską.

§ 6. Prokuratorowi europejskiemu przysługuje wyłącznie urlop przewidziany dla pracowników tymczasowych Prokuratury Europejskiej w rozumieniu art. 96 ust. 1 rozporządzenia 2017/1939. Decyzję w przedmiocie urlopu delegowanego prokuratora europejskiego podejmuje właściwy organ Prokuratury Europejskiej.

§ 7. Należności przysługujące prokuratorowi Prokuratury Europejskiej z tytułu pozostawania prokuratorem powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury wypłaca kierownik jednostki organizacyjnej prokuratury, w której zajmuje on stanowisko prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury. Należności, o których mowa w art. 109 i art. 114, wypłaca delegowanemu prokuratorowi europejskiemu kierownik jednostki organizacyjnej prokuratury, przy której utworzono biuro delegowanego prokuratora europejskiego, gdzie delegowany prokurator europejski pełni obowiązki.

§ 8. Jako podstawę naliczenia należności przysługujących prokuratorowi Prokuratury Europejskiej z tytułu pozostawania prokuratorem powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, w przypadku gdy podstawę ich naliczenia stanowi wynagrodzenie, przyjmuje się wynagrodzenie krajowe.

Art. 95c.¹⁵⁾ § 1. Przy prowadzeniu postępowania europejskiego i innych postępowań prowadzonych przez prokuratora Prokuratury Europejskiej zgodnie z właściwością określoną w rozporządzeniu 2017/1939 nie podlega on prokuratorom przełożonym określonym zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, nie wykonuje ich zarządzeń, poleceń, wytycznych ani innych decyzji, z wyłączeniem zarządzeń o charakterze organizacyjnym.

§ 2. Uprawnienia i obowiązki przełożonego w postępowaniu europejskim, w innych postępowaniach prowadzonych przez prokuratora Prokuratury Europejskiej zgodnie z właściwością określoną w rozporządzeniu 2017/1939, a także pozostałe uprawnienia i obowiązki wobec prokuratora Prokuratury Europejskiej w związku z pełnieniem przez niego tego urzędu wykonują organy określone w tym rozporządzeniu, w zakresie tam wskazanym.

§ 3. Uprawnienia i obowiązki prokuratora nadrzędnego wobec prokuratora Prokuratury Europejskiej w postępowaniu europejskim i w innych postępowaniach prowadzonych przez prokuratora Prokuratury Europejskiej zgodnie z właściwością określoną w rozporządzeniu 2017/1939 wykonują organy określone w tym rozporządzeniu.

§ 4. Uprawnienia i obowiązki Prokuratora Generalnego w postępowaniu europejskim i w innych postępowaniach prowadzonych przez prokuratora Prokuratury Europejskiej zgodnie z właściwością określoną w rozporządzeniu 2017/1939 wykonują organy określone w tym rozporządzeniu, z wyłączeniem czynności Prokuratora Generalnego, o których mowa w art. 521 oraz w art. 564–568 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

§ 5. Do prokuratorów Prokuratury Europejskiej nie stosuje się przepisów:

- 1) art. 4, art. 5, art. 121 i art. 133;
- 2) art. 132 § 1 – w zakresie odnoszącym się do funkcji w Prokuraturze Europejskiej;
- 3) art. 7 § 7, art. 12, art. 139, art. 140 i art. 151 – w zakresie odnoszącym się do postępowań europejskich i innych postępowań prowadzonych przez prokuratora Prokuratury Europejskiej.

§ 6. Do biur delegowanego prokuratora europejskiego nie stosuje się przepisów art. 30 i art. 191a.

Art. 95d.¹⁵⁾ § 1. Do prokuratora europejskiego nie stosuje się przepisów art. 149.

§ 2. Prokuratorem przełożonym, o którym mowa w art. 149, w odniesieniu do delegowanego prokuratora europejskiego jest kierownik jednostki organizacyjnej prokuratury, w której zajmuje on stanowisko prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury.

§ 3. Wszczęcie postępowania wyjaśniającego lub dyscyplinarnego oraz wymierzenie kary, o której mowa w art. 149 § 1, wobec delegowanego prokuratora europejskiego może nastąpić po spełnieniu warunków określonych w art. 17 ust. 4 rozporządzenia 2017/1939.

§ 4. Postępowania dyscyplinarnego wobec prokuratora europejskiego nie wszczyna się, a wszczęte przed objęciem przez niego urzędu prokuratora europejskiego zawiesza się na czas sprawowania tego urzędu; w czasie sprawowania urzędu prokuratora europejskiego przedawnienie nie biegnie.

Art. 95e.¹⁵⁾ Prokurator Prokuratury Europejskiej wykonuje wyłącznie zadania wynikające z rozporządzenia 2017/1939.

Art. 95f.¹⁵⁾ Prokurator Generalny jest organem właściwym do podjęcia czynności określonych w art. 13 ust. 2 oraz art. 17 ust. 4 i 5 rozporządzenia 2017/1939.

Rozdział 2

Obowiązki i prawa prokuratorów

Art. 96. § 1. Prokurator jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem prokuratorским.

§ 2. Prokurator powinien w służbie i poza służbą strzec powagi sprawowanego urzędu i unikać wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności prokuratora lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.

Art. 97. § 1. W okresie zajmowania stanowiska prokurator nie może należeć do partii politycznej ani brać udziału w żadnej działalności politycznej.

§ 2. Prokuratorowi ubiegającemu się o urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, mandat posła, senatora albo radnego lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta) udziela się urlopu bezpłatnego na czas kampanii wyborczej. Nie dotyczy to prokuratora w stanie spoczynku.

§ 3. Prokurator może działać w organizacjach zrzeszających prokuratorów lub pracowników prokuratury, a o ile nie uchybia to godności urzędu prokuratora w innych organizacjach prowadzących działalność społeczną, działających na podstawie innych ustaw.

Art. 98. Prokurator jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe, w tym uczestniczyć w szkoleniach i innych formach doskonalenia zawodowego.

Art. 99. Czas pracy prokuratora jest określony wymiarem jego zadań.

Art. 100. § 1. Prokurator otrzymuje legitymację służbową, określającą zajmowane przez niego stanowisko służbowe.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do prokuratora w stanie spoczynku.

§ 3. Prokurator Generalny określi, w drodze zarządzenia, wzór legitymacji służbowej prokuratora.

Art. 101. § 1. W sprawach o roszczenia ze stosunku służbowego prokuratorowi przysługuje droga postępowania przed sądem właściwym dla spraw pracowniczych.

§ 2. Żądania i zażalenia związane ze swoim stanowiskiem służbowym prokurator powinien wnosić w pierwszej kolejności w drodze służbowej.

§ 3. Prokurator powinien niezwłocznie zawiadomić przełożonego o toczącym się postępowaniu sądowym, w którym występuje w charakterze strony lub uczestnika postępowania.

Art. 102. § 1. Prokurator jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których w postępowaniu przygotowawczym, a także poza jawną rozprawą sądową, powziął wiadomość ze względu na swoje stanowisko prokuratora.

§ 2. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa także po ustaniu stosunku służbowego.

§ 3. Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy prokurator składa zeznania jako świadek w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru Państwa albo takiemu ważnemu interesowi prywatnemu, który nie jest sprzeczny z celami wymiaru sprawiedliwości. W takich przypadkach od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić prokuratora Prokurator Krajowy, a Prokuratora Krajowego – Prokurator Generalny.

Art. 103. § 1. Prokurator nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, jeżeli wykonywanie tego zatrudnienia nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków prokuratora.

§ 2. Prokuratorowi nie wolno także podejmować innego zajęcia ani sposobu zarobkowania, które by przeszkadzało w pełnieniu obowiązków prokuratora, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu prokuratora.

§ 3. Prokurator nie może:

- 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego;
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni;
- 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10 % akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10 % kapitału zakładowego;
- 5) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem bądź pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

§ 4. O zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia, a także o podjęciu innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, prokuratorzy prokuratury rejonowej i prokuratorzy prokuratury okręgowej zawiadamiają właściwego prokuratora okręgowego, prokuratorzy prokuratury regionalnej – właściwego prokuratora regionalnego, prokuratorzy Prokuratury Krajowej, prokuratorzy regionalni i prokuratorzy okręgowi – Prokuratora Krajowego, a Prokurator Krajowy oraz pozostali zastępcy Prokuratora Generalnego – Prokuratora Generalnego.

§ 5. Zawiadomienie, o którym mowa w § 4, prokuratorzy Instytutu Pamięci Narodowej składają:

- 1) Dyrektorowi Głównej Komisji – prokuratorzy oddziałowych komisji;
- 2) Dyrektorowi Biura Lustracyjnego – prokuratorzy oddziałowych biur lustracyjnych;
- 3) Prokuratorowi Krajowemu – Dyrektor Głównej Komisji, prokuratorzy Głównej Komisji i naczelnicy oddziałowych komisji, Dyrektor Biura Lustracyjnego, prokuratorzy Biura Lustracyjnego i naczelnicy oddziałowych biur lustracyjnych.

§ 6. Prokurator, do którego kierowane jest zawiadomienie, o którym mowa w § 4, w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania zgłasza sprzeciw wobec podjęcia lub kontynuowania przez prokuratora dodatkowego zatrudnienia, innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, jeżeli uzna, że przeszkadza ono w pełnieniu obowiązków służbowych prokuratora, przynosi ujmę godności sprawowanego urzędu lub osłabia zaufanie do bezstronności prokuratora.

§ 7. Przepisy § 1–6 stosuje się do prokuratorów w stanie spoczynku.

Art. 103a. § 1. Prokurator jest obowiązany do złożenia pisemnego oświadczenia o:

- 1) członkostwie w zrzeszeniu, w tym w stowarzyszeniu – ze wskazaniem nazwy i siedziby zrzeszenia, pełnionych funkcji oraz okresu członkostwa;
- 2) funkcji pełnionej w organie fundacji nieprowadzącej działalności gospodarczej – ze wskazaniem nazwy i siedziby fundacji oraz okresu pełnienia funkcji;
- 3) członkostwie w partii politycznej przed powołaniem na stanowisko prokuratora, a także w okresie sprawowania urzędu przed dniem 29 grudnia 1989 r. – ze wskazaniem nazwy partii, pełnionych funkcji oraz okresu członkostwa.

§ 2. Oświadczenia, o których mowa w § 1, prokuratorzy składają odpowiednio właściwemu prokuratorowi regionalnemu, prokuratorowi okręgowemu, naczelnikowi oddziałowej komisji lub naczelnikowi oddziałowego biura lustracyjnego.

§ 3. Prokuratorzy Prokuratury Krajowej, prokuratorzy Głównej Komisji, prokuratorzy Biura Lustracyjnego, prokuratorzy regionalni, prokuratorzy Wydziałów Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, prokuratorzy okręgowi oraz naczelnicy oddziałowych komisji i naczelnicy oddziałowych biur lustracyjnych oświadczenia, o których mowa w § 1, składają Prokuratorowi Krajowemu, a Zastępcy Prokuratora Generalnego – Prokuratorowi Generalnemu.

§ 4. Oświadczenia, o których mowa w § 1, składa się w terminie 30 dni od dnia objęcia urzędu prokuratora, a także w terminie 30 dni od powstania lub ustania okoliczności, o których mowa w § 1.

§ 5. Informacje zawarte w oświadczeniach, o których mowa w § 1, są jawne i podlegają udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, nie później niż 30 dni od dnia złożenia oświadczenia uprawnionemu podmiotowi.

Art. 104. § 1. Prokuratorzy są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku osobistego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności informacje o:

- 1) posiadanych zasobach pieniężnych;
- 2) posiadanych nieruchomościach i tytułach prawnych do ich posiadania;
- 3) posiadanych rzeczach ruchomych o wartości jednostkowej powyżej 10.000 zł;
- 4) posiadanych udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego;
- 5) posiadanych instrumentach finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722, z późn. zm.¹⁶⁾) innych niż wskazane w pkt 4;
- 6) dochodach podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, uzyskanych w okresie roku przed dniem, na który składane jest oświadczenie, o ile ich łączna wartość przekracza 10.000 zł, i ich źródłach, z wyłączeniem dochodów uzyskanych w związku z zajmowaniem stanowiska prokuratora;
- 7) nabytym przez składającego oświadczenie albo jego małżonka od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków lub samorządowej osoby prawnej, mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu;
- 8) wierzytelnościach i zobowiązaniach pieniężnych o wartości powyżej 10.000 zł.

§ 2. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, składa się w dwóch egzemplarzach.

§ 3. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, prokuratorzy składają odpowiednio właściwemu prokuratorowi regionalnemu, prokuratorowi okręgowemu, naczelnikowi oddziałowej komisji lub naczelnikowi oddziałowego biura lustracyjnego, który dokonuje analizy danych zawartych w oświadczeniach w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku.

§ 4.¹⁷⁾ Zastępcy Prokuratora Generalnego, Dyrektor Głównej Komisji, Dyrektor Biura Lustracyjnego, prokuratorzy Prokuratury Krajowej, prokuratorzy Głównej Komisji, prokuratorzy Biura Lustracyjnego, prokuratorzy regionalni, prokuratorzy Prokuratury Europejskiej, prokuratorzy Wydziałów Zamiejscowych Departamentu do Spraw Przestępczości Organizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, prokuratorzy okręgowi oraz naczelnicy oddziałowych komisji i naczelnicy oddziałowych biur lustracyjnych oświadczenie, o którym mowa w § 1, składają Prokuratorowi Generalnemu, który dokonuje analizy danych zawartych w oświadczeniach w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku.

§ 5. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, składa się w terminie 30 dni od dnia objęcia stanowiska prokuratora, według stanu na dzień jego objęcia, a następnie co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w terminie 30 dni od dnia opuszczenia stanowiska prokuratora, według stanu na dzień jego opuszczenia.

§ 5a. Oświadczenie składane w związku z objęciem stanowiska prokuratora nie zawiera informacji, o których mowa w § 1 pkt 6. Oświadczenie składane w związku z opuszczeniem stanowiska prokuratora zawiera informacje, o których mowa w § 1 pkt 6, za okres od dnia 1 stycznia roku opuszczenia stanowiska do dnia jego opuszczenia.

§ 6. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

§ 7. Informacje zawarte w oświadczeniu są jawne, także co do imienia i nazwiska, z wyjątkiem danych adresowych, informacji o miejscu położenia nieruchomości, a także informacji umożliwiających identyfikację ruchomości prokuratora lub asesora prokuratury. Na wniosek prokuratora, który złożył oświadczenie, prokurator przełożony może podjąć decyzję o objęciu informacji zawartych w oświadczeniu ochroną przewidzianą dla informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone”, określoną w przepisach ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych, jeżeli ujawnienie tych informacji mogłoby powodować zagrożenie dla prokuratora lub osób dla niego najbliższych. Oświadczenie przechowuje się przez okres 6 lat.

§ 7a. Jawne informacje zawarte w oświadczeniach majątkowych Prokurator Generalny, właściwy prokurator regionalny lub okręgowy, naczelnik oddziałowej komisji lub naczelnik oddziałowego biura lustracyjnego udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902 oraz z 2025 r. poz. 1844), nie później niż do dnia 30 czerwca każdego roku.

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1863, z 2025 r. poz. 146, 820, 923, 1014, 1069, 1216 i 1556 oraz z 2026 r. poz. 176, 340, 484 i 644.

¹⁷⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 9 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

§ 8. Jeden egzemplarz oświadczenia prokurator uprawniony do odebrania oświadczenia przekazuje do urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania prokuratora. Właściwy urząd skarbowy jest uprawniony do analizy danych zawartych w oświadczeniu, w tym również do porównania jego treści z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz rocznych zeznań podatkowych (PIT). Jeżeli wynik analizy budzi uzasadnione wątpliwości co do legalności pochodzenia majątku ujawnionego w oświadczeniu, urząd skarbowy kieruje sprawę do właściwego postępowania.

§ 9. Oświadczenia majątkowego nie składa prokurator w stanie spoczynku, z wyjątkiem prokuratora będącego doradcą Prokuratora Generalnego lub Prokuratora Krajowego.

Art. 105. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza oświadczenia, o którym mowa w art. 104 § 1, zawierający szczegółowy zakres informacji zawieranych w oświadczeniu oraz klauzulę, o której mowa w art. 104 § 6, mając na uwadze konieczność rzetelnego wykazania stanu majątkowego osób obowiązanych do składania oświadczeń.

Art. 106. § 1. Prokurator Generalny może delegować prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości, zgodnie z kwalifikacjami prokuratora. Delegowanie na okres dłuższy niż 6 miesięcy w ciągu roku może nastąpić tylko za zgodą prokuratora.

§ 1a. Prokurator Generalny może delegować prokuratora, za jego zgodą, do pełnienia czynności lub prowadzenia zajęć szkoleniowych w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

§ 2. Prokurator Krajowy może delegować prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury do innej jednostki organizacyjnej prokuratury. Delegowanie na okres dłuższy niż 6 miesięcy w ciągu roku może nastąpić tylko za zgodą prokuratora.

§ 3. W uzasadnionych przypadkach, z uwagi na potrzeby kadrowe powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, Prokurator Krajowy może delegować prokuratora bez jego zgody na okres 12 miesięcy w ciągu roku do prokuratury mającej siedzibę w miejscowości, w której zamieszkuje delegowany, lub do prokuratury w miejscowości, w której znajduje się prokuratura będąca miejscem zatrudnienia delegowanego.

§ 4. O delegowaniu prokuratora do spraw wojskowych, będącego żołnierzem zawodowym, Prokurator Generalny lub Prokurator Krajowy niezwłocznie informuje Ministra Obrony Narodowej.

§ 5. Do Ministerstwa Sprawiedliwości albo Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury może być delegowany jedynie prokurator wyróżniający się wysokim poziomem wiedzy prawniczej oraz wykazujący znajomość problematyki w zakresie powierzanych mu obowiązków.

§ 6. Delegowanie na okres do 2 miesięcy w ciągu roku może zarządzić również prokurator regionalny lub okręgowy.

§ 7. Prokurator Generalny może delegować prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, a prokuratora do spraw wojskowych, będącego żołnierzem zawodowym, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków lub pełnienia określonej funkcji poza granicami państwa w ramach działań podejmowanych przez organizacje międzynarodowe lub ponadnarodowe oraz zespoły międzynarodowe, działające na podstawie umów międzynarodowych, w tym umów konstytuujących organizacje międzynarodowe, ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, zgodnie z kwalifikacjami prokuratora, na czas określony, nie dłuższy niż 4 lata, z możliwością ponownego delegowania na kolejny okres, nieprzekraczający 4 lat.

§ 7a. Prokurator Generalny, na wniosek Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, może delegować prokuratora, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków lub określonej funkcji, lub odbycia stażu trwającego dłużej niż miesiąc, poza granicami państwa w ramach współpracy międzynarodowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, zgodnie z kwalifikacjami prokuratora, na czas określony, nie dłuższy niż 4 lata, z możliwością ponownego delegowania na kolejny okres nieprzekraczający 4 lat.

§ 8. Do okresu delegowania, o którym mowa w § 1–3, nie wlicza się okresu, w którym prokurator delegowany nie pełnił obowiązków służbowych z powodu choroby.

Art. 106a. § 1. Prokurator Generalny może delegować:

- 1) prokuratora Głównej Komisji do oddziałowej komisji lub Biura Lustracyjnego;
- 2) prokuratora oddziałowej komisji do innej oddziałowej komisji, Głównej Komisji lub do oddziałowego biura lustracyjnego;
- 3) prokuratora Biura Lustracyjnego do oddziałowego biura lustracyjnego lub do Głównej Komisji;
- 4) prokuratora oddziałowego biura lustracyjnego do innego oddziałowego biura lustracyjnego, Biura Lustracyjnego lub do oddziałowej komisji.

§ 1a. Delegowanie prokuratora Głównej Komisji, prokuratora Biura Lustracyjnego, prokuratora oddziałowej komisji i prokuratora oddziałowego biura lustracyjnego na okres do 6 miesięcy w ciągu roku może zarządzić również Dyrektor Głównej Komisji.

§ 2. Do delegowania prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej stosuje się odpowiednio przepisy o delegowaniu prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury do innej jednostki organizacyjnej prokuratury.

Art. 107. § 1. Prokurator delegowany na podstawie art. 106 § 1 na czas nieokreślony lub art. 106 § 7 i 7a na okres dłuższy niż rok może być odwołany z delegacji lub z niej ustąpić za 3-miesięcznym uprzedzeniem. Prokurator delegowany na podstawie art. 106 § 7 na okres nie dłuższy niż rok może ustąpić z delegacji za miesięcznym uprzedzeniem.

§ 2. Prokurator Generalny odwołuje prokuratora delegowanego na podstawie art. 106 § 7 i 7a z delegacji przed upływem wyznaczonego terminu, w przypadku:

- 1) gdy stan zdrowia tego prokuratora uniemożliwia dalsze pełnienie obowiązków lub sprawowanie funkcji;
- 2) złożenia wniosku przez uprawniony organ organizacji lub zespołu, o których mowa w art. 106 § 7;
- 3) gdy dalsza delegacja staje się bezprzedmiotowa;
- 4) zaistnienia innej niż określone w pkt 1–3 ważnej przyczyny, jeżeli dalsza delegacja tego prokuratora nie gwarantuje należytego wykonywania przez niego powierzonych mu obowiązków lub sprawowania przez niego funkcji.

Art. 108. § 1. Prokurator delegowany do innej jednostki organizacyjnej prokuratury, z wyjątkiem Prokuratury Krajowej, po 6 miesiącach delegowania uzyskuje na pozostały okres delegacji prawo do wynagrodzenia zasadniczego w stawce podstawowej, przewidzianego dla prokuratora tej jednostki, a jeżeli na zajmowanym stanowisku otrzymywał już wynagrodzenie w tej lub wyższej stawce, uzyskuje prawo do wynagrodzenia w stawce bezpośrednio wyższej.

§ 2. Po 3 miesiącach delegowania do czynności prokuratorskich w Departamencie do Spraw Przeszłości Zorganizowanej i Korupcji oraz w Wydziale Spraw Wewnętrznych, na pozostały okres delegacji prokuratorowi prokuratury regionalnej przysługuje wynagrodzenie w stawce podstawowej, takie jak prokuratorowi Prokuratury Krajowej, a prokuratorowi prokuratury okręgowej i rejonowej – takie jak prokuratorowi prokuratury regionalnej, chyba że dotychczasowe wynagrodzenie jest wyższe od przysługującego w Prokuraturze Krajowej.

Art. 109. § 1. Jeżeli delegowanie następuje do innej miejscowości niż miejscowość będąca siedzibą jednostki organizacyjnej prokuratury, w której prokurator pełni służbę, niebędącej miejscem jego stałego zamieszkania, prokuratorowi delegowanemu w okresie delegowania, jako pracownikowi w podróży służbowej, przysługują następujące należności, rekompensujące niedogodności wynikające z delegowania poza stałe miejsce pełnienia służby:

- 1) prawo do nieodpłatnego zakwaterowania w warunkach odpowiadających godności urzędu albo zwrot kosztów zamieszkania w miejscu delegowania w jednej z następujących form:
 - a) zwrotu kosztów faktycznie poniesionych – w wysokości określonej w fakturze,
 - b) miesięcznego ryczałtu – w kwocie niewyższej niż 80 % kwoty bazowej, będącej podstawą ustalania wynagrodzenia zasadniczego prokuratora;
- 2) zwrot kosztów pierwszego przejazdu z miejsca stałego zamieszkania do miejsca delegowania, zwrot kosztów ostatniego przejazdu z miejsca delegowania do miejsca stałego zamieszkania oraz zwrot kosztów przejazdów odbywanych nie częściej niż raz w tygodniu do miejsca stałego zamieszkania i z powrotem na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy według zasad obowiązujących przy podróżach służbowych na obszarze kraju;
- 3) ryczałt na pokrycie kosztów dojazdów środkami komunikacji miejscowej, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy;
- 4) diety, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy;
- 5) zwrot kosztów poniesionych z tytułu używania pojazdów stanowiących własność pracownika do celów służbowych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1490, 1676, 1795 i 1843);
- 6) zwrot kosztów codziennych dojazdów do miejscowości delegowania, o których mowa w § 3.

§ 2. Świadczenia i należności, o których mowa w § 1 pkt 1 i 2, nie przysługują, w przypadkach, gdy odległość od miejscowości, w której prokurator delegowany ma miejsce stałego zamieszkania, do miejscowości delegowania nie przekracza 60 kilometrów, chyba że organ powołany do kierowania jednostką, do której delegowanie następuje, na wniosek prokuratora delegowanego uzna, że nie jest celowy codzienny dojazd prokuratora delegowanego do miejscowości delegowania.

§ 3. Prokurator delegowany, o którym mowa w § 2, któremu nie przysługują świadczenia i należności, o których mowa w § 1 pkt 1 i 2, ma prawo do zwrotu kosztów codziennych dojazdów do miejscowości delegowania w wysokości niewyższej niż równowartość ceny przejazdu środkami komunikacji kolejowej lub innym środkiem komunikacji publicznej, z uwzględnieniem przysługującej prokuratorowi delegowanemu ulgi na dany środek transportu bez względu na to, z jakiego tytułu ulga ta przysługuje.

§ 4. Przepisy § 1 pkt 1 i 2 oraz § 2 stosuje się odpowiednio do prokuratora Prokuratury Krajowej, który uzyskał zgodę, o której mowa w art. 121 § 2.

Art. 110. § 1. Prokuratorowi delegowanemu do Ministerstwa Sprawiedliwości mogą być powierzone obowiązki na stanowiskach urzędniczych.

§ 2. Obowiązki, o których mowa w § 1, mogą być powierzone prokuratorowi delegowanemu do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

Art. 111. § 1. Prokurator delegowany do Ministerstwa Sprawiedliwości, Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury lub Prokuratury Krajowej ma prawo do wynagrodzenia zasadniczego przysługującego mu na zajmowanym stanowisku prokuratorowskim oraz dodatku za długoletnią pracę. W okresie delegowania prokurator otrzymuje dodatek funkcyjny.

§ 2. W okresie delegowania, ze względu na charakter pracy i zakres wykonywanych zadań, prokuratorowi delegowanemu do Ministerstwa Sprawiedliwości może być przyznany przez Prokuratora Generalnego, a prokuratorowi delegowanemu w pozostałym zakresie – przez Prokuratora Generalnego lub Prokuratora Krajowego, dodatek specjalny w kwocie nieprzekraczającej 40 % łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego. Dodatek przyznaje się na czas określony, a w uzasadnionych przypadkach – także na czas nieokreślony. Dodatek specjalny nie przysługuje prokuratorowi prokuratury regionalnej delegowanemu do Departamentu do Spraw Przemoczości Zorganizowanej i Korupcji. Łączna kwota wynagrodzenia zasadniczego i dodatku specjalnego prokuratora prokuratury okręgowej i prokuratora prokuratury rejonowej delegowanego do Departamentu do Spraw Przemoczości Zorganizowanej i Korupcji nie może przekraczać wynagrodzenia zasadniczego prokuratora prokuratury regionalnej delegowanego do tego departamentu.

§ 3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dodatek, o którym mowa w § 2, może przekraczać wysokość w nim określoną.

§ 4. Dodatek, o którym mowa w § 2, może być przyznany prokuratorowi Prokuratury Krajowej.

Art. 112. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb delegowania prokuratorów do Ministerstwa Sprawiedliwości, Prokuratury Krajowej, Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, tryb i sposób realizacji prawa do nieodpłatnego zakwaterowania i zwrotu kosztów zamieszkania w miejscu delegowania, w tym maksymalną wysokość zwrotu kosztów faktycznie poniesionych oraz wysokość miesięcznego ryczałtu, przy uwzględnieniu możliwości zróżnicowania jego wysokości w zależności od miejscowości delegowania, a także tryb i sposób realizacji świadczeń, o których mowa w art. 109 § 1 pkt 2–6, w tym przypadki, w których diety, o których mowa w art. 109 § 1 pkt 4, nie przysługują, mając na względzie sprawność procedury delegowania oraz konieczność zapewnienia warunków do prawidłowego wykonywania obowiązków i powierzonej prokuratorowi funkcji, jak również konieczność zwrotu wydatków poniesionych przez prokuratora, przy uwzględnieniu przeciętnych kosztów zakwaterowania i utrzymania się.

Art. 113. § 1. Prokurator delegowany na podstawie art. 106 § 7 i 7a ma prawo do wynagrodzenia zasadniczego albo uposażenia przysługującego na zajmowanym stanowisku prokuratora oraz dodatku za długoletnią pracę, a także do świadczeń odszkodowawczych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, jeżeli zdarzenie powodujące powstanie prawa do tych świadczeń zaistniało w czasie pełnienia obowiązków lub funkcji poza granicami państwa. W okresie delegowania prokurator może otrzymać dodatek funkcyjny.

§ 2. Prokuratorowi delegowanemu na podstawie art. 106 § 7 i 7a w czasie pełnienia obowiązków lub funkcji poza granicami państwa przysługują wypłacane w walucie polskiej lub obcej:

- 1) dodatek zagraniczny na pokrycie zwiększonych kosztów związanych z pełnieniem obowiązków lub funkcji poza granicami państwa, ustalany odpowiednio do warunków i zakresu ich pełnienia;
- 2) w przypadku powierzenia pełnienia obowiązków lub funkcji powodujących zmianę miejsca pobytu trwającą co najmniej rok:
 - a) jednorazowy dodatek adaptacyjny,

- b) pokrycie kosztów podróży przesiedleniowej prokuratora delegowanego i każdego przenoszącego się z nim członka rodziny, w tym przewozu ich mienia, niezależnie od terminów ich faktycznego przesiedlenia,
 - c) pokrycie, raz na 2 lata, kosztów przejazdu prokuratora delegowanego oraz członków jego rodziny przebywających z nim na stałe poza granicami państwa, z miejsca delegacji do miejsca stałego zamieszkania na urlop wypoczynkowy i z powrotem;
- 3) zwrot kosztów podróży w związku z rozpoczęciem i zakończeniem pełnienia obowiązków lub funkcji poza granicami państwa, podróży służbowej na terytorium obcego państwa poza miejscem delegowania, przejazdu z miejsca delegowania do kraju i z powrotem w uzasadnionych przypadkach służbowych lub losowych;
 - 4) zwrot kosztów leczenia, gdy delegacja następuje do państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej;
 - 5) pokrycie kosztów zamieszkania w miejscu delegacji do wysokości udokumentowanych wydatków, nieprzekraczających wysokości ustalonego limitu.

§ 3. Sumę należności, o których mowa w § 2, zmniejsza się o kwotę środków pieniężnych otrzymanych przez prokuratora delegowanego od strony zagranicznej na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem przez niego obowiązków lub funkcji poza granicami państwa. Należności te nie przysługują, jeżeli prokurator delegowany nie ponosi kosztów, na pokrycie których są one przeznaczone.

§ 4. Wydatki związane z delegowaniem mogą być również pokrywane w całości lub w części ze środków przeznaczonych na ten cel przez organizację międzynarodową, którymi dysponowanie powierzono odpowiednio Ministrowi Sprawiedliwości lub Ministrowi Obrony Narodowej.

§ 5. Do wydatków związanych z delegowaniem nie zalicza się wynagrodzenia zasadniczego albo uposażenia prokuratora oraz dodatku za długoletnią pracę przysługujących na zajmowanym stanowisku prokuratora, do których prokurator zachowuje prawo w czasie delegacji do pełnienia obowiązków lub funkcji poza granicami państwa.

§ 6. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, tryb, warunki przyznawania i wypłaty oraz wysokość należności, o których mowa w § 2, limity, do których wysokości podlegają zwrotowi koszty zamieszkania, oraz walutę, w której należności takie są wypłacane, uwzględniając zakres ich przyznawania zależnie od miejsca pełnienia obowiązków i powierzonej prokuratorowi funkcji, a także potrzebę zapewnienia warunków do prawidłowego ich wykonywania oraz konieczność pokrycia zwiększonych kosztów związanych z wykonywaniem tych obowiązków lub funkcji poza granicami państwa i z sytuacjami szczególnymi, w tym zdarzeniami losowymi, przy uwzględnieniu przeciętnych kosztów zakwaterowania i utrzymania się za granicą.

Art. 114. Prokuratorowi delegowanemu do wykonywania czynności służbowych w innej miejscowości niż miejscowość będąca siedzibą jednostki organizacyjnej prokuratury, w której prokurator pełni służbę, lub miejscowość delegowania, przysługują należności określone w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy.

Art. 115. § 1. W okresie nieobecności w pracy z powodu choroby prokurator otrzymuje 80 % wynagrodzenia, niedłużej jednak niż przez okres roku. Do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekroczył 30 dni. Po upływie roku w okresie nieobecności w pracy z powodu choroby prokurator otrzymuje 50 % wynagrodzenia.

§ 2. Jeżeli nieobecność prokuratora w pracy nastąpiła z powodu:

- 1) wypadku przy pracy albo w drodze do pracy lub z pracy,
- 2) choroby przypadającej w okresie ciąży,
- 3) choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami wykonywania czynności prokuratora,
- 4) choroby spowodowanej przez inną osobę w wyniku popełnienia przez nią umyślnego czynu zabronionego, w związku z wykonywaniem czynności prokuratora, stwierdzonego orzeczeniem wydanym przez uprawniony organ,
- 5) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów

– prokurator zachowuje prawo do 100 % wynagrodzenia, niedłużej jednak niż przez okres roku; przepis § 1 zdanie drugie i trzecie stosuje się.

§ 3.¹⁸⁾ W razie ujawnienia u prokuratora choroby, co do której zachodzi podejrzenie, że powstała w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami wykonywania czynności prokuratora, prokurator bezpośrednio przełożony kieruje prokuratora do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z urzędu lub na wniosek prokuratora. Od orzeczenia lekarza orzecznika prokuratorowi przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ciągu 14 dni od dnia doręczenia tego orzeczenia.

¹⁸⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 19.

§ 3.¹⁹⁾ W razie ujawnienia u prokuratora choroby, co do której zachodzi podejrzenie, że powstała w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami wykonywania czynności prokuratora, prokurator bezpośrednio przełożony kieruje prokuratora do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z urzędu lub na wniosek prokuratora. Orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest wydawane na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 199, 252, 426, 473 i 507).

§ 4. Za chorobę powstałą w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami wykonywania czynności prokuratora uznaje się chorobę spowodowaną działaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu wykonywania czynności prokuratora.

§ 5.²⁰⁾ Koszty badania i wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika oraz komisję lekarską Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pokrywa Skarb Państwa ze środków pozostających w dyspozycji Prokuratora Generalnego.

§ 5.²¹⁾ Koszty badania i wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pokrywa Skarb Państwa ze środków pozostających w dyspozycji Prokuratora Generalnego.

§ 6. W razie niemożności wykonywania pracy z innych przyczyn, uprawniających do uzyskania świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, prokuratorowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego przez okres przewidziany w tych przepisach.

§ 7. Okres nieobecności w pracy z powodu choroby oraz niemożności wykonywania pracy, o której mowa w § 6, stwierdza zaświadczenie lekarskie wystawione zgodnie z art. 55 ust. 1 i art. 55a ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 501 i 1083 oraz z 2026 r. poz. 26 i 441) albo wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 tej ustawy, z tym że w przypadku:

- 1) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz niezdolności do pracy wskutek poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów – zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku, zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- 2) o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – decyzja wydana przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- 3) urlopu macierzyńskiego – zaświadczenie lekarskie wystawione na zwykłym druku, określające przewidywaną datę porodu – za okres przed porodem, odpis skrócony aktu urodzenia dziecka lub jego kopia – za okres po porodzie;
- 4) konieczności osobistego sprawowania przez prokuratora opieki nad dzieckiem w wieku do ukończenia przez nie 8 lat w przypadku nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza – oświadczenie prokuratora.

§ 8. Doręczenie zaświadczenia lekarskiego odbywa się przy wykorzystaniu profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, na zasadach określonych w tej ustawie. Prokuratorzy bezpośrednio przełożeni wykorzystują lub tworzą profil informacyjny płatnika składek, o którym mowa w art. 58 ust. 1 tej ustawy.

§ 9. Wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w art. 55a ust. 7 tej ustawy, zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku w przypadkach, o których mowa w § 7 pkt 1 i 3, decyzję, odpis skrócony aktu urodzenia dziecka lub jego kopię, prokurator jest obowiązany dostarczyć prokuratorowi bezpośrednio przełożonemu w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

§ 10. Prokurator jest obowiązany złożyć prokuratorowi bezpośrednio przełożonemu oświadczenie o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w § 7 pkt 4, w terminie 7 dni od dnia ich zaistnienia.

§ 11. W przypadku niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w § 9 lub 10, nieobecność uznaje się za nieusprawiedliwioną, chyba że niedostarczenie zaświadczenia, decyzji, odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka lub jego kopii lub niezłożenie oświadczenia nastąpiło z przyczyn niezależnych od prokuratora.

§ 12. Za inną usprawiedliwioną nieobecność w pracy prokuratorowi przysługuje wynagrodzenie.

¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 28 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 18 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2026 r. poz. 26), która weszła w życie z dniem 13 kwietnia 2026 r.; wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

²⁰⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 21.

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 28 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 19; wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

§ 13. W przypadkach, w których pracownikom podlegającym ubezpieczeniu społecznemu przysługują zasiłki niezależnie od prawa do wynagrodzenia, prokuratorowi przysługuje świadczenie pieniężne w wysokości zasiłku z ubezpieczenia społecznego.

Art. 116. § 1. Prokurator Krajowy może udzielić prokuratorowi płatnego urlopu dla poratowania zdrowia.

§ 2. Urlop dla poratowania zdrowia nie może przekraczać 6 miesięcy i nie może być udzielony, jeżeli prokurator nie wykonywał czynności przez okres roku z powodu choroby.

Art. 117. § 1. Do prokuratorów stosuje się odpowiednio przepisy art. 94a i art. 94b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

§ 2. Jednorazowe odszkodowanie przyznaje lub odmawia jego przyznania oraz ustala jego wysokość, w drodze decyzji:

- 1) właściwy prokurator okręgowy – z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej prokuratora prokuratury okręgowej i rejonowej oraz prokuratora rejonowego;
- 2) właściwy prokurator regionalny – z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej prokuratora prokuratury regionalnej oraz prokuratora okręgowego;
- 3) Dyrektor Głównej Komisji – z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej;
- 4) Dyrektor Biura Lustracyjnego – z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej prokuratora Biura Lustracyjnego i prokuratora oddziałowego biura lustracyjnego;
- 5) Prokurator Krajowy – z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej prokuratora Prokuratury Krajowej, prokuratora regionalnego, prokuratora Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej;
- 6) Prokurator Generalny – z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej Prokuratora Krajowego i innych zastępców Prokuratora Generalnego, prokuratora delegowanego do wykonywania czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości.

§ 3. Odszkodowanie wypłaca organ wydający decyzję. Jeżeli decyzja dotyczy prokuratorów Instytutu Pamięci Narodowej, odszkodowanie wypłaca Prezes Instytutu Pamięci Narodowej.

Art. 118. § 1. Na wniosek prokuratora przełożonego Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do kontrolowania prawidłowości wykorzystywania przez prokuratora zwolnienia lekarskiego od pracy z powodu choroby zgodnie z jego celem oraz kontrolowania prawidłowości i zasadności orzekania o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby.

§ 2. Prokurator wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie lekarskie od pracy z powodu choroby niezgodnie z jego celem traci prawo do wynagrodzenia za cały okres tego zwolnienia.

§ 3. Prokurator traci prawo do wynagrodzenia w przypadku odmowy poddania się badaniom kontrolnym lub w przypadku niedostarczenia dokumentacji medycznej lekarzowi orzecznikowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od dnia następującego po upływie wyznaczonego terminu badania lub po upływie wyznaczonego terminu dostarczenia dokumentacji medycznej. Utratę prawa do wynagrodzenia stwierdza prokurator przełożony.

§ 4. Koszty postępowań kontrolnych pokrywane są ze środków budżetowych pozostających w dyspozycji prokuratora przełożonego wnioskującego o kontrolę.

§ 5. Do kontrolowania prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego oraz kontrolowania prawidłowości i zasadności orzekania o czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby oraz do zasad utraty prawa do wynagrodzenia stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

§ 6. (uchylony)

Art. 119. § 1. Prokuratorowi przysługuje corocznie dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze:

- 1) 6 dni roboczych – po 10 latach pracy;
- 2) 12 dni roboczych – po 15 latach pracy.

§ 2. Do okresu pracy, od którego zależy wymiar urlopu dodatkowego, wlicza się wszystkie okresy zatrudnienia w prokuraturze lub sądzie na stanowiskach: prokuratorów i sędziów, asesorów i aplikantów, w Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej na stanowisku: Prezesa, wiceprezesa, radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, a także okresy wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub zajmowania samodzielnego stanowiska w organach władzy publicznej, z którym związana była praktyka prawnicza, oraz inne okresy pracy, jeżeli z tytułu tego zatrudnienia przysługiwał zwiększony wymiar urlopu.

§ 3. W razie zbiegu prawa do urlopu, o którym mowa w § 1 i 2, z prawem do dodatkowego urlopu wypoczynkowego określonego w ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny przysługuje jeden urlop w najwyższym wymiarze.

Art. 120. § 1. Prokuratorowi przysługuje gratyfikacja jubileuszowa w wysokości:

- 1) po 20 latach pracy – 100 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 2) po 25 latach pracy – 150 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 3) po 30 latach pracy – 200 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 4) po 35 latach pracy – 250 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 5) po 40 latach pracy – 350 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 6) po 45 latach pracy – 400 % wynagrodzenia miesięcznego.

§ 2. Do okresu pracy uprawniającego do gratyfikacji jubileuszowej wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

§ 3. Do obliczania i wypłacania gratyfikacji jubileuszowej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące nagród jubileuszowych, o których mowa w przepisach o pracownikach urzędów państwowych.

Art. 121. § 1. Prokurator powinien mieszkać w miejscowości będącej siedzibą jednostki organizacyjnej prokuratury, w której pełni służbę.

§ 2. Prokurator przełożony w uzasadnionych przypadkach może wyrazić zgodę na zamieszkanie prokuratora w innej miejscowości.

§ 3. W przypadku uzyskania zgody, o której mowa w § 2, prokuratorowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania do jednostki organizacyjnej prokuratury oraz ośrodka zamiejscowego jednostki organizacyjnej prokuratury, ustalonych na zasadach obowiązujących przy ustalaniu wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju. Zwrot kosztów nie przysługuje, jeżeli zmiana miejsca służbowego nastąpiła w wyniku orzeczenia kary dyscyplinarnej przeniesienia na inne miejsce służbowe.

Art. 122. § 1. Prokuratorowi może być przyznana pomoc finansowa w postaci pożyczki finansowej na zaspokojenie jego potrzeb mieszkaniowych. Dotyczy to także prokuratorów w stanie spoczynku.

§ 2. Środki na pomoc finansową stanowią do 5 % rocznego funduszu wynagrodzeń osobowych prokuratorów.

§ 3. W przypadku wygaśnięcia stosunku służbowego prokuratora w sposób, o którym mowa w art. 93, pożyczka podlega zwrotowi wraz z oprocentowaniem w wysokości uwzględniającej średnie oprocentowanie kredytów złotych dla gospodarstw domowych na nieruchomości mieszkaniowe, publikowane przez Narodowy Bank Polski.

§ 4. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób planowania i wykorzystywania środków na pomoc finansową oraz tryb i warunki jej przyznawania, wysokość środków własnych prokuratora, uwzględniając udział kolegów prokuratorów albo zebrania prokuratorów w przyznawaniu pomocy oraz zasadę racjonalności gospodarowania środkami.

§ 5. Przepisów § 1 i 2 nie stosuje się do prokuratorów będących żołnierzami zawodowymi.

Art. 123. § 1. Podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego prokuratora w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1749 oraz z 2026 r. poz. 26 i 425).

§ 2. Jeżeli przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w § 1, jest niższe od przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za drugi kwartał roku poprzedzającego – przyjmuje się podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego prokuratora w dotychczasowej wysokości.

Art. 124. § 1. Wysokość wynagrodzenia prokuratorów zajmujących równorzędne stanowiska prokuratora różnicuje staż pracy lub pełnione funkcje. Wynagrodzenie zasadnicze prokuratorów prokatur rejonowych i okręgowych jest równe wynagrodzeniu zasadniczemu sędziów w takich samych jednostkach organizacyjnych sądów powszechnych. Wynagrodzenie zasadnicze prokuratorów prokatur regionalnych jest równe wynagrodzeniu zasadniczemu sędziów sądów apelacyjnych. Wynagrodzenie zasadnicze prokuratorów Prokuratury Krajowej jest równe wynagrodzeniu zasadniczemu sędziów Sądu Najwyższego. Dodatki funkcyjne Prokuratora Krajowego i pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego są równe dodatkom funkcyjnym odpowiednio Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 2. Wynagrodzenie zasadnicze prokuratora określa się w stawkach, których wysokość ustala się z zastosowaniem mnożników podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego prokuratora.

§ 3. Prokuratorowi obejmującemu stanowisko w:

- 1) prokuraturze rejonowej – przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce pierwszej;
- 2) prokuraturze okręgowej – przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce czwartej, a jeżeli na niższym stanowisku otrzymywał już wynagrodzenie w stawce czwartej albo piątej – przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce, odpowiednio, piątej albo szóstej;
- 3) prokuraturze regionalnej – przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce siódmej, a jeżeli na niższym stanowisku otrzymywał już wynagrodzenie w stawce siódmej albo ósmej – przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce, odpowiednio, ósmej albo dziewiątej.

§ 4. Jeżeli przed objęciem stanowiska prokuratora prokurator zajmował inne, odpowiednio równorzędne, stanowisko prokuratora lub sędziego, na obejmowanym stanowisku przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce nieniższej od stawki, w której przysługiwało mu na stanowisku zajmowanym poprzednio.

§ 5. Wynagrodzenie zasadnicze prokuratora określa się w stawce bezpośrednio wyższej po upływie kolejnych 5 lat pracy na danym stanowisku prokuratora.

§ 6. Do okresu pracy na stanowisku prokuratora prokuratury rejonowej dolicza się okres powierzenia wykonywania czynności prokuratorskich na stanowisku asesora prokuratury.

§ 7. Prokuratorowi, któremu z chwilą objęcia stanowiska w prokuraturze okręgowej przysługiwało wynagrodzenie zasadnicze w stawce czwartej albo piątej, a także prokuratorowi, któremu z chwilą objęcia stanowiska w prokuraturze regionalnej przysługiwało wynagrodzenie zasadnicze w stawce siódmej albo ósmej, do okresu pracy niezbędnego do uzyskania wynagrodzenia w stawce bezpośrednio wyższej zalicza się okres pracy na stanowisku bezpośrednio niższym, w którym prokuratorowi przysługiwało wynagrodzenie zasadnicze w stawce, odpowiednio, trzeciej albo czwartej, szóstej albo siódmej.

§ 8. Okres pracy, o którym mowa w § 5, ulega wydłużeniu o 3 lata w przypadku ukarania prokuratora w tym czasie karą dyscyplinarną lub dwukrotnego wytknięcia uchybienia.

§ 9. Przepisów § 2–8 nie stosuje się do prokuratorów Prokuratury Krajowej.

§ 10. W związku z pełnioną funkcją prokuratorowi przysługuje dodatek funkcyjny.

§ 11. Prokuratorowi przysługuje dodatek za długoletnią pracę wynoszący, począwszy od 6. roku pracy, 5 % aktualnie pobieranego przez prokuratora wynagrodzenia zasadniczego i wzrastający po każdym kolejnym roku pracy o 1 % tego wynagrodzenia, aż do osiągnięcia 20 % wynagrodzenia zasadniczego. Po 20 latach pracy dodatek wypłacany jest, bez względu na staż pracy powyżej tego okresu, w wysokości 20 % aktualnie pobieranego przez prokuratora wynagrodzenia zasadniczego.

§ 12. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) stawki wynagrodzenia zasadniczego na poszczególnych stanowiskach prokuratorskich oraz mnożniki, służące do ustalenia wysokości wynagrodzenia zasadniczego prokuratorów w poszczególnych stawkach, mając na względzie zasady określone w § 1;
- 2) wykaz funkcji pełnionych przez prokuratorów i wysokość dodatków funkcyjnych przysługujących w związku z ich pełnieniem oraz wysokość dodatku funkcyjnego dla prokuratorów delegowanych do Prokuratury Krajowej, Ministerstwa Sprawiedliwości lub Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, a także sposób ich ustalania, biorąc pod uwagę zakres obowiązków, rodzaj funkcji oraz wielkość jednostki organizacyjnej.

Art. 125. Do prokuratorów do spraw wojskowych, będących żołnierzami zawodowymi, w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy dotyczące żołnierzy zawodowych.

Art. 126. § 1. Od wynagrodzenia prokuratorów nie odprowadza się składek na ubezpieczenie społeczne.

§ 2. W przypadku wygaśnięcia stosunku służbowego prokuratora w sposób, o którym mowa w art. 93, od wypłaconego prokuratorowi w okresie służby wynagrodzenia, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składkę przewidzianą za ten okres w przepisach ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

§ 3. Składka na ubezpieczenie społeczne, o której mowa w § 2, podlega waloryzacji:

- 1) za okres do 31 grudnia 1998 r. – wskaźnikiem wzrostu płac wynikającym ze wzrostu prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, określanego corocznie w ustawie budżetowej, które stanowiło podstawę do ustalania środków i limitów na wynagrodzenia sędziów;
- 2) za okres od 1 stycznia 1999 r. – wskaźnikiem waloryzacji składek określonym na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 4. Przy obliczaniu kwoty należnych składek, waloryzowanych na podstawie § 3 pkt 2, stosuje się odpowiednio art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

§ 5. Składki, o której mowa w § 2, nie przekazuje się, jeżeli prokurator zrzekł się urzędu w związku z powołaniem go na stanowisko sędziego. Jeżeli stosunek służbowy sędziego ulega następnie rozwiązaniu lub wygaśnięciu w sposób, o którym mowa w art. 68 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, składkę należną za okres służby na stanowisku prokuratora przekazuje się na zasadach określonych w § 2–4.

§ 6. W przypadku utraty uprawnień do stanu spoczynku i uposażenia w sytuacjach, o których mowa w art. 104 § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, stosuje się odpowiednio przepisy § 2 i 3 oraz przepisy rozporządzenia wydanego na podstawie art. 129.

Art. 127. § 1. Do prokuratorów stosuje się odpowiednio przepisy art. 69–71, art. 73, art. 74, art. 76, art. 85 § 4, art. 94d–94g, art. 99–102 i art. 104 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej. Przewidziane w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych uprawnienia Krajowej Rady Sądownictwa i Ministra Sprawiedliwości przysługują w stosunku do prokuratorów Prokuratorowi Generalnemu, a uprawnienia kolegiów i prezesów właściwych sądów – właściwym prokuratorom przełożonym.

§ 1a.²²⁾ Przeniesienie prokuratora w stan spoczynku z powodu choroby lub utraty sił następuje z dniem uprawomocnienia się orzeczenia wydanego przez lekarza orzecznika lub komisję lekarską Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stwierdzającego trwałą niezdolność do pełnienia obowiązków prokuratora.

§ 1a.²³⁾ Przeniesienie prokuratora w stan spoczynku z powodu choroby lub utraty sił następuje z dniem uprawomocnienia się orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stwierdzającego trwałą niezdolność do pełnienia obowiązków prokuratora albo orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydanego w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy.

§ 2. Prokurator może nadal zajmować stanowisko po ukończeniu 65. roku życia, jeżeli Prokurator Generalny na wniosek prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora, oraz po zasięgnięciu opinii Prokuratora Krajowego, Krajowej Rady Prokuratorów oraz właściwego prokuratora przełożonego, wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska przez prokuratora.

§ 3. Wniosek i zaświadczenie, o których mowa w § 2, składa się Prokuratorowi Generalnemu najpóźniej na 6 miesięcy przed ukończeniem 65. roku życia. W przypadku niezakończenia postępowania związanego z rozpoznaniem wniosku prokurator pozostaje w służbie do czasu zakończenia postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym.

§ 4. Od decyzji Prokuratora Generalnego w sprawie, o której mowa w § 2, przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego.

§ 5. O decyzji w sprawie, o której mowa w § 2, w sprawie przeniesienia prokuratora w stan spoczynku oraz w sprawie powrotu przez prokuratora przeniesionego w stan spoczynku na stanowisko zajmowane poprzednio albo stanowisko równorzędne Prokurator Generalny zawiadamia Prokuratora Krajowego.

§ 6. Prokurator Generalny wymienia dane dotyczące prokuratorów w stanie spoczynku, w zakresie określonym w art. 68a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 1, z późn. zm.), za pośrednictwem punktu kontaktowego prowadzonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

§ 7. Instytucją łącznikową, w rozumieniu przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w odniesieniu do uposażeń prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych członków rodzin prokuratorów i prokuratorów w stanie spoczynku, podlegających przepisom o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przysługujących z budżetu państwa na podstawie przepisów niniejszej ustawy, jest organ emerytalny określony przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w przepisach wydanych na podstawie art. 32 ust. 2a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2026 r. poz. 505).

²²⁾ W tym brzmieniu obowiązuje do wejścia w życie zmiany, o której mowa w odnośniku 23.

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 28 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 19; wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

§ 8. Organ emerytalny, o którym mowa w § 6, jest instytucją właściwą, instytucją miejsca zamieszkania, instytucją miejsca pobytu, w rozumieniu przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. WE L 166 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.²⁴⁾), w odniesieniu do uposażeń prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych członków rodzin prokuratorów i prokuratorów w stanie spoczynku, podlegających przepisom o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przyznanych na podstawie przepisów niniejszej ustawy.

Art. 128. § 1. W przypadku zwolnienia prokuratora do spraw wojskowych, będącego żołnierzem zawodowym, z zawodowej służby wojskowej pozostaje on na stanowisku prokuratora w danej jednostce organizacyjnej prokuratury niezależnie od liczby stanowisk prokuratorowskich w tej jednostce.

§ 2. Prawo do emerytury lub renty wojskowej ulega zawieszeniu, jeżeli osoba, o której mowa w § 1, po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej pozostaje na stanowisku prokuratorowskim.

§ 3. W przypadku zbiegu prawa do uposażenia w stanie spoczynku z prawem do emerytury lub renty wojskowej wypłaca się osobie uprawnionej wyłącznie świadczenie wyższe albo przez nią wybrane.

Art. 129. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb ustalania i wypłacania uposażeń oraz uposażeń rodzinnych prokuratorom w stanie spoczynku i członkom ich rodzin oraz terminy przekazania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek, o których mowa w art. 126 § 2, mając na względzie konieczność zapewnienia osobom uprawnionym ciągłości źródeł utrzymania oraz udogodnień w odbiorze uposażeń i uposażeń rodzinnych.

Art. 130. W sprawach nieregulowanych w niniejszej ustawie do prokuratorów stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1459 oraz z 2026 r. poz. 26 i 160), a w sprawach nieregulowanych także w przepisach tej ustawy – przepisy Kodeksu pracy.

Art. 131. § 1. W przypadku powołania prokuratora do niezawodowej służby wojskowej, z wyjątkiem sytuacji, o której mowa w art. 3 § 4, jego prawa i obowiązki służbowe ulegają zawieszeniu na czas trwania służby wojskowej. Prokurator zachowuje stanowisko i prawo do wynagrodzenia, a czas służby wojskowej wlicza się do okresu służby na stanowisku prokuratora.

§ 2. Inne szczególne uprawnienia związane ze stosunkiem służbowym prokuratora powołanego do czynnej służby wojskowej i zwolnionego z tej służby regulują przepisy ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

§ 3. Prokurator powołany do niezawodowej służby wojskowej odbywa ją w wydziałach powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury właściwych w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych, w sądach wojskowych lub na stanowiskach związanych ze świadczeniem pomocy prawnej.

§ 4. Przepis § 3 nie dotyczy przeszkolenia wojskowego w celu mianowania na pierwszy stopień oficerski.

§ 5. Prokurator do spraw wojskowych, będący żołnierzem zawodowym, może zostać skierowany do służby w jednostce wojskowej poza granicami państwa na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 755 oraz z 2026 r. poz. 50).

Art. 132. § 1. Prokurator mianowany, powołany lub wybrany do pełnienia funkcji w organach państwowych, samorządu terytorialnego, służby dyplomatycznej, konsularnej, w organach organizacji międzynarodowych lub ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską jest obowiązany zrzec się swojego stanowiska, chyba że przechodzi w stan spoczynku.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do powołania prokuratora na stanowisko podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości. W takim przypadku na okres pełnienia tego stanowiska prokuratora deleguje się do Ministerstwa Sprawiedliwości na podstawie art. 106 § 1.

§ 3. Prokurator w stanie spoczynku, który objął mandat posła lub senatora albo został powołany na stanowisko sędziego, jest obowiązany zrzec się stanu spoczynku na czas sprawowania mandatu albo stanowiska.

§ 4. Prokurator, który zrzekł się stanowiska z przyczyn określonych w § 1, może powrócić na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratora.

²⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 43, Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2010, str. 35, Dz. Urz. UE L 344 z 29.12.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 149 z 08.06.2012, str. 4, Dz. Urz. UE L 349 z 19.12.2012, str. 45, Dz. Urz. UE L 158 z 10.06.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 188 z 09.07.2013, str. 10, Dz. Urz. UE L 346 z 20.12.2013, str. 27, Dz. Urz. UE L 76 z 22.03.2017, str. 13, Dz. Urz. UE L 186 z 11.07.2019, str. 21, Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7 oraz Dz. Urz. UE L 338 z 15.10.2020, str. 18.

§ 5. W przypadku przewidzianym w § 4 Prokurator Generalny na wniosek prokuratora, który zrzekł się stanowiska, powołuje go na poprzednio zajmowane stanowisko prokuratora niezależnie od liczby stanowisk w danej powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury, chyba że nie spełnia on warunków wymaganych do powołania na stanowisko prokuratora.

§ 6. W razie odmowy powołania, o którym mowa w § 5, prokuratorowi służy skarga do Sądu Najwyższego.

§ 7. W przypadku przewidzianym w § 3 prokurator po wygaśnięciu mandatu posła lub senatora albo po upływie okresu zajmowania stanowiska sędziego wraca z mocy prawa na uprzednio zajmowany stan spoczynku.

Art. 133. § 1. Prokuratorom, którzy wykazują w pracy inicjatywę, wzorowo i sumiennie wypełniają obowiązki oraz szczególnie przyczyniają się do wykonywania zadań służbowych, mogą być przyznawane przez Prokuratora Generalnego lub Prokuratora Krajowego nagrody i wyróżnienia.

§ 2. Rodzaje wyróżnień i nagród oraz tryb ich przyznawania ustala Prokurator Generalny. Nagrodą może być również awans w terminie wcześniejszym, niż przewidują to przepisy o wynagrodzeniu lub powołaniu na wyższe stanowisko służbowe albo przepisy szczególne. W tym celu Prokurator Generalny lub Prokurator Krajowy ustanawiają fundusze nagrodowe.

§ 3. Prokuratorom do spraw wojskowych, będącym żołnierzami zawodowymi, nie przysługują nagrody uznaniowe przyznawane przez Ministra Obrony Narodowej.

Art. 134. § 1. Właściwy prokurator okręgowy prowadzi dla każdego prokuratora prokuratury rejonowej i okręgowej osobny wykaz służbowy zawierający podstawowe dane dotyczące jego stosunków służbowych i osobistych w zakresie mającym wpływ na pełnienie urzędu prokuratora, a także dane na temat odbytych szkoleń i form doskonalenia zawodowego oraz innych okoliczności wskazujących na specjalizację w poszczególnych dziedzinach prawa lub prowadzeniu poszczególnych rodzajów spraw. Właściwy prokurator regionalny prowadzi taki wykaz dla prokuratorów prokuratury regionalnej.

§ 2. Prokurator Krajowy prowadzi wykaz, o którym mowa w § 1, dla prokuratorów Prokuratury Krajowej, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – dla prokuratorów Głównej Komisji, prokuratorów oddziałowych komisji, prokuratorów Biura Lustracyjnego oraz prokuratorów oddziałowych biur lustracyjnych.

§ 3. Prokurator Generalny określi, w drodze zarządzenia, wzór wykazów służbowych oraz sposób ich prowadzenia, na podstawie akt osobowych prowadzonych dla prokuratora, dokumentów oraz innych informacji, stwierdzających dane zamieszczane w wykazie.

§ 4. Prokurator Krajowy, prokurator regionalny, prokurator okręgowy oraz Prezes Instytutu Pamięci Narodowej przekazują niezwłocznie Prokuratorowi Generalnemu aktualne informacje o prokuratorach i asesorach prokuratury. Informacje obejmują imię i nazwisko prokuratora lub asesora prokuratury, datę jego powołania lub mianowania, a także informację o zawieszeniu w czynnościach.

§ 5. Na podstawie informacji przekazywanych przez Prokuratora Krajowego, prokuratora regionalnego, prokuratora okręgowego oraz Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej Prokurator Generalny prowadzi w systemie teleinformatycznym wykaz prokuratorów i asesorów prokuratury, który zawiera informacje, o których mowa w § 4.

§ 6. Prokurator Generalny zapewnia sądom dostęp do wykazu prokuratorów i asesorów prokuratury za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Rozdział 3

Odpowiedzialność karna, dyscyplinarna i służbowa prokuratorów

Art. 135. § 1. Prokurator oraz Prokurator Generalny nie może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani tymczasowo aresztowany bez zezwolenia sądu dyscyplinarnego, a zatrzymany – bez zgody przełożonego dyscyplinarnego. Nie dotyczy to zatrzymania na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa. Do czasu wydania zezwolenia na pociągnięcie prokuratora albo Prokuratora Generalnego do odpowiedzialności karnej wolno przedsięwziąć tylko czynności niecierpiące zwłoki, zawiadamiając o tym niezwłocznie prokuratora przełożonego. W przypadku Prokuratora Generalnego zawiadamia się Prezesa Rady Ministrów.

§ 2. O zatrzymaniu prokuratora:

- 1) Prokuratury Krajowej – niezwłocznie zawiadamia się Prokuratora Krajowego,
- 1a)²⁵⁾ Prokuratury Europejskiej – niezwłocznie zawiadamia się Prokuratora Krajowego i Europejskiego Prokuratora Generalnego,
- 2) prokuratora prokuratury regionalnej, prokuratora prokuratury okręgowej i prokuratora prokuratury rejonowej – niezwłocznie zawiadamia się prokuratora regionalnego właściwego ze względu na miejsce zatrzymania,
- 3) prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej – niezwłocznie zawiadamia się Dyrektora Głównej Komisji – którzy mogą nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego prokuratora.

²⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 10 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

§ 3. Wniosek o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, sporządza i podpisuje pełnomocnik będący adwokatem albo radcą prawnym.

§ 4. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej lub wniosek o zezwolenie na tymczasowe aresztowanie prokuratora nie odpowiada warunkom formalnym pisma procesowego określonym w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, przewodniczący sądu dyscyplinarnego odmawia, w drodze zarządzenia, jego przyjęcia. Na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia.

§ 5. Sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej oraz uchwałę zezwalającą na tymczasowe aresztowanie prokuratora, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Sąd dyscyplinarny rozpoznaje wniosek na posiedzeniu w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania.

§ 6. Sąd dyscyplinarny orzeka na podstawie wniosku i dowodów załączonych przez wnioskodawcę, a w szczególności uzasadnionych przypadkach może przeprowadzić inne dowody. Sąd dyscyplinarny wzywa prokuratora, którego dotyczy wniosek, do złożenia pisemnego oświadczenia odnoszącego się do wniosku lub do osobistego stawiennictwa celem odebrania od niego ustnego oświadczenia. Stawiennictwo stron nie jest obowiązkowe.

§ 7. Prokurator, którego dotyczy postępowanie, ma prawo wglądu do dokumentów, które zostały załączone do wniosku. Jeżeli prokurator, kierując wniosek do sądu dyscyplinarnego, zastrzegł, że dokumenty te lub ich część nie mogą być udostępnione z uwagi na dobro postępowania przygotowawczego, w przedmiocie zastrzeżenia rozstrzyga sąd dyscyplinarny, którego uchwała w tym zakresie jest ostateczna.

§ 8. Rozstrzygając w przedmiocie wniosku o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, wniosku o zezwolenie na tymczasowe aresztowanie prokuratora lub zastrzeżenia, o którym mowa w § 7, sąd dyscyplinarny podejmuje uchwałę większością głosów. Uchwała zawiera rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem.

§ 9.²⁶⁾ Uchwałę doręcza się niezwłocznie wnioskodawcy, prokuratorowi, którego dotyczy wniosek, i rzecznikowi dyscyplinarnemu, a w sprawach dotyczących prokuratora Prokuratury Europejskiej – również Europejskiemu Prokuratorowi Generalnemu.

§ 10. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie dotyczy prokuratora ujętego na gorącym uczynku zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, występku, o którym mowa w art. 177 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383, 1818 i 1872) w związku z art. 178 § 1 tej ustawy, a także w art. 178a § 1 lub 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, i pozostającego nadal zatrzymanym, sąd dyscyplinarny podejmuje uchwałę w przedmiocie wniosku niezwłocznie, nie później niż przed upływem 24 godzin od jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego. Uchwała zezwalająca na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie prokuratora jest natychmiast wykonalna.

§ 11. W terminie 7 dni od dnia doręczenia uchwały odmawiającej zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie wnioskodawcy oraz rzecznikowi dyscyplinarnemu przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji. W tym samym terminie prokuratorowi przysługuje zażalenie na uchwałę zezwalającą na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie.

§ 12. Przewodniczący składu orzekającego sądu dyscyplinarnego drugiej instancji przesyła odpisy zażeń pozostałym podmiotom wymienionym w § 11, którym przysługuje prawo do pisemnego ustosunkowania się do zażenia w terminie 7 dni od dnia ich doręczenia.

§ 13. Sąd dyscyplinarny drugiej instancji orzeka na posiedzeniu z udziałem wnioskodawcy, prokuratora, którego dotyczy wniosek, oraz rzecznika dyscyplinarnego. Niestawiennictwo stron nie stanowi przeszkody do rozpoznania sprawy, chyba że sąd postanowi inaczej.

§ 14. W zakresie nieuregulowanym w sprawach o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej oraz w sprawach o zastosowanie wobec niego tymczasowego aresztowania lub uchwały w przedmiocie zażenia, o którym mowa w § 7, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu dyscyplinarnym.

§ 15. Przepisy § 2–14 stosuje się odpowiednio do Prokuratora Generalnego.

²⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 10 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 136. Postępowanie przygotowawcze przeciwko prokuratorowi wszczyna i prowadzi wyłącznie prokurator.

Art. 137. § 1. Prokurator odpowiada dyscyplinarnie za przewinienia służbowe (dyscyplinarne), w tym za:

- 1) oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawa;
- 2) działania lub zaniechania mogące uniemożliwić lub istotnie utrudnić funkcjonowanie organu wymiaru sprawiedliwości lub prokuratury;
- 3) działania kwestionujące istnienie stosunku służbowego sędziego lub prokuratora, skuteczność powołania sędziego, lub prokuratora, lub umocowanie konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) działalność publiczną niedającą się pogodzić z zasadą niezależności prokuratora;
- 5) uchybienie godności urzędu.

§ 2. Nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego działanie lub zaniechanie prokuratora podjęte wyłącznie w interesie społecznym.

§ 3. Prokurator odpowiada dyscyplinarnie także za swoje postępowanie przed objęciem stanowiska, jeżeli uchybił obowiązkom lub godności piastowanego wówczas urzędu państwowego lub okazał się niegodny urzędu prokuratora.

§ 4. Za nadużycie wolności słowa przy wykonywaniu obowiązków służbowych, stanowiące ściganą z oskarżenia prywatnego zniewagę strony, jej pełnomocnika lub obrońcy, kuratora, świadka, biegłego lub tłumacza, prokurator odpowiada tylko dyscyplinarnie.

Art. 138. § 1. Za wykroczenie prokurator odpowiada tylko dyscyplinarnie, z zastrzeżeniem § 3–5.

§ 2. Do prokuratora będącego, uczestnikiem lub świadkiem w postępowaniu sądowym stosuje się art. 51 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

§ 3. Prokurator może wyrazić zgodę na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej za wykroczenia, o których mowa w § 4, w trybie określonym w tym przepisie.

§ 4. W przypadku popełnienia przez prokuratora wykroczenia, o którym mowa w rozdziale XI ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2025 r. poz. 734, 1676, 1814, 1818 i 1872), przyjęcie przez prokuratora mandatu karnego albo uiszczenie grzywny, w przypadku ukarania mandatem karnym zaocznym, o którym mowa w art. 98 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2025 r. poz. 860, z późn. zm.²⁷⁾), stanowi oświadczenie o wyrażeniu przez niego zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności w tej formie.

§ 5. Wyrażenie przez prokuratora zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej w trybie określonym w § 4 wyłącza odpowiedzialność dyscyplinarną.

Art. 139. § 1. W razie stwierdzenia istotnego uchybienia w zakresie sprawności postępowania przygotowawczego prokurator przełożony może zwrócić prokuratorowi uwagę na piśmie i żądać usunięcia skutków tego uchybienia.

§ 2. Prokurator, którego dotyczy uwaga, może, w terminie 7 dni, złożyć pisemne zastrzeżenie do prokuratora przełożonego, który zwrócił uwagę, co nie zwalnia go od obowiązku bezwzględnego usunięcia skutków uchybienia. Prokurator, któremu zwrócono uwagę, informuje prokuratora przełożonego o podjętych w tym celu działaniach.

§ 3. W razie złożenia zastrzeżenia prokurator przełożony, który zwrócił uwagę, uchyla uwagę albo przekazuje sprawę do rozpoznania sądowi dyscyplinarnemu.

§ 4. Sąd dyscyplinarny wydaje postanowienie utrzymujące uwagę w mocy albo uchylające uwagę i umarzające postępowanie po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego oraz prokuratora, któremu zwrócono uwagę, chyba że wysłuchanie nie jest możliwe. Od rozstrzygnięcia sądu dyscyplinarnego zażalenie nie przysługuje.

§ 5. Odpis pisma zawierającego uwagę, która nie została uchylona, dołącza się do akt osobowych prokuratora.

§ 6. Po upływie 2 lat od uprawomocnienia się uwagi Prokurator Generalny bądź właściwy prokurator regionalny lub okręgowy zarządza usunięcie z akt osobowych prokuratora odpisu pisma, o którym mowa w § 5, jeżeli w tym okresie nie stwierdzono kolejnego uchybienia w zakresie sprawności postępowania przygotowawczego skutkującego zwróceniem uwagi, nie wyknięto uchybienia w trybie art. 140 § 1, nie udzielono kary porządkowej lub nie stwierdzono popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. W takim przypadku dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie z akt osobowych prokuratora odpisów wszystkich tych pism i orzeczeń. Na wniosek prokuratora usunięcie może nastąpić po upływie roku.

²⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 1178, 1661, 1814, 1818 i 1872 oraz z 2026 r. poz. 473.

§ 7. Prokurator Krajowy może zwrócić prokuratorowi regionalnemu, okręgowemu i rejonowemu uwagę na piśmie, jeżeli stwierdzi istotne uchybienia w zakresie kierowania prokuraturą albo sprawowania nadzoru. Przepisy § 2–6 stosuje się odpowiednio.

§ 8. Uprawnienie, o którym mowa w § 7, przysługuje także Prokuratorowi Generalnemu wobec Prokuratora Krajowego i pozostałych zastępców Prokuratora Generalnego, prokuratorowi regionalnemu wobec prokuratora okręgowego i rejonowego, działających w obszarze regionu, a prokuratorowi okręgowemu wobec podległego prokuratora rejonowego. O zwróceniu uwagi prokuratorowi rejonowemu prokurator regionalny zawiadamia właściwego prokuratora okręgowego, a we wszystkich przypadkach poważniejszych uchybień – także Prokuratora Krajowego. Przepisy § 2–6 stosuje się odpowiednio.

§ 9. Przepis art. 141 § 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 140. § 1. W razie stwierdzenia oczywistej obrazy prawa przy prowadzeniu sprawy prokurator przełożony, niezależnie od innych uprawnień, wytyka to uchybienie prokuratorowi, który się go dopuścił, po uprzednim zażądaniu wyjaśnień. Stwierdzenie i wytknięcie uchybienia nie wpływa na rozstrzygnięcie sprawy.

§ 2. Prokurator, któremu wytknięto uchybienie, może, w terminie 7 dni, złożyć pisemne zastrzeżenie do prokuratora przełożonego, który wytknął uchybienie, co nie zwalnia go od obowiązku usunięcia skutków uchybienia.

§ 3. W razie złożenia zastrzeżenia prokurator przełożony, który wytknął uchybienie, uchyla wytknięcie uchybienia albo przekazuje sprawę do rozpoznania sądowi dyscyplinarnemu.

§ 4. Sąd dyscyplinarny wydaje postanowienie utrzymujące wytknięcie uchybienia w mocy albo uchylające wytknięcie uchybienia i umarzające postępowanie po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego oraz prokuratora, któremu wytknięto uchybienie, chyba że wysłuchanie nie jest możliwe. Na postanowienie odmawiające uwzględnienia zastrzeżenia prokuratorowi, któremu wytknięto uchybienie, przysługuje zażalenie. Zażalenie rozpatruje ten sam sąd dyscyplinarny w innym równorzędnym składzie.

§ 5. Odpis zawiadomienia o wytknięciu uchybienia, które nie zostało uchylone, dołącza się do akt osobowych prokuratora.

§ 6. O wytknięciu uchybienia prokuratorowi prokuratury rejonowej prokurator regionalny zawiadamia właściwego prokuratora okręgowego, a w przypadku bardziej istotnego uchybienia – także Prokuratora Krajowego.

§ 7. Przepisy art. 139 § 6 i art. 141 § 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 141. § 1. Po upływie 5 lat od chwili czynu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, a w razie nieuprawnionego wszczęcia podlega ono umorzeniu.

§ 2. W razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem terminu, o którym mowa w § 1, przedawnienie dyscyplinarne następuje z upływem 8 lat od chwili czynu. Pomimo przedawnienia, o którym mowa w zdaniu poprzednim, sąd dyscyplinarny orzeka o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego, umarzając postępowanie w zakresie wymierzenia kary dyscyplinarnej, albo uniewinnia obwinionego prokuratora.

§ 3. Jeżeli przewinienie dyscyplinarne wyczerpuje znamiona przestępstwa, przedawnienie karalności dyscyplinarnej nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w odpowiednich przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

Art. 142. § 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 2a) obniżenie wynagrodzenia zasadniczego o 5 % – 50 % na okres od sześciu miesięcy do dwóch lat;
- 2b) kara pieniężna w wysokości podlegającego wypłacie za miesiąc poprzedzający wydanie prawomocnego wyroku skazującego jednomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego powiększonego o przysługujący prokuratorowi dodatek za długoletnią pracę, dodatek funkcyjny i dodatek specjalny;
- 3) usunięcie z zajmowanej funkcji;
- 4) przeniesienie na inne miejsce służbowe;
- 5) wydalenie ze służby prokuratorskiej.

§ 1a. Za przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 2–4, wymierza się karę, o której mowa w § 1 pkt 4 lub 5, a w przypadku mniejszej wagi – karę, o której mowa w § 1 pkt 2a, 2b lub 3. Przepisu § 5 nie stosuje się.

§ 2. Wymierzenie kary określonej w § 1 pkt 1 pociąga za sobą pozbawienie możliwości awansowania na wyższe stanowisko prokuratorskie przez okres 3 lat, kary określonej w § 1 pkt 3 – pozbawienie możliwości odzyskania w tym okresie funkcji, z której prokurator został usunięty, natomiast kar wymienionych w § 1 pkt 2–4 – pozbawienie możliwości awansowania na wyższe stanowisko prokuratorskie przez okres 5 lat oraz niemożność udziału w tym okresie w zgromadzeniu prokuratorów, kolegium prokuratury i w sądzie dyscyplinarnym.

§ 3. Wymierzenie kary określonej w § 1 pkt 5 pociąga za sobą utratę możliwości ponownego powołania ukaranego do pełnienia urzędu na stanowisku prokuratorskim przez okres 10 lat.

§ 4. W przypadku wymierzenia kary określonej w § 1 pkt 4 sąd dyscyplinarny może jednocześnie wymierzyć karę określoną w § 1 pkt 3.

§ 5. W przypadku przewinienia dyscyplinarnego lub wykroczenia mniejszej wagi sąd dyscyplinarny może odstąpić od wymierzenia kary.

Art. 143. § 1. Jeżeli przewinienie dyscyplinarne wyczerpuje znamiona przestępstwa, sąd dyscyplinarny wydaje zezwolenie, o którym mowa w art. 135 § 1, co nie wstrzymuje biegu postępowania dyscyplinarnego.

§ 2. Po prawomocnym zakończeniu postępowania karnego przeciwko prokuratorowi sąd lub prokurator przesyła akta sprawy właściwemu sądowi dyscyplinarnemu.

Art. 144. Przełożonym dyscyplinarnym jest Prokurator Generalny w stosunku do prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, prokurator regionalny w stosunku do prokuratorów prokuratury regionalnej, prokuratorów prokuratur okręgowych i prokuratur rejonowych na obszarze działania prokuratury regionalnej, a także prokurator okręgowy w stosunku do prokuratorów prokuratury okręgowej i prokuratorów prokuratur rejonowych na obszarze działania prokuratury okręgowej.

Art. 145. § 1. W sprawach wskazanych w niniejszym rozdziale orzekają:

- 1) w pierwszej instancji:
 - a) Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w składzie 3 członków,
 - b) Sąd Najwyższy w składzie 2 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i 1 ławnika Sądu Najwyższego w sprawach przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych, lub w sprawach, w których wniosek złożył Sąd Najwyższy, oraz w sprawach, o których mowa w art. 137 § 1 pkt 3;
- 2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie 2 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i 1 ławnika Sądu Najwyższego.

§ 1a. W sprawach, o których mowa w art. 135, orzeka w pierwszej instancji Sąd Najwyższy w składzie 1 sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, a w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie 3 sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.

§ 1b. W sprawach, w których właściwy jest Sąd Najwyższy, czynności przewodniczącego sądu dyscyplinarnego wykonuje Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej.

§ 2. Przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym powołuje Prokurator Generalny na 4-letnią kadencję spośród prokuratorów wybranych na członków tego sądu.

§ 3. Kadencja członków Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym rozpoczyna się z chwilą powołania przewodniczącego i trwa 4 lata.

§ 3a. Członek Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym po upływie jego kadencji bierze udział w rozpoznawaniu sprawy rozpoczętej wcześniej z jego udziałem do czasu jej zakończenia.

§ 4. Członkowie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym są w zakresie orzekania niezawiśli i podlegają tylko ustawom.

§ 5. Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym może orzekać na sesjach wyjazdowych w prokuraturze regionalnej lub okręgowej, na obszarze właściwości której obwiniony zajmuje stanowisko prokuratora, lub wyjątkowo w innym miejscu, chyba że sprzeciwia się temu dobro wymiaru sprawiedliwości.

Art. 146. (uchylony)

Art. 147. § 1. Skład Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym wyznacza przewodniczący według listy wszystkich członków tego sądu, zgodnie z kolejnością wpływu spraw, z tym że w składzie sądu zasiada przynajmniej jeden prokurator z jednostki organizacyjnej prokuratury równorzędnej do tej, w której obwiniony pełnił służbę lub wykonywał czynności służbowe w chwili czynu. Odstępstwo od kolejności wpływu spraw możliwe jest tylko w przypadku choroby członka sądu lub z innej ważnej przyczyny, co należy zaznaczyć w zarządzeniu o wyznaczeniu rozprawy lub posiedzenia. Składowi przewodniczy prokurator wyznaczony przez przewodniczącego.

§ 2. Protokolantem może być prokurator, asesor prokuratury lub inna osoba wyznaczona przez przewodniczącego sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji.

§ 3. W razie nieobecności przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym jego obowiązki pełni najstarszy służbą sędzia tego sądu.

Art. 148. § 1. Postępowanie dyscyplinarne przed sądem dyscyplinarnym toczy się jawnie.

§ 2. Sąd dyscyplinarny może wyłączyć jawność postępowania dyscyplinarnego ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron, inny ważny interes prywatny lub ważny interes postępowania przygotowawczego.

§ 3. W razie wyłączenia jawności postępowania dyscyplinarnego orzeczenie ogłaszane jest jawnie.

§ 4. Orzeczenie dyscyplinarne inne niż określone w art. 160a § 1 i 3 można podać do wiadomości publicznej po jego uprawomocnieniu się, na podstawie uchwały sądu dyscyplinarnego podjętej z urzędu lub na wniosek strony, w sposób określony w uchwale, od której nie przysługuje odwołanie.

§ 5. Informacje zawarte w aktach prawomocnie zakończonych postępowań dyscyplinarnych podlegają udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Art. 149. § 1. Za przewinienia dyscyplinarne mniejszej wagi, nieuzasadniające wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, prokurator przełożony wymierza podległym prokuratorom karę porządkową upomnienia.

§ 2. Odpis pisma, którym wymierzono karę porządkową upomnienia, dołącza się do akt osobowych prokuratora.

§ 3. Prokurator, któremu wymierzono karę porządkową upomnienia może, w terminie 7 dni od dnia doręczenia mu upomnienia, wnieść sprzeciw do prokuratora bezpośrednio przełożonego nad prokuratorem, który tę karę wymierzył.

§ 4. W razie wniesienia sprzeciwu prokurator przełożony, o którym mowa w § 3:

- 1) uchyla karę porządkową upomnienia i zawiadamia prokuratora o uwzględnieniu sprzeciwu albo
- 2) uchyla karę porządkową upomnienia i przekazuje sprawę rzecznikowi dyscyplinarnemu w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, albo
- 3) uchyla karę porządkową upomnienia i przekazuje sprawę za pośrednictwem rzecznika dyscyplinarnego do rozpoznania sądowi dyscyplinarnemu.

§ 5. Po upływie 3 lat od uprawomocnienia się kary porządkowej upomnienia Prokurator Generalny bądź właściwy prokurator regionalny lub okręgowy zarządza usunięcie z akt osobowych prokuratora odpisu pisma, o którym mowa w § 2, jeżeli w tym okresie nie stwierdzono uchybienia w zakresie sprawności postępowania przygotowawczego, kierowania prokuraturą lub sprawowania nadzoru, skutkującego zwróceniem uwagi, nie wyknięto uchybienia w trybie art. 140 § 1, lub nie stwierdzono popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. W takim przypadku dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie z akt osobowych prokuratora odpisów wszystkich tych pism i orzeczeń. Na wniosek prokuratora usunięcie może nastąpić po upływie roku.

§ 6. W przypadku przewidzianym w § 4 pkt 3 sąd dyscyplinarny wydaje orzeczenie dyscyplinarne po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego oraz prokuratora, któremu wymierzono karę porządkową upomnienia, chyba że wysłuchanie nie jest możliwe.

§ 7. Od orzeczenia, o którym mowa w § 6, przysługuje odwołanie.

§ 8. Odwołanie rozpoznaje sąd dyscyplinarny drugiej instancji.

Art. 150. § 1. Prokurator może być zawieszony w czynnościach na okres do 6 miesięcy, jeżeli z uwagi na charakter przewinienia dyscyplinarnego konieczne jest natychmiastowe odsunięcie go od wykonywania obowiązków. Zawieszenie w czynnościach nie zwalnia prokuratora od obowiązku pozostawania w dyspozycji przełożonego i wykonywania obowiązków ściśle określonych w zarządzeniu o zawieszeniu w czynnościach, które nie mogą jednak obejmować wykonywania czynności zastrzeżonych przez ustawę dla prokuratora.

§ 2. Prawo zawieszenia w czynnościach na okres, o którym mowa w § 1, przysługuje przełożonym dyscyplinarnym. Od decyzji o zawieszeniu w czynnościach przysługuje odwołanie do sądu dyscyplinarnego. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego odwołanie nie przysługuje.

§ 3. Zawieszenie prokuratora w czynnościach, w uzasadnionych przypadkach, może być przedłużone na wniosek rzecznika dyscyplinarnego przez sąd dyscyplinarny na dalszy, niezbędny okres.

§ 4. Po skierowaniu wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego, decyzje w przedmiocie przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach podejmuje sąd dyscyplinarny. Sąd dyscyplinarny określa czas zawieszenia prokuratora w czynnościach.

§ 5. Na postanowienia, o których mowa w § 3 i 4, stronom przysługuje odwołanie. Na postanowienie, o którym mowa w § 3, odwołanie przysługuje również przełożonemu dyscyplinarnemu.

§ 6. (uchylony)

§ 7. (uchylony)

§ 8. Przełożony dyscyplinarny może w każdym czasie uchylić zawieszenie prokuratora w czynnościach.

Art. 151. § 1. W przypadku prawomocnego zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, a także wtedy gdy został złożony do właściwego sądu wniosek o ubezwłasnowolnienie, przełożony dyscyplinarny może zawiesić prokuratora w czynnościach do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Od decyzji o zawieszeniu w czynnościach przysługuje odwołanie do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym. Od orzeczenia w przedmiocie zawieszenia odwołanie nie przysługuje. Przełożony dyscyplinarny może w każdym czasie uchylić zawieszenie w czynnościach.

§ 2. Zawieszenie w czynnościach, o którym mowa w § 1, jest obligatoryjne w przypadku, gdy wydane zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej dotyczy przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego zagrożonego karą co najmniej 5 lat pozbawienia wolności. W takim przypadku zawieszenie nie może być uchylone do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

Art. 152. § 1. W przypadku gdy prokurator został zawieszony w czynnościach, Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym, na wniosek przełożonego dyscyplinarnego, może obniżyć do 50 % wysokość wynagrodzenia prokuratora na czas trwania tego zawieszenia.

§ 2. Od postanowienia w przedmiocie obniżenia wynagrodzenia przysługuje odwołanie.

§ 3. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne nie zostało wszczęte w ciągu 6 miesięcy od dnia zawieszenia w czynnościach albo zostało umorzono lub zakończyło się uniewinnieniem, prokuratorowi wypłaca się zatrzymaną część wynagrodzenia wraz z ustawowymi odsetkami.

Art. 153. § 1. Rzecznikami dyscyplinarnymi są: rzecznik dyscyplinarny Prokuratora Generalnego, pierwszy zastępca rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego oraz zastępcy rzecznika dyscyplinarnego, po jednym dla każdego okręgu regionalnego. Rzeczników dyscyplinarnych powołuje Prokurator Generalny na okres kadencji, spośród prokuratorów, których kandydatury, w potrójnej liczbie, przedstawia Prokurator Krajowy.

§ 2. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego i pierwszego zastępcy rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego trwa 6 lat, natomiast kadencja zastępców rzecznika powołanych dla danego okręgu regionalnego trwa 4 lata.

§ 3. Rzecznik dyscyplinarny wszczyna i prowadzi postępowania wyjaśniające oraz dyscyplinarne, w toku których, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego. Rzecznik dyscyplinarny jest oskarżycielem przed sądem dyscyplinarnym uprawnionym do składania wniosków i oświadczeń oraz wnoszenia i popierania środków odwoławczych.

§ 4. Prokurator Generalny, po uzyskaniu pozytywnej opinii Prokuratora Krajowego, może odwołać rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego, pierwszego zastępcę rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego oraz zastępcę rzecznika dyscyplinarnego powołanego dla danego okręgu regionalnego z pełnionej funkcji przed upływem kadencji w przypadku uzasadnionego podejrzenia dopuszczenia się oczywistego i rażącego naruszenia przepisów prawa lub uchybienia godności urzędu, w szczególności w związku z działaniami lub zaniechaniami pozostającymi w związku z postępowaniem wyjaśniającym lub dyscyplinarnym, jak też w przypadku wydania orzeczenia, o którym mowa w art. 161 § 1.

§ 5. W przypadku określonym w § 4 czynności wobec zastępcy rzecznika dyscyplinarnego powołanego dla danego okręgu regionalnego prowadzi rzecznik dyscyplinarny Prokuratora Generalnego lub pierwszy zastępca rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego, a czynności wobec rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego oraz pierwszego zastępcy rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego – zastępca Prokuratora Generalnego, któremu w tym zakresie przysługują prawa i obowiązki rzecznika dyscyplinarnego. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w sytuacji, o której mowa w art. 161 § 1, następuje niezwłocznie po uprawomocnieniu się rozstrzygnięcia sądu dyscyplinarnego.

§ 6. Rzecznik dyscyplinarny Prokuratora Generalnego, pierwszy zastępca rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego oraz zastępcy rzecznika dyscyplinarnego dla danych okręgów regionalnych są związani wskazaniami organu uprawnionego w zakresie przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

§ 7. Rzecznik dyscyplinarny Prokuratora Generalnego oraz pierwszy zastępca rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego są uprawnieni do przejęcia każdej sprawy prowadzonej przez zastępcę rzecznika dyscyplinarnego dla danego okręgu regionalnego, jeżeli uznają to za uzasadnione interesem prokuratury lub wymiaru sprawiedliwości. W szczególności mogą oni osobiście wszczęć i prowadzić postępowanie dyscyplinarne, złożyć wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego, występować w charakterze oskarżyciela przed sądem dyscyplinarnym, wnosić środki odwoławcze oraz dokonywać innych, przewidzianych w ustawie, czynności.

§ 8. W razie przeszkody w pełnieniu obowiązków przez rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego, jego obowiązki przejmuje pierwszy zastępca rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego do czasu ustania przeszkody, o ile Prokurator Generalny nie powierzy tej funkcji innemu prokuratorowi na czas określony.

Art. 153a. § 1. Minister Sprawiedliwości może powołać Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości do prowadzenia określonej sprawy dotyczącej prokuratora. Powołanie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości wyłącza innego rzecznika od podejmowania czynności w sprawie.

§ 2. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości jest powoływany spośród prokuratorów każdorazowo wskazanych do sprawy przez Prokuratora Krajowego. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności śmierci lub przedłużającej się przeszkody w pełnieniu funkcji Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości, Minister Sprawiedliwości wyznacza w miejsce tej osoby innego prokuratora spośród wskazanych przez Prokuratora Krajowego.

§ 3. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości może wszczęć postępowanie na wniosek Ministra Sprawiedliwości albo wstąpić do toczącego się postępowania.

§ 4. Powołanie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości jest równoznaczne z żądaniem podjęcia postępowania wyjaśniającego albo postępowania dyscyplinarnego.

§ 5. Funkcja Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, umorzeniu postępowania dyscyplinarnego albo uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie dyscyplinarne. Wygaśnięcie funkcji Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości nie stoi na przeszkodzie ponownemu powołaniu przez Ministra Sprawiedliwości rzecznika w tej samej sprawie.

Art. 153b. Do Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości stosuje się odpowiednio przepisy o rzecznikach dyscyplinarnych.

Art. 154. § 1. Rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie wyjaśniające na żądanie Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego, właściwego prokuratora regionalnego lub okręgowego, a także z własnej inicjatywy, po wstępnym ustaleniu okoliczności koniecznych do stwierdzenia znamion przewinienia dyscyplinarnego, a także złożeniu przez prokuratora oświadczenia lub wyjaśnień na piśmie, chyba że ich złożenie nie jest możliwe. W każdym przypadku wszczęcia postępowania wyjaśniającego właściwy rzecznik niezwłocznie informuje o tym rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego, który może powierzyć dalsze prowadzenie postępowania innemu rzecznikowi. Postępowanie wyjaśniające powinno być ukończone w terminie 30 dni od dnia podjęcia pierwszej czynności przez rzecznika dyscyplinarnego.

§ 2. Po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w § 1, jeżeli nie zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o odmowie jego wszczęcia. Odpis postanowienia doręcza się Prokuratorowi Generalnemu oraz organowi, który żądał podjęcia czynności dyscyplinarnych.

§ 3. W terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w § 2, organowi, który żądał wszczęcia postępowania wyjaśniającego, służy odwołanie do sądu dyscyplinarnego. Odwołanie nie przysługuje, jeżeli Prokurator Generalny wniósł sprzeciw.

§ 4. Po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w § 1, jeżeli zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, zastępca rzecznika dyscyplinarnego zwraca się do Prokuratora Generalnego o wyznaczenie rzecznika dyscyplinarnego spoza okręgu regionalnego, w którym pełni służbę prokurator, w stosunku do którego prowadzone było postępowanie wyjaśniające, do przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego. Wyznaczony rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie dyscyplinarne.

§ 5. W celu ograniczenia kręgu osób podejrzanych o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego zawierającego znamiona przestępstwa ujawnienia informacji z postępowania karnego stanowiących informacje niejawne o klauzuli tajności „poufne”, „tajne” lub „ściśle tajne” rzecznik dyscyplinarny, w trakcie prowadzonego postępowania dyscyplinarnego, może powołać biegłego w celu zastosowania wobec prokuratora mającego dostęp do tych informacji, za jego zgodą, środków technicznych mających na celu kontrolę nieświadomych reakcji organizmu.

§ 6. Do zastosowania środków technicznych, o których mowa w § 5, wymagana jest zgoda Prokuratora Generalnego.

§ 7. Po pisemnym przedstawieniu zarzutów obwiniony, w terminie 14 dni, może złożyć wyjaśnienia i zgłosić wnioski o przeprowadzenie dowodów. Obwiniony może również złożyć oświadczenie na piśmie, które uznawane będzie za wyjaśnienia.

§ 8. Po upływie terminu, o którym mowa w § 7, a w razie potrzeby po przeprowadzeniu dalszych dowodów, rzecznik dyscyplinarny składa wnioski o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego. Wniosek powinien zawierać dokładne określenie czynu, który jest przedmiotem postępowania, wykaz dowodów uzasadniających wnioski oraz uzasadnienie.

§ 9. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny nie znajduje podstaw do złożenia wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego. Odpis postanowienia doręcza się Ministrowi Sprawiedliwości, Prokuratorowi Generalnemu, organowi, który żądał wszczęcia postępowania wyjaśniającego i obwinionemu.

§ 10. W terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w § 9, obwinionemu, Prokuratorowi Generalnemu oraz organowi, który żądał wszczęcia postępowania wyjaśniającego, służy odwołanie do sądu dyscyplinarnego.

§ 10a. W przypadkach, o których mowa w § 3, Prokurator Generalny może wnieść sprzeciw. W przypadku wniesienia sprzeciwu, wskazania Prokuratora Generalnego co do dalszego toku postępowania są wiążące dla rzecznika dyscyplinarnego. Wniesienie sprzeciwu jest równoznaczne z obowiązkiem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

§ 11. Odwołanie powinno być rozpoznane w terminie miesiąca od dnia jego otrzymania.

Art. 155. § 1. Po wpłynięciu wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przewodniczący składu orzekającego sądu dyscyplinarnego wyznacza rozprawę, chyba że wystarczające jest wyznaczenie posiedzenia.

§ 2. Pomiędzy dniem wpływu wniosku a terminem rozprawy nie powinno upłynąć więcej niż 30 dni.

§ 2a. Sąd dyscyplinarny wzywa obwinionego do przedstawienia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, wyjaśnień na piśmie oraz wskazania obrońcy, jeżeli go ustanowił. Niezłożenie wyjaśnień w tym terminie nie wstrzymuje dalszego postępowania.

§ 3. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy, chyba że sąd dyscyplinarny uzna ich obecność za niezbędną.

§ 4. Sąd dyscyplinarny prowadzi postępowanie pomimo usprawiedliwionej nieobecności zawiadomionego obwinionego lub jego obrońcy, chyba że sprzeciwia się temu dobro prowadzonego postępowania dyscyplinarnego.

Art. 156. § 1. Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród prokuratorów, sędziów, adwokatów i radców prawnych także na etapie postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przez rzecznika dyscyplinarnego.

§ 2. Ustanowienie lub zmiana obrońcy nie może stać się przyczyną przerwania lub odroczenia rozprawy.

§ 3. Jeżeli obwiniony nie może brać udziału w postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym z powodu choroby, przewodniczący sądu dyscyplinarnego albo sąd dyscyplinarny wyznacza, na uzasadniony wniosek obwinionego, obrońcę z urzędu spośród adwokatów lub radców prawnych. We wniosku obwiniony jest obowiązany wykazać, w szczególności poprzez złożenie zaświadczenia wystawionego przez lekarza sądowego, że jego stan zdrowia uniemożliwia mu udział w postępowaniu dyscyplinarnym.

§ 4. W wyjątkowych przypadkach, gdy z okoliczności wynika, że niezłożenie wniosku, o którym mowa w § 3, nastąpiło z przyczyn niezależnych od obwinionego, obrońcę z urzędu można wyznaczyć bez wniosku obwinionego.

§ 5. Po ustaniu niemożności wzięcia udziału w postępowaniu dyscyplinarnym przez obwinionego, przewodniczący sądu dyscyplinarnego albo sąd dyscyplinarny zwalnia obrońcę z jego obowiązków, chyba że ujawniły się inne okoliczności uzasadniające udział obrońcy w postępowaniu.

Art. 157. § 1. W przypadku nieusprawiedliwionego niestawiennictwa obwinionego na wezwanie, co do którego został on pouczone o obowiązku stawienia się, prowadzący postępowanie sąd dyscyplinarny może wystąpić do sądu rejonowego właściwego dla miejsca stawienia się o wydanie postanowienia o zatrzymaniu prokuratora na okres do 48 godzin i jego przymusowym doprowadzeniu przez Policję na wyznaczone miejsce. Przepisu art. 135 § 1 nie stosuje się.

§ 2. Sąd rejonowy wydaje postanowienie na posiedzeniu bez udziału stron w terminie 21 dni od dnia wpływu wniosku i doręcza jego odpis sądowi dyscyplinarnemu i stronom postępowania dyscyplinarnego.

§ 3. Sądowi dyscyplinarnemu, w imieniu którego działa przewodniczący składu orzekającego, oraz stronom postępowania dyscyplinarnego przysługuje zażalenie do sądu okręgowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd okręgowy rozpoznaje zażalenie na posiedzeniu bez udziału stron w terminie 21 dni od dnia jego wpływu.

§ 4. Strony mogą wziąć udział w posiedzeniach, o których mowa w § 2 i 3.

Art. 157a. W sprawach uregulowanych w niniejszym rozdziale nie stosuje się przepisu art. 117 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, chyba że ustawa nakazuje zawiadomienie uczestnika o terminie czynności procesowej, a brak jest dowodu, że został on o nim powiadomiony.

Art. 158. Jeżeli w toku rozprawy ujawni się inne przewinienie dyscyplinarne oprócz objętego wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, sąd może wydać co do tego przewinienia orzeczenie tylko za zgodą rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub jego obrońcy. W razie braku zgody rzecznik dyscyplinarny prowadzi w tym zakresie odrębne postępowanie dyscyplinarne.

Art. 158a. § 1. Sąd dyscyplinarny, uznając na podstawie materiału zebranego przez rzecznika dyscyplinarnego, że okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości, a wystarczające będzie wymierzenie kar określonych w art. 142 § 1 pkt 1–3, może wydać wyrok nakazowy.

§ 2. Wyrok nakazowy wydaje sąd dyscyplinarny w składzie jednoosobowym.

§ 3. Od wyroku nakazowego Prokuratorowi Generalnemu, obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu służy sprzeciw.

§ 4. Sprzeciw wnosi się do sądu dyscyplinarnego, który wydał wyrok nakazowy, w terminie zawitym 7 dni od dnia jego doręczenia.

Art. 158b. Dowody uzyskane do celów postępowania karnego w trybie określonym w art. 168b, art. 237 lub art. 237a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego lub uzyskane w wyniku stosowania kontroli operacyjnej mogą zostać wykorzystane w postępowaniu dyscyplinarnym.

Art. 159. W razie rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku służbowego prokuratora w toku postępowania dyscyplinarnego postępowanie to toczy się nadal. Jeżeli obwiniony podjął pracę w organach administracji publicznej, urzędzie obsługującym organ administracji publicznej, Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jako adwokat, radca prawny albo notariusz, sąd przesyła orzeczenie odpowiednio właściwemu organowi administracji publicznej, kierownikowi urzędu, Prezesowi Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Naczelnej Radzie Adwokackiej lub Krajowej Radzie Radców Prawnych albo Krajowej Radzie Notarialnej.

Art. 160. § 1. Uzasadnienie orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym sporządza się na piśmie na wniosek Prokuratora Generalnego, rzecznika dyscyplinarnego lub obwinionego w terminie 21 dni od dnia jego otrzymania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przewodniczący tego sądu może przedłużyć termin sporządzenia uzasadnienia na czas określony.

§ 2. Termin do złożenia wniosku, o którym mowa w § 1, wynosi 7 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia.

§ 3. Uzasadnienie orzeczenia wydanego przez Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym podpisuje członek składu orzekającego pełniący funkcję sprawozdawcy. W przypadku zgłoszenia zdania odrębnego uzasadnienie podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego.

§ 4. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem doręcza się wnioskodawcy oraz Prokuratorowi Generalnemu.

Art. 160a. § 1. Prawomocny wyrok skazujący sądu dyscyplinarnego podaje się do wiadomości publicznej.

§ 2. Sąd dyscyplinarny może odstąpić od podania wyroku do wiadomości publicznej, jeżeli jest to zbędne dla realizacji celów postępowania dyscyplinarnego lub konieczne dla ochrony słusznego interesu prywatnego.

§ 3. Prawomocny wyrok uniewinniający sądu dyscyplinarnego podaje się do wiadomości publicznej na wniosek obwinionego prokuratora złożony do sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji, niepóźniej niż przed upływem 14 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku.

§ 4. Wyrok sądu dyscyplinarnego podaje się do wiadomości publicznej poprzez zamieszczenie go na stronie internetowej Sądu Najwyższego. Zamieszczeniu podlega sentencja wyroku, z wyłączeniem danych dotyczących tożsamości osoby fizycznej lub innej osoby, jeżeli jest to konieczne dla ochrony słusznym interesów tych osób.

Art. 161. § 1. W przypadku stwierdzenia przez sąd dyscyplinarny oczywistego braku podstaw faktycznych lub prawnych złożonego przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej lub w razie oczywiście niesłusznego umorzenia przez niego postępowania sąd ten po rozpoznaniu sprawy zamieszcza w sentencji orzeczenia postanowienie stwierdzające oczywistą bezzasadność decyzji rzecznika dyscyplinarnego.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się wobec czynności dyscyplinarnych podjętych przez zastępcę Prokuratora Generalnego.

Art. 162. § 1. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przysługuje odwołanie Prokuratorowi Generalnemu, Prokuratorowi Krajowemu, obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu. Odwołanie powinno być rozpoznane w terminie 2 miesięcy od dnia jego wniesienia do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji.

§ 2. (uchylony)

§ 3. (uchylony)

§ 4. (uchylony)

§ 5. Prokuratorowi Generalnemu doręcza się orzeczenie wraz z uzasadnieniem w każdym przypadku, gdy uzasadnienie zostało sporządzone.

Art. 163. (uchylony)

Art. 163a. § 1. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego drugiej instancji kasacja nie przysługuje.

§ 2. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego drugiej instancji służy odwołanie do innego składu tego sądu, jeżeli orzeczeniem sądu dyscyplinarnego drugiej instancji obwinionemu wymierzono karę dyscyplinarną, pomimo wydania w tej sprawie przez sąd dyscyplinarny pierwszej instancji orzeczenia uniewinniającego lub umarzającego postępowanie dyscyplinarne.

§ 3. Termin do wniesienia odwołania, o którym mowa w § 2, wynosi 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Do postępowania w sprawie odwołania do innego składu sądu dyscyplinarnego drugiej instancji stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania przed sądem dyscyplinarnym drugiej instancji.

§ 4. Po bezskutecznym upływie terminu do wniesienia odwołania, o którym mowa w § 2, orzeczenie sądu dyscyplinarnego drugiej instancji staje się prawomocne.

Art. 164. Prokurator Generalny, rzecznik dyscyplinarny oraz ukarany prokurator mogą wystąpić do organu, który wydał decyzję kończącą postępowanie, o wznowienie postępowania dyscyplinarnego.

Art. 165. § 1. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego może nastąpić, jeżeli umorzenie postępowania lub wydanie orzeczenia nastąpiło wskutek przestępstwa albo jeżeli w ciągu 5 lat od umorzenia lub od wydania orzeczenia wyjdą na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogły uzasadniać skazanie lub wymierzenie kary surowszej.

§ 2. Wznowienie postępowania na korzyść ukaranego może nastąpić także po jego śmierci, jeżeli wyjdą na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogłyby uzasadniać uniewinnienie lub wymierzenie kary łagodniejszej.

§ 3. W razie śmierci ukaranego wnioski o wznowienie postępowania mogą złożyć jego małżonek, krewni w linii prostej, rodzeństwo, przysposabiający lub przysposobiony oraz rzecznik dyscyplinarny lub Prokurator Generalny.

Art. 166. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Skarb Państwa.

Art. 167. § 1. Przewodniczący sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przesyła niezwłocznie odpis prawomocnego orzeczenia wraz z uzasadnieniem Prokuratorowi Generalnemu w celu wykonania orzeczenia.

§ 2. (uchylony)

Art. 168. § 1. Odpis prawomocnego orzeczenia skazującego na karę dyscyplinarną oraz orzeczenia, o którym mowa w art. 142 § 5, dołącza się do akt osobowych prokuratora.

§ 2. Po upływie:

- 1) 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia skazującego na karę przewidzianą w art. 142 § 1 pkt 1 lub orzeczenia, o którym mowa w art. 142 § 5,
- 2) 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia skazującego na karę przewidzianą w art. 142 § 1 pkt 2–4

– Prokurator Generalny, na wniosek prokuratora, zarządza usunięcie odpisu orzeczenia z akt osobowych, jeżeli w tym okresie nie wydano przeciwko niemu innego orzeczenia skazującego. Usunięcie z akt osobowych odpisu orzeczenia dotyczącego zastępcy Prokuratora Generalnego zarządza, na jego wniosek, Prokurator Generalny, jeżeli w tym okresie nie wydano przeciwko temu prokuratorowi innego orzeczenia skazującego.

Art. 169. Prokurator Generalny ma wgląd w czynności Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym, może zwracać uwagę na stwierdzone uchybienia, żądać wyjaśnień oraz usunięcia skutków uchybienia; czynności te nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której członkowie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym są niezawisli.

Art. 170. § 1. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych sąd dyscyplinarny wymierza karę za poszczególne przewinienia dyscyplinarne, a następnie karę łączną.

§ 2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady:

- 1) w razie orzeczenia kary upomnienia i nagany wymierza się łączną karę nagany;
- 2) kary upomnienia i nagany podlegają łączeniu z innymi karami, przy czym jako karę łączną wymierza się wówczas karę surowszą, przewidzianą w art. 142 § 1 pkt 3, 4 lub 5;
- 3) przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych i karze wydalenia ze służby prokuratorskiej, wymierza się tę karę, jako karę łączną.

§ 3. W przypadku, gdy obwiniony popełnił dwa lub więcej przewinień dyscyplinarnych, zanim zapadło pierwsze, choćby nieprawomocne, orzeczenie co do któregośkolwiek z nich, na wniosek ukaranego wydaje się orzeczenie łączne, o ile orzeczone kary podlegają łączeniu według zasad przewidzianych w § 2.

Art. 171. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie:

- 1) do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy części ogólnej ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oraz przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, z wyłączeniem art. 344a i art. 396a, z uwzględnieniem odrębności wynikających z charakteru postępowania dyscyplinarnego.
- 2) (uchylony)

DZIAŁ V

Asesorzy prokuratury, asystenci prokuratorów i aplikanci prokuratorscy

Rozdział 1

Asesorzy prokuratury

Art. 172. § 1. Asesorów prokuratury mianuje i zwalnia Prokurator Generalny.

§ 2. Prokurator Generalny zasięga od właściwego komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji informacji o każdym z kandydatów do objęcia stanowiska asesora prokuratury. Informacje o kandydacie do objęcia tego stanowiska uzyskuje się i sporządza na podstawie danych zawartych w policyjnych systemach teleinformatycznych.

Art. 173. § 1. Prokurator Generalny może powierzyć asesorowi prokuratury, na czas określony, nieprzekraczający 3 lat, wykonywanie czynności prokuratorskich bez prawa:

- 1) udziału w postępowaniu przed sądem apelacyjnym oraz w postępowaniu przed sądem okręgowym, z wyjątkiem postępowania w pierwszej instancji w sprawach, w których prowadził postępowanie przygotowawcze;
- 2) występowania przed Sądem Najwyższym, sporządzania środków zaskarżenia i wniosków do Sądu Najwyższego.

§ 2. Postanowienia o zawieszeniu postępowania, postanowienia kończące postępowanie przygotowawcze, akty oskarżenia, środki odwoławcze oraz środki zaskarżenia sporządzone przez asesora prokuratury podlegają aprobacie prokuratora bezpośrednio przełożonego. Aprobata polega na akceptacji projektu decyzji.

§ 3. Asesor prokuratury nieposiadający uprawnień do wykonywania czynności prokuratorskich może występować w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach, w których było prowadzone dochodzenie.

Art. 174. § 1. Do asesorów prokuratury stosuje się odpowiednio:

- 1) przepisy dotyczące prokuratorów, z wyłączeniem art. 106 § 7, art. 107 § 1, art. 108, art. 117, art. 124 § 2–8, art. 126 i art. 127;
- 2) przepis art. 85 § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

§ 1a. Prokurator Generalny może mianować asesorem prokuratury osobę, która spełnia warunki określone w art. 75 § 1 pkt 1–5 i 8, zdała egzamin adwokacki lub radcowski i:

- 1)²⁸⁾ przez co najmniej rok była zatrudniona na stanowisku asystenta prokuratora, asystenta sędziego, starszego asystenta sędziego lub wykonywała czynności związane z tworzeniem lub stosowaniem prawa w urzędach obsługujących organy państwowe lub
- 2) posiada stopień naukowy doktora nauk prawnych.

²⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 6 ustawy z dnia 27 lutego 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 370), która weszła w życie z dniem 3 kwietnia 2026 r.

§ 2. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego asesora prokuratury wynosi 80 % wynagrodzenia zasadniczego prokuratora prokuratury rejonowej w stawce pierwszej, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego.

§ 3. Prokurator Generalny może zwolnić asesora prokuratury ze służby z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. Przepis art. 93 § 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 2

Asystenci prokuratorów

Art. 175. § 1. W powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury mogą być zatrudnieni asystenci prokuratorów i starsi asystenci prokuratorów. Ilekroć w przepisach niniejszej ustawy jest mowa o asystentach prokuratorów, rozumie się przez to także starszych asystentów prokuratorów.

§ 2. Asystent prokuratora w zastępstwie i na podstawie pisemnego upoważnienia prokuratora jest uprawniony do:

- 1) wykonywania bieżących czynności nadzoru nad dochodzeniem;
- 2) przeprowadzania w toku postępowania przygotowawczego czynności procesowych:
 - a) przesłuchania świadka,
 - b) zatrzymania rzeczy i przeszukania,
 - c) oględzin,
 - d) eksperymentu.

§ 3. Asystent prokuratora wykonuje samodzielnie czynności administracyjne związane z prowadzeniem i nadzorowaniem postępowań przygotowawczych oraz z przygotowaniem decyzji kończących te postępowania.

§ 4. Asystent prokuratora w Prokuraturze Krajowej wykonuje także inne czynności, zlecone przez przełożonego.

Art. 176. § 1. Na stanowisku asystenta prokuratora może być zatrudniony ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich, a także nie był prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego;
- 2) jest nieskazitelnego charakteru;
- 3) ukończył wyższe studia w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne studia uznane w Polsce;
- 4) ukończył 24 lata.

§ 2. Przed zatrudnieniem asystenta prokuratora kierownik danej jednostki organizacyjnej prokuratury zasięga informacji o kandydacie z Krajowego Rejestru Karnego.

§ 3. Na stanowisku starszego asystenta prokuratora może być zatrudniony:

- 1) asystent, który zajmował stanowisko asystenta prokuratora przez co najmniej 10 lat, i nie był karany za przewinienia dyscyplinarne oraz uzyskiwał pozytywne okresowe oceny, albo
- 2) osoba, która złożyła egzamin prokuratorski lub egzamin sędziowski.

§ 4. Kierownik danej jednostki organizacyjnej prokuratury zasięga od właściwego komendanta Policji informacji o każdym z kandydatów do objęcia stanowiska asystenta prokuratorskiego, zawierającej istotne dla oceny spełniania wymogu nieskazitelnego charakteru dane o:

- 1) zachowaniu świadczącym o naruszeniu przez niego porządku prawnego;
- 2) kontaktach ze środowiskami przestępczymi lub grupami środowiskowymi patologii społecznej i o charakterze tych kontaktów;
- 3) okolicznościach wskazujących na uzależnienie od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Art. 177. Asystentowi prokuratora przysługuje wynagrodzenie zasadnicze. Poza wynagrodzeniem zasadniczym asystentowi prokuratora przysługują dodatek za wieloletnią pracę, nagrody jubileuszowe oraz jednorazowa odprawa w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę.

Art. 178. § 1. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i sposób wykonywania czynności przez asystentów prokuratorów, mając na uwadze zasady sprawności, racjonalności, ekonomicznego i szybkiego działania, zapewniając rzetelne wykonywanie powierzonych zadań.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia asystentów prokuratorów, uwzględniając poziom wynagrodzeń prokuratorów i urzędników prokuratur oraz zasadę różnicowania wynagrodzenia asystentów prokuratorów w zależności od tego, czy zatrudnieni są w prokuraturze rejonowej, okręgowej, regionalnej czy Prokuraturze Krajowej.

Art. 179. § 1. Asystent prokuratora, który ukończył wyższe studia prawnicze i uzyskał tytuł magistra, po przepracowaniu 5 lat na tym stanowisku może przystąpić do egzaminu prokuratorskiego. Asystent prokuratora, który złożył egzamin notarialny, adwokacki lub radcowski, może przystąpić do egzaminu prokuratorskiego po przepracowaniu 4 lat na stanowisku asystenta prokuratora. Wniosek o dopuszczenie do egzaminu prokuratorskiego asystent prokuratora zgłasza dyrektorowi Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na 3 miesiące przed terminem egzaminu, uiszczając wymaganą opłatę. W przypadku złożenia przez asystenta prokuratora, nie później niż 14 dni przed terminem egzaminu prokuratorskiego, pisemnego oświadczenia o odstąpieniu od udziału w egzaminie, dyrektor Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, na wniosek kandydata, zwraca 2/3 uiszczonej opłaty.

§ 1a. O złożeniu wniosku o dopuszczenie do egzaminu prokuratorskiego asystent prokuratora niezwłocznie zawiadamia Prokuratora Krajowego.

§ 2. Do asystentów prokuratorów przepis art. 98 stosuje się odpowiednio.

Art. 180. § 1. Właściwy prokurator, określony w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. z 2025 r. poz. 1332), zwany w niniejszym artykule „prokuratorem”, organizuje, w drodze konkursu, nabór kandydatów na stanowisko asystenta prokuratora.

§ 2. Prokurator informuje o konkursie przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie prokuratury, we właściwym ze względu na siedzibę prokuratury urzędzie pracy, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz może poinformować w inny sposób, w szczególności przez umieszczenie ogłoszenia w prasie.

§ 3. Konkurs przeprowadza komisja konkursowa powołana przez prokuratora.

§ 4. Konkurs ma na celu sprawdzenie wiedzy, umiejętności, predyspozycji oraz zdolności ogólnych kandydatów, niezbędnych do wykonywania obowiązków asystenta prokuratora.

§ 5. Komisja konkursowa po przeprowadzeniu konkursu, w oparciu o jego wyniki, może wyłonić rezerwową listę kandydatów na wypadek zaistnienia możliwości zatrudnienia większej liczby osób lub rezygnacji kandydata wyłonionego w drodze konkursu.

§ 6. Warunkiem ubiegania się o zatrudnienie na stanowisku asystenta prokuratora jest złożenie przez osobę ubiegającą się o zatrudnienie oświadczenia, że nie jest prowadzone przeciwko niej postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego.

§ 7. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb przeprowadzania konkursów na stanowisko asystenta prokuratora, w szczególności skład komisji konkursowych oraz sposób i tryb ich działania, etapy i przebieg konkursu, a także zakres i sposób udostępniania informacji kandydatowi, mając na uwadze właściwy dobór kadry asystentów w prokuraturze.

§ 8. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb uzyskiwania informacji przez komendanta Policji o osobie ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku asystenta prokuratora oraz wzór kwestionariusza informacji, mając na względzie charakter i miejsce pracy, sprawność uzyskiwania informacji, dbałość o ochronę dóbr osobistych kandydatów oraz ich praw i wolności chronionych konstytucyjnie.

§ 9. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prokurator Generalny lub Prokurator Krajowy może przy zatrudnianiu asystenta odstąpić od procedur określonych w § 1–5.

Art. 181. § 1. Osoby podejmujące po raz pierwszy pracę asystenta prokuratora odbywają staż asystencki w powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury, w której są zatrudniani. Staż trwa 6 miesięcy.

§ 2. Do czasu ukończenia stażu asystenta prokuratora zatrudnia się na podstawie umowy o pracę na czas określony, z możliwością jej wcześniejszego rozwiązania za dwutygodniowym wypowiedzeniem.

§ 3. Z obowiązku odbycia stażu są zwolnione osoby, które zdały egzamin sędziowski, prokuratorski, notarialny, adwokacki lub radcowski.

Art. 182. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do asystentów prokuratora stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury.

Rozdział 3

Aplikanci prokuratorscy

Art. 183. § 1. Aplikant prokuratorski uprawniony jest do wykonywania czynności, o których mowa w art. 175 § 2 i 3.

§ 2. Aplikant prokuratorski, po ukończeniu 12 miesięcy aplikacji prokuratorskiej może występować przed sądem rejonowym w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o przestępstwa zagrożone karą nieprzekraczającą 5 lat pozbawienia wolności lub karą łagodniejszego rodzaju oraz o wykroczenia, a także przed tym sądem w postępowaniu wykonawczym.

Art. 184. Do aplikanta prokuratorskiego, w zakresie nieuregulowanym w ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, stosuje się odpowiednio przepisy niniejszej ustawy.

DZIAŁ VI

Skargi i wnioski

Art. 185. § 1. Skargi i wnioski rozpoznaje się bez zbędnej zwłoki, niepóźniej niż w terminie miesiąca od dnia ich wpływu.

§ 2. Skargi i wnioski dotyczące prokuratorów w zakresie, w jakim są oni niezależni, nie podlegają rozpoznaniu. Prokurator kierujący jednostką organizacyjną prokuratury, do którego taka skarga lub taki wniosek zostały skierowane, zawiadamia wnoszącego o przyczynach odmowy rozpoznania skargi lub wniosku.

§ 3. Jeżeli skarga lub wniosek dotyczy czynności prokuratora podlegającej zaskarżeniu, prokurator kierujący jednostką organizacyjną prokuratury niezwłocznie przekazuje skargę lub wniosek do akt postępowania, którego dotyczy, zawiadamiając o tym wnoszącego.

§ 4. Jeżeli skarga lub wniosek dotyczy treści czynności prokuratora jeszcze niedokonanych, należących do zakresu, o którym mowa w § 2, podlega niezwłocznemu przekazaniu do akt postępowania, którego dotyczy.

§ 5. Jeżeli skarga lub wniosek zawiera treści znieważające lub słowa powszechnie uznawane za obelżywe, pozostawia się skargę lub wniosek bez rozpoznania, zawiadamiając wnoszącego o przyczynie pozostawienia skargi lub wniosku bez rozpoznania, chyba że skarga lub wniosek dotyczy czynności prokuratora podlegającej zaskarżeniu.

Art. 186. § 1. Skargi lub wnioski dotyczące prokuratora rozpoznaje prokurator bezpośrednio przełożony.

§ 2. Prokurator kierujący jednostką organizacyjną prokuratury rozpoznaje skargi lub wnioski dotyczące asystentów prokuratorów, aplikantów prokuratorskich, urzędników i innych pracowników.

Art. 187. Skargę lub wniosek w zakresie, w jakim zawiera żądanie pociągnięcia prokuratora do odpowiedzialności dyscyplinarnej, prokurator kierujący jednostką organizacyjną prokuratury przekazuje właściwemu rzecznikowi dyscyplinarnemu. O sposobie rozpoznania skargi lub wniosku rzecznik dyscyplinarny zawiadamia skarżącego oraz prokuratora, który przekazał mu skargę lub wniosek.

Art. 188. Ponawiane skargi lub wnioski w sprawach już wyjaśnionych, niezawierające nowych okoliczności, pozostawia się bez rozpoznania o czym należy pouczyć wnoszącego przy pierwszej odpowiedzi na skargę lub wniosek.

Art. 189. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do skarg i wniosków stosuje się przepisy działu VIII ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

DZIAŁ VII

Urzędnicy i inni pracownicy

Art. 190. § 1. W powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury zatrudnieni są urzędnicy i inni pracownicy.

§ 2. Zasady zatrudniania urzędników i innych pracowników oraz ich obowiązki i prawa określają odrębne przepisy.

DZIAŁ VIII

Przetwarzanie danych osobowych

Art. 191. § 1. Prokurator Generalny przetwarza dane osobowe prokuratorów, prokuratorów w stanie spoczynku, asesorów prokuratury, asystentów prokuratorów, urzędników i innych pracowników powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, a także kandydatów na te stanowiska w celu i w zakresie niezbędnym dla prawidłowego wykonywania zadań wynikających z obowiązujących przepisów.

§ 2. (uchylony)

Art. 191a. § 1. Nadzór nad przetwarzaniem danych osobowych w ramach realizacji zadań określonych w art. 2, których administratorami są powszechne jednostki organizacyjne prokuratury zgodnie z art. 13 § 6, wykonują w zakresie działalności prokuratury:

- 1) rejonowej – prokurator okręgowy;
- 2) okręgowej – prokurator regionalny;
- 3) regionalnej i Prokuratury Krajowej – Prokurator Krajowy.

§ 1a. W zakresie danych osobowych przetwarzanych przez powszechne jednostki organizacyjne prokuratury w ramach realizacji zadań określonych w art. 2, obowiązki, uprawnienia i zadania organu nadzorczego przewidziane w art. 5 ust. 1 pkt 1 i 5–8, art. 6, art. 7, art. 8 ust. 1 i 2, art. 10, art. 11, art. 35 ust. 6, art. 36 ust. 6 i art. 50 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1206) są wykonywane przez organy nadzoru, o których mowa w § 1, zaś obowiązki, uprawnienia i zadania, przewidziane w art. 38 ust. 1 i 3–5, art. 44 ust. 1 i 8, art. 45 ust. 5 oraz art. 47 ust. 1 pkt 6 tej ustawy – przez organ nadzoru, o którym mowa w § 1 pkt 3. Zamiast decyzji administracyjnej, o której mowa w art. 8 ust. 2 ustawy powołanej w zdaniu pierwszym, organ nadzoru, o którym mowa w § 1, wydaje polecenie służbowe.

§ 2. W ramach nadzoru, o którym mowa w § 1 i 1a, właściwe organy w szczególności:

- 1) rozpatrują skargi osób, których dane osobowe są przetwarzane niezgodnie z prawem, i prowadzą postępowania w tym zakresie;
- 2) podejmują działania mające na celu upowszechnianie wśród nadzorowanych administratorów danych i podmiotów przetwarzających wiedzy o obowiązkach wynikających z ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości;
- 3) współpracują wzajemnie oraz z organami sprawującymi nadzór nad przetwarzaniem danych osobowych w ramach postępowań prowadzonych przez sądy i trybunały z organami nadzorczymi w rozumieniu art. 51 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.²⁹⁾), jak też współpracują między sobą, w tym dzielą się informacjami, oraz świadczą z tymi organami i między sobą wzajemną pomoc w celu zapewnienia spójnego stosowania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości;
- 4) zapewniają skuteczną ochronę danych osobowych w nadzorowanych jednostkach, monitorują i egzekwują stosowanie przepisów o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości oraz przeprowadzają kontrole przetwarzania danych osobowych w celu ustalenia zgodności ich przetwarzania z prawem, a w razie stwierdzenia niezgodności nakazują administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu dane osobowe przywrócenie stanu zgodnego z prawem i podejmują działania mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

§ 3. Organy, o których mowa w § 1, są uprawnione do:

- 1) nakazywania administratorowi lub podmiotowi przetwarzającemu albo ich przedstawicielom dostarczenia wszelkich informacji potrzebnych do realizacji zadań tego organu;
- 2) zawiadamiania administratora danych lub podmiotu przetwarzającego o podejrzeniu naruszenia przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości;
- 3) uzyskiwania od administratora danych i podmiotu przetwarzającego dostępu do wszelkich danych osobowych oraz informacji niezbędnych organowi nadzorczemu do realizacji jego zadań;
- 4) uzyskiwania dostępu do pomieszczeń administratora danych i podmiotu przetwarzającego, w tym do sprzętu i środków służących do przetwarzania danych;
- 5) wydawania ostrzeżeń administratorowi danych lub podmiotowi przetwarzającemu dotyczących możliwości naruszenia przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości;
- 6) udzielania upomnień administratorowi danych lub podmiotowi przetwarzającemu w przypadku naruszenia przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości;

²⁹⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2.

- 7) wzywania administratora danych lub podmiotu przetwarzającego do dostosowania operacji przetwarzania danych do przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości;
- 8) zwrócenia się bezpośrednio do inspektora ochrony danych o sprawdzenie stosowania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości przez administratora, który go wyznaczył, ze wskazaniem zakresu i terminu tego sprawdzenia.

§ 4. Do przyjmowania i rozpatrywania skarg, o których mowa w § 2 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu VI.

DZIAŁ IX

Przepis końcowy

Art. 192. Ustawa wchodzi w życie w terminie³⁰⁾ i na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 178 i 2103 oraz z 2017 r. poz. 1452).

³⁰⁾ Ustawa weszła w życie z dniem 4 marca 2016 r. na podstawie art. 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 178), która weszła w życie z dniem 4 marca 2016 r.